

Theologia polemica.
Schismatica.

Teob. 3147

Skypienickiego Karyja Tom. Rusin
albo Relacja Rozmowy dwóch Ru-
sinów Schismatyka z Unitem. t.
Warsz. wdowa Jana Rossowskiego.
1634.

၁၀၃

၁၀၃

၁၀၃

၁၀၃

၁၀၃

R V S I N

álbo

R E L L A T I A

ROZMOWY DWOCH

R V S I N O W

SCHISMATYKA z V N I T E M.

O Rozmnożeniu Wiary Kátoli-
ckiej: O Páttryarchacie Cárogro-

dzkim: O Schismaràch: O Soboràch: O Vniewy,
y Chrzcie Ruśi: O Wolnościach Duchowien-
stwà Ruskiego, y insze Miscellanea.

Przez

K A S P R A T H O M: S K V P I E N S K I E G O,

Pisárzà Lawmczego, Stárey W A R S Z A W Y,

z písána y wydána.

W W A R S Z A W I E,

V Wdowy Janà Rosłowskiego, Krolá J. M. Typographa.

Roku Páńskiego, 1 6 3 4.

Do Czytelniká.

Rozmowa / Która nie dawno v mnie dwá Rusinowie / y przy maie czynili / in publicum podáie. Przywiódł mie do tego respons Vnitá nieprzygánný / y Synopsis Ruśi Schismátýckiey pod tytuł Conuocatioey Anni 1632. wydana / takoby Wolności Kelligiey Rustiey wystawidacá. Te ábowiem Synopsim / Kto Zistoryey nie świadom czyta / á wdania opácsnego tego Synopsisty w wielu nie postrzeże: bydy moje / że tey da widre. Aby tedy Synopsis tá nie ostrojnych nieobchodzilá / odpowiedz tego Vnitá ná Synopsim przez Schismátýká allegowána / w wielu mteyskach z Pism y Zistoryey (ile czasu ná to mogłem mieć) podpárelem. Nie liś że sie tedy / Czytelniku prawowierny / tey kellátiety przecięć / Rozumiem o tym / ieśliś rozsádu / że nie przygániś: gdyż tá rozmowa w miłości między Colloquens támi bylá / á ciebie teź do dalszego czytania w tey mierze Zistory y Pism / przywiedzie. A ieśli co przygánnego wyspieraś (takój non omnia possumus omnes, y difficile est placere omnibus) nie mnie Kellátorowi / ále Colloquentom, ábo słabey moiey pántieć w tym przypis. Wśákie chceśli sie w tey mierze powiádomśym pokázać / licet per me: nie bede záryzał. rad sie náucze: wies Dzac to iednáć / iż láčna bárzo test spráwom ludzkim przygániáć / y inuentis addere. Rzeczese podobno / jem sie nie rychlo ozwał z tym / bedac do tego inśey Professyey / Ktokemu by ráczey w zwierciadle sie Sáściem ábo Chelámiáściem należało przegladáć / niż w Rustie mowy wgladáć. Ale wiedz o tym / że dawniey tá rozmowa pisana do Druku przysć niemoglá / dla przesłody zábau / y śmierci potym nášego Druhářzá / á Jeleniowi teź dwá rogi nie cieje. Z lásti Bozey / Kiedy virúque bydy moje / nieprzygánno test. Rosumiey iednáć / że nálastbyś y co inśego do Praw nášych należarego / tylko ná Druk nie záłuy Vale. W Wárszawie z mieśłánia moiego / die 8. Augusti. Anno Domini, 1634.

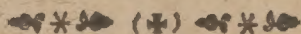
N A I N S I G N E

MIASTA LWOWA

L W A.

LEw iest Primas zwierzęcy ogromny, y duży,
wnim wspaniałość, y meśtwo, także czuyność płuży.
Mago zá Herb LWOW Miásto: bo wnim Lwowe cnoty.
Niech wnich trwa dluogo z szczerey życzę mu ochoty.

40103
16

ZACNIE SLAWN TM PANOM
BVRMISTRZOWI Y RAY-
COM MIASTA LWOWA.

W Wierze Kátolicckiey pobożnym Zelatorom: w rza-
dzie czynnym Præſidentom: w Rádzie mądrym
Senatorom: w Sadách ſpráwiedliwym Se-
dziom: Rzeczypoſp: ſwoiey goracym miłośnikom: krzym
Miaſtá jarliwym / á porzadnym Propulſatorom: w wier-
noſci ſwoiey Natiſnieyſzych K R O L O W Polſkich / y Ko-
ronie Polſkiey nienáruſhonym poddánym: niebeſpieczeńſtw
Miaſtá meżnym y opátreżnym zábieżycielom: O ſob do vſlu-
gi Miaſtu przygodnych chetliwym Promotorom: á práwie
wſelkich cnot do rządzania / y ſpráwowánia Miaſtá przy-
kádny wizerunk ná ſobie ponofácy:

Tę Rellátia rozmowy Ruſinow:

JAKO TTM:

Ktorzy Cerkwie Oboygá Narodu Polſkiego / y Ruſkie-
go / w Mieſcie ſwym máia: á rozmaitych rożnic miedzy Ru-
ſia Schiſmátylek y Uniácká ſłucháczámi y Roziemcámi
býváia / y to / co bydz zdrowego do vſpołkoienia tych diſſydy
należy / mądrze ſpráwnia:

Z vprzeyeſy ſwoiey chęci:

Tey Rellátiey AVTOR, o wdzięcznoſci ich nie nie watpia-
cy / ſwym Mécwym pp.

Dedicuie, y oſiáruie.

C E N S V R A.

EGO FR. FABIANVS BIRCOVIVS, S.
 Theologiæ Doctor Ordinis Prædicatorū, & ex
 cōmissione Adm: Reuer: D. JOANNIS ZMI-
 IEŴSKI, Canonici & Officialis Varſauienſis
 librorum Cenſor, teſtor in hoc libro, cuius titu-
 lus eſt. *Ruſin álbo Kelácia Rozmowy dwu
 Ruſinow Schiſmátyká y Vnitá zé.* conſcri-
 pto ab Honor. ac Prudenti viro Caſparo Tho-
 mæ Skupinski Notario Veteris Ciuitatis Var-
 ſauienſis, nihil contra ſanam & orthodoxam
 & Catholicam Romanam doctrinam ſcriptum
 eſſe: imó non male per eum Schiſmata Græca,
 & hæreſes confutari: quæ his temporibus per inſo-
 lentiam quorundam Schiſmaticorum ſunt exortæ.
 Faxit DEVS, Opt: Max: vt redeant corda filiorum
 ad Patres, & diſſidentes ad vnionem charitatis, in
 qua ceu in vero ſole, Deus poſuit tabernaculum ſu-
 um, vt quantocius videamus vnum ouile & vnum
 paſtorem in Eccleſijs Orientis & Occidentis. Var-
 ſauiz in Conuentu Sancti HTACINTHI. Anno
 Domini, 1633. Die 4. Maij.

ROZMOWA DWOCH RVSINOW

Schizmatyka z Vnitem.

Schizm. **C**zolem p. Bratunku / coś to czytaś?
Vnit. Co sie działo blisko przeszłych czasów na
ziążdżach Stanów Koronnych y W. X. L.
w dyfferencyach między Ruśią Schizmatycką y Uniatką.

Sch. Coż ci sie widzi / a zwłaszcza vnitygowanie Ruśi w
Exorbitancyach zobopolnych. Myslny content. Bo na co
sie byli rospasali Uniać / aby nam imioną Cerkiewne poodey-
mowali / y nas samych w masle zmienności swojej zaciągnę-
li / ich rospasanie obuzdane jest prawami: a tak / iż w krótkce
mamy w Gospodym nadzieie że ta mianá raczey / nie Unia /
także niedawno wzniecona / tak nie długo sama ugaśnie. Bo
co nie z Boga jest / długo trwać nie może.

Vn: Choć mi to wszystko sie nie podobą; musi sie podob-
bać. Wierzeła że Schizmatycy contenti / ze im przy swym
Schizmacie odbranie krótkie Cerkiewne trzymać popuszczono
jest: do których nie należeli. Bo cokolwiek imion było y
jest rych / tedy Duchownym Ruśim / którzy w społeczność
z zachodnią Cerkwią byli / nadane są. A my życzymy tego / a-
byśmy w Kościele pochrześnym jedno corpus byli / także na-
si dawni przodkowie.

Sch. Dziwię się że ty bywśy na syniec odstąpiłeś od nas
y dałeś

Ador. 5.

y baliś sie pountaczyć / coś nie rozsądnie wzywał.

Vn: Dziw twego to nie zasłużyło / żeś sie wrócił z bledu do prawdy która dawna jest / z odświeżeniem do społeczności wiary y nauki z Kościołem zachodnim / która przez Grecy przyobli nasze zachowana była. Różney sie sami sobie bzdury / że nie którzy wási Cerkiewni Nauczyciele nasładowując Gemusa złego / od tej społeczności (która Unia zowią pospolite) oderwali sie / a nowości nauki chwycili sie. Za to Gospod pochwalon niech będzie / że mi sie dał obaczyć y na droge prawdy mnie nakierował.

Sch. Alboś nie czytał Książki Synopsys udzwanej / która nasza Rus pod czas conuocacy Warszawskiej A. 1632. wydała. Tam prawe serdenko y eresc dowodow naszych.

Vn. Czytałem ale prawdę rzekę / że wiele opacz nego wdania / bledow / potwarzy nastrobał / y tak grzyby na nie powyrzkał aby wiedziany był inter cæcos monoculus Rex. A kto nie ostrożny / abo pism y Historiy nie powiadam / może sie dać pobalać / nie pamiętać na ono / verbe folium &c.

Propokcio.

Sch. Okasni coś sie nie podobawo w tej Książce.

Vn. Bardzo wiele / ale niechci nudno nie będzie / abyśmy sobie nieco z tej okazyey pomogli. O rozmnazeniu Cerkwie Chrystusowej : o Schizmatach : o Soborach : o Uniey : o Chrzcie Ruskim ; y o wolnościach Ruskim Duchownym służących. Zład vynaś że społeczność Cerkwie Chrystusowej zachodney y wschodney dawno była / a wolności te Duchownym Ruskim Uniom należa. A to wszystko dowodnie powiem / choć nie po Theologiczku / ale barziet po Historyczku : tylko bądź cierpliw y w słuchaniu y w wważaniu kraciuchno / y albo przyznay iesliś wiadom / abo iesli nie wierzysz wday sie dotych Książ w których ci miejsca dowodow moich bede mianował / a zwłaszcza Greckich : ktorymi sie wyświecicie / a to wszystko sprawnie w miłości Chrześciańskiej.

Dowody
z Książ Unio-
we.

Sch. Uraś pobratymie. Będzie słuchał / tylko prawnie praw

O Ro-

ORozmnożeniu Cerkwie Chrystusowey, a przy- tym, o przodkowaniu w niej S. Piotra Apostoła.

Vn. **I** Est w Historych Kościelnych. **I**ż po zstąpieniu S. Duchą z Niebą przez Chrystusa Pana na Apostoły b. gdy sie wszyscy Apostołowie na przepowiadanie S. Ewangeliiy rozeszli: S. Piotr wedle władzy od Pana Chrystusa sobie danej nadsz inże Apostoły przodkować a o wszystkich Kościołach zwiadał: zostawiwszy Jakoba Alpheyczyka Apostoła w Jheruzalem. i Euodiusa w Antyochley. z Marką Ewangelistę w Aleksandrię weznow swoich Pátryarchami postanowił: a sam w Rzymie Stolicy swoje Cerkwi Chrystusowey powołał jako Pasterz najwyższy zagruntował: i Kapłany ordynował y postanowił: Heretykom powstawającym onym k. Magusom / l. Ebionitom / m. Cheryntom y in-
szym / silnym Oppugnatorem był: n. Innych wiernych wia-
ra y nauka stwierdzał: o. Sobor Jherozolimski o znieśieniu o-
brzezania z Chrześcian kupił y decydował / y gdy już miał śmierć Męczennika z S. Pawłem w Rzymie podać p. testá-
mentem swoim namitysem pasterstwa swego Clemensa wez-
nia swego z zupełną władzą tak sam od P. Chrystusa wziął /
postanowił. Zaczyn Pátryarchowie od niego postanowieni
y Dyscyplinnych po cym świącili / a rojara Katolicka po wszy-
tkiem prawie świecie mnożyła sie. Heretycy tedyż rozmaici
Cerkiew Chrystusowa / a najwyżey ze wschodnych krájów
oppugnowali / a zwłaszcza oni q. Cerdoniani / r. Gnostikowie
Valentiniani / s. Donatystowie / t. Montanistowie / u. Clou-
diani / Samosetani / z. Sabellian / a. Manicheowie / b. Ariani /
y inży similibus, tak iż gdy sie Arianista siećą szerzyć po-
częła / Pátryarchowie / Biskupowie / y inży Duchowni So-
bor w Nicei Bityńskiej zgromadzili / y to Arianstwo za przo-
dkowaniem iedną Sylwestra Papieża / jako Namieśnika
S. Piotra Stolicy Rzymskiej Apostolskiej y inże Heretycy

a. Añ. 2. 178
b. Epiph. hær.
51. Barr. Añ.
Ecol. 44. 45.
c. Math. 10.
16. 28. Mar.
3. Luc. 6. 22.
24. 103. 20.
21 d. Añ. 8.
9. c. Barr.
Añ. 33. 45.
57. 68. e. A.
nic. & Anac.
Papa in Epist.
Bar. Añ. 31.
34. 167. 174.
f. Añ. 11. Bar.
Añ. 39. 45.
g. Euseb. lib. 1.
cap. 14. Bar.
45. 11. h. Bar.
A. 44. i. Añ.
8. 9. k. Añ.
8. In vita SS.
Nerei & Achil.
Bar. A. 35. 43.
51. 60. 61.
62. 120. 164.
Clem. lib. 10.
recogn. l. Bar.
A. 74. m. Bar.
A. 61. 62. 120.
264. n. Luc.
22. 24. Mat.
28. Marc. 6.
105. 20. 21.
Añ. 8. Bar.
Añ. 255.
o. Añ. 15. Ad
Gal. 1. Bar. A.
31. 45. 74.
p. Clem. discip.
S. Petri. Papa
Epist. ad Iaco.
Frat. Dñi.

9. Bar. A. 146.
 167. 183. 196
 1. Bar. Añ 62.
 120. f. Bar. A.
 143. 167. f.
 Bar. A. 254.
 314 v. Bar.
 A. 167. 176.
 191. 205.
 215. a. Bar. A.
 A. 254. 314.
 7. Bar. A. 167.
 265. 2. Bar. A.
 260. 263.
 a. Bar. A. 277.
 336. 355. 410.
 444. b. Bar. A.
 314. 315. 1.
 Concil. Nic. 1.
 A. 325. 123.
 126. c. Bar. A.
 370. d. Bar.
 A. 410. 436.
 492. e. Bar. A.
 347. 383. 2.
 Concil. Cōstā.
 Pol. 1. A. 381.
 f. Bar. A. 428.
 430. 431.
 3. Con. Ephes.
 An. 431.
 g. Bar. A. 448.
 451. 476.

Bar. A. 524.

• Apollinariuszów / d Pelagianów / e Maceantonów / f
 Nestorianów / g Eutychanów / i Obrazoborców / y in-
 szych Soborami walczeni potępili.

Sch. Wszystko to prawda coś mówił / ale kiedy dowodziś
 Historykiem Baroniuszem / nie we wszystkim wiare daję / bo to
 pisatelnik łaciński. a ty nim dowodziś / by Cygan swemy
 dziełem.

Vn. Baroniusz godzien wiać. Bo on z rozmaitych Histo-
 ryków Kościelnych Świętych / Pogańskich / Chrześcijańskich /
 Żydowskich / Greckich / Łacińskich / y innych Historyz zbier-
 rał. Jeśli wczym nie wierzyś / idźże do źródła Autorów / od-
 których Baroniusz wypisał / naydziesz to wszystko.

O Pátryarchacie Constantinopolskiem.

Sch. **P**talbyście o Schizmatách żład wrośli / ale żeś
 nam teni wyżey iakoby czterey tylko Pátryarchos-
 wie mieli bydz / a Synopsys mówi náśá że Barbária ná Nia-
 cenkiem Soborze 1. Pátryarsze Cárógrodzkiemu w zawiádoz-
 wanie dano; to znáć że też był Pátryarchá Constantinopolski.

Vn. k Czterech tam tylko Pátryarchów mianowano. 1.
 Rzymskiego / 2. Aleksandryjskiego / 3. Antyochenskiego / 4.
 Hierozolimskiego / o piątym Pátryarsze Cárógrodzkiem ni-
 káto. Bo Cárógrodzki Episkop pod Metropolitá Herácleusz-
 kiem był: Toć tedy tá Synopsys posłiznęła się w prawdzie.
 483. 514. 532. 534. 4. Concil. Chal. A. 451. 5. Conc. Cōstā. 2. A.
 546. h. Bar. A. 633. 638. 641. 658. 6. Conc. Cōstā. Trull. A. 680.
 i. Bar. Añ. 711. 714. 726. 728. 732. 752. 757. 7. Conc. Nicen. 2.
 A. 787. k. Bar. Añ. 103. 325. 451. 492. 1. Conc. Nicen. 1. A. 325.
 in praefat. 1. Bar. A. 325.

Sch. Ale musis przyznać przecie / że iest Pátryarchát Cár-
 ógradzki.

Vn. Jest / ale nie w ten czas kiedy ten Synopsista mówi:
 w kilka set lat po tym / tym sposobem. Gdy Constantinus
 wielki

ow / e
/ y in
wedzif
e / bo to
swemy
Ziftoz
nifch /
ye zbiez
ow / od
.
/ ale jes
y archos
na Tia
wiadob
opolif.
ano. 1.
ego / 4.
kiem ni
eracleys
arodzle.
nan. 2. A.
A 980.
Nien 2.
. A. 325.
hat Ca
f mowf:
antropo
miltz

wielki Cesarz Rzymfki i zo stawfj Kátolikiem ná wschod
fienaf przyprawodzil fief / a Bizancyum mialfo za ciele w fta
wil / Conftantinopolim go od fwego imienia nazwanfj:
ktore my Palacy Carogrod zomienf / Bifkupf tez tamieczni
Carogrodzey przytamnoscia C. ftrza nádeci / poceli fief wpy
dye mioscie y Patriarchat fobie przypifales / Ca. ogrod no
wem Rzymem nazywać. Ubowiem gey Sobory malne / b
Carogrodzki 1. in A. 381. o potym Ch. loedenifki in A. 451.
bely / w te czasy wschodni Bifkupf po Rzymfkiey Cirkwi Pá
tryarchat Carogrodzkiey przypifali do Kanonow tych Sobo
row bez pozwolenia y wiadomosci p. slow Papiufkich. d
Przeciw czemu fief a prima noticia pret. ftowali / a Papięzo
wie tego nie ftwierdzili / omyflem fief / przeciwiłifz to bylo prze
ciw wftawem soboru. i. Nicenifkiego. O co wielkie kłopoty
y ná zdrowie náftepowanie Papięzowie od C. ftrzow y Exár
chafow z inftрукciey tych m. ftych Patriarchow miewali / o czym
nifzey bedzie. Od tad dopiero tren Patriarfstwa Carogrodzkie
go, irrepfit. o Uż potym gdy Photius nuiakimalach / latf /
latomf / ambitiofas zepchamfj z tego Bifkupftwa Bifku
pa fwiatozblimiego Ignacyufa ten ft. leć Carogrodzki gwał
townie y nie canonicé oniadł / f. a efaniem Carogrodzkim So
borem z tego oddalony bedacy / znomu po śmierci Ignacyufa
obietniacy bedz vnitum / etul Patriarfstwa od Jana 8. Pa
pięza in A. 879. otrzymał: y choć ten Caftat niebefre v
czwifl obietnice / prz. cie fief tym Patriarfstwem fieczcił. A choć
ten etul Carogrodzki Bifkupf fobie pifil / prz. cie Patriarcho
wie obrani po Pallium Patriarchalne do Papięzow ftali / y
bierali / aż za ządaniem Cesarza wfchodnego Conftanoyufa za
peniewoleniem Alberka Tyrana ná ten czas Rymfkiego a
Ioannes II. Papięf Pallium Patriarchalne Th. eph. l. ktowf
Patriarfie Carogrodzkim z przewiatem wolności wzwo
nia tak w go płafeza bez pozwolenia ná potym Papięzow
in A. 934. poflat. A tak od tad po pallium Patriarchowie

a. Oref. lib. 7.
cap. 28.

Eufeb. de Vita

Cōftā 1. 2. c. 7.

Zonara. 10. 3.

Socr. 1. 1. c. 5.

Concil. Chalce

A. 451. act. 16

Bar. A. 324.

330. 381.

b Cōc Cōft 1.

A 381. can 5.

c. Cōc Chalce

A 451. act. 16

d. Bar. A. 381

451. 452.

Synod. Romā

e. Barō. Af.

858 360.

861. 862.

f. Bar. A. 869.

a. Bar. A. 934

b. Thom. Con-
cil. Conc. La-
ter can. 5.

Jeśli Zisto-
rzyć Baroni-
usa ma być
dane wiara.

nle stali. Poety m d b Seberge L'eterifficte m d'ev m in A.
1215. ten Patriarchat przypisano : na którym Soborze byli
Patriarchowie Carogrodzki y Hierozolimski y Biskupowie 170.
A toż maś tego Patriarchatu wywod prawdziwy / nle od
Concilium Nicenjskiego. i. iako ten Synopsista opacznie na-
pisał.

Sch. Przecie ty Baroniusem dowodziś / a Inszych Zistory-
kow młiasz / ktoremu ia we wszystkim nle wierze.

Vn. Wszakem ci powiedziały wyżej / że Baroniusem z Inszych
Zistorykow wybrał / a immensum by to było opus każdego
Zistoryka / za każdym punctem dowodu w troctim tym czad-
sie rozmowy naszej prezentować onych Euzebiusow / Soctra-
cesow / Sofomenow / Eudgryusow / Jordanow / Eusepae-
lartow / y Inszych wielu. przewartuy sobie powoli wedle Bar-
oniusa.

Sch. Jstże to młierza. Kiedy Biskup Carogrodzcy
Patriarchami zostali / dosć na tym wam / że sa naszej Rusi
zwierzchni Cerkwami. od ktorych my Rus chryst powzuli /
choć ten Synopsista (ad cuius verba non iuravimus, w tey
mierze pobladził / y koniowi na czterech nogach pectnac sie
czesto t d'ha) indziej pisał. Pusćmyś co precz. Chćialbym
wiezbicć od ciebie żkad te różności miedzy wschodnia y za-
chodnia Cerkwia wrosły.

O Schismatach; ich poczatku, y rozmnożeniu.

vt supra.

Vn. **N**Je tylko w tym ale w wielu ten Synopsista zchya-
bał prawdy. Zródło tey różności jest / pysna y
bez prawona affektacya tego Patriarchata. Bo gdy Papięzo-
wie tego tytułu iako Kanonom Soboru Nicenjskiego przeci-
wnego a nie porzadnie w pisanego niepozwalali y z przeci-
wialisze temu / Biskup Carogrodzcy z gniemu upornego os-
derwarefity sie od jedności Cerkwie Stoliczney Rzymskiej coe
daley

daley to
l: a po
pi: za in
534. o
sey dla
stepnie
na S
680. p
tak ze
wiele z
wdiac
dzki g
napisa
przyzn
pięzon
nastep
k Kto
2. za T
sa vko
teory
3 Cerk
grale
mleo
leczne
ze zlos
nierza
do pol
tem ni
ewo d
public
nym a
odfado
Sch

in A.

ze byli
w 170.

nie ob
nie ndz

istoryo

inszych

zdego

m czad

Sotraz

repac

le Baz

robzcy

Rusi

wzili /

w try

nac sie

albym

a 73az

niu.

z chya

yna y

piezo

przezi

przezi

negoo

iey coe

daley

daley to gorze y wolefse puncta Schismatow zmyślali y pisał
l; a pominarefse inszych on a Zikacyus za Symplicyusa Pa-
pięza in A. 467. b. Anthemius za Agapeta Papięza in Anno
534. obranych c. Jan/ a Pithus/ c. Pawel/ y insy. ci wsfy-
fey ola try amblicyey sie odzwol. y poharutyczali. Reorych ndz
stepnicy zas do Daley to iest / iedności z Cerkwia zachodna
na Soborze f. Carogrodzkim postem na Trullu in Anno
680. przysli byli. Znowu s to schisma ożyło in Anno 692,
tak ze za powodem Kalinka Patriarchy Carogrodzkiego
wile Kanonow ob społeczności Cerkwie Rzym skiej odre-
wajacych sie pod tytułem y praxtem Soboru 6. Carogro-
dzkiego na Trullu bez wiadomości y pozwolenia Papięz-
w napisali. Reorych^h Stolica Apostolska Rzym ska wsfetlich
przyznac / tyko niektore przebrany ntechciata. Oco y Pa-
pięzowie od Cesarzow i y Krahuf- w ich na zdrowie swote
nastepowadnie spadszczowania tych Patriarchow miwali
k. Ktore Schismata petym na siedmym Soborze Nicenskim
2. za Tarasiusa Patriarchy Carogrodzkiego in Anno 787.
sa vkoisue. Wzbudził i znowu schisma mianowany Photius
Reory Ignaciusa Patriarchy swiatobliwego w społeczności
z Cerkwia Rzym ska bedacego z Patriarstwem Carogrodzkiego
gwałtownie zrućwofy a sam to Patriarstwo osiadfey iz od
Wielolet. 1. Papięza in Anno 858. obranego / choćiaf o spo-
łeczność prośel / potwierżenia niemial / schismata vmorzone
ze złość przeciw Stolicy Apostolskiej wzbudził / Zborzysca
interzadne kupial / prawda Cerkienne stanozil / trądzowal /
do podpisow swego Zborzysca Duchownych moca y gwał-
tem ntewolil / scripta falszywe / zelzywe / podrzutekowe / pos-
twadliwe / przeciw Stolicy Apostolskiej Rzym skiej pisał y
publicowal. a Oco na esnym S. borze Carogrodzkim wal-
nym anathemowany z swolemi actami byl y od Patriarstwa
odsadzony / a Ignacius znowu na Patriarstwo posadzony.

Sch. Pohody lifestało. Gracy y Rus tylko Soborow
fidm

a. Bar. A. 467.
488.

b. Bar. A. 534

c. Bar. A. 587.

d. Bar. A. 641

648.

e. Bar. A. 647.

f. Bar. A. 680.

6926 C6 C6.

Bar. 3. in Tru.

A. 680.

g. Bar. A. 692.

787 7C6. Ni-

cen 7. A. 787.

h. Bar. A. 692

701. 705.

708.

i. Locis supra

citat

k. Bar. A. 787

7. Con. Nic. 2.

A. 787.

l. Locis supra

citat de Photio

a. Loc. sup. ci-

nt. Bar. A. 869

śledm tych/ którzy mianował przyznawany/ o takich nieś
chcemy wiedzieć.

Vn. Nieprzerwanie między nami/ bieżąca tych So-
borach nowil/ a słuchaj daley. Po śmierci tego Ignacyusza
tenże Photius na też Patriarchę iwo i a Bazyliusa Macedona
Cesarza wschodniego a za Papieża Jana 8. in Anno 879.
spółeczność obierawszy wpłacał sie/ a takazly ptaż/ zle spie-
wac był zwykł/ znowu zborzysko zgramadził^b in Ann. 880.
w Cárogradzie/ na którym swoie schismata y pierwsze herez-
sie zapisawszy do podpisow Duchownych y poslow Peplestich
na to mianuatu od Papieża niemalaczych przymusił. Ktory
za Photius w swoich zbradach posłesowany od Papieżow
Marina 1. Anno 882: Hadriana 3. Anno 884: Stephana 5.
Anno 885. obranych etc. z Zborzyskami y actami w syteklemi
iego wypletył/ a przez Leona Bazyliusa Cesarza wscho-
dnego wygnany niemiedzi/ a tedy zdichl. Po którym tędność
była Cerkwi Chrystusowej ktora sie niżej domiedzi. Nastal
potym Patriarcha Cárogradzky^b Michal Cerularius circa
Annum 1653. Ktory zamozzone schismata y herezie wzrus-
zył był/ ale potym za Mikulasa Cárogradzkiego a Jaderka
Rzymskiego Cesarzow a za Innocencyusza 3. Papieża in An-
no 1215. na Soborze Lateraniskim (na którym Patriarcho-
wie Constaninopolis y Hierosolims y infemi Graciami
byli) do tędności przysiedl był/ ead iz potym Cesarz Constan-
tinopolis Piotr od Papieża Honoriusa 3. in Anno 1216. o-
branego w Rzymie w Kosciółce Lateraniskim na Cesarstwo
Cárogradzkie Koronowany był. Znowu to schisma odrodziło
sie: Ktore potym przez z tędnoczenie Cerkwie Grackiej z La-
ciniska za Michala Palaeologa Cesarza Cárogradzkiego a za
Papieża Grzegorza 10. na Soborze Lugunskim in A. 1274.
zniesione jest. Nastatek na Zborze Florentskim in Anno
1439. za Papieża Eugeniusa 4. w zgodzie skńczonym po-
wielu y długich disputacyach strony schismat/ z tędnoczenie
miedzy

b Bar. A. 880

c Bar. A. 884
885 886 887
888

a Ba. A. 1049

b B. A. 1053

B Plat. de vit.
Pontific.

A. 1273. Tho.
Concil.
Thom. Conci.
A. 1489.

miedzy
rze był
grodzki
cy Dr
sie prz
toż pr
kwie d
wpad
przych
prece
nika/
pisał
semi
Kosci
dzki
zwyk
łow o
postol
kiem
Cáro
Nlec
y Her
a Acc
chow
marn
Nad
iz w
mi C
chle
ntew
lice
stus
Jako

między Łacińską a Gracką Cerkwią stało się. W którym Soborze
 rze był Cesarz wschodni Jan Palaeolog/ y Patriarcha Cáro-
 grodzki Joseph/ y Metropolita Ruski Isidorus/ y inni Grac-
 cy Duchowni. Ale y tá Dnia po niektórych czasie rozewala
 się przez Gracki. Ktorego schismatu wąsła Rus trzyma się. A
 toż przetożylem ci schismatyku Rusinie/ że wschodnie Cers-
 kwie a osobliwie Cárogrodzka w schismata y w herezie często
 wpadały: zaś się obaczysz do jedności z Cerkwią zachodnią
 przychodzili. Jako wiele Graków one opisało/ ale teraz na-
 pretce list Studity Gracka świętego/ Eudotworce/ Mecz-
 nika/ w dyptychach będącego Grackich/ przywodzi/ który
 pisał do wszystkich dla obrazoborstwa cierpiących: między in-
 szemi słowami te są o Cerkwi Rzymskiej y Cárogrodzkiej.
 Kościoła się powizechnego trzymajcie. Bo Cárogro-
 dzki kościół jest podsiewanie Herezykow. Który ma ten
 zwykły y zawołany obyczaj, iż się od innych Kościo-
 łów odrywa. Ktorego listu/ y innych do zalecenia Seclie A-
 postolskiej/ Gennadius często przeciw Grakom/ sam Grac-
 kiem światobliwym bywał/ używa. A toż swoich Graków
 Cárogrodzkiej Cerkwie Oderwanicami nazywa ten święty
 Meczennik Studita. Za która niestateczność y wpor Pan Bog
 y Zerstow schismat śmiercią ledała wielu Karal/ (iako oni
 a Acacius/ b Kalinik/ c Photius/ y d Cerularius Patriar-
 chowie Cárogrodzcy swoim odchyceni od Cesarzów wygnani
 marnie pozdychali y dyptychami nieuraczeni są) y pogánstwo
 Náchomeckie Saracenskie y Tureckie na nie dopuścił tak/
 iż wschodnie państwa z Cerkwiami/ z świętościami/ y ozdoba-
 mi Cerkiewnymi przez Pogány te opánowane są/ y e Patriar-
 chle wszystkie cztery z swoimi Duchownymi do tych czas w
 niewoli Tureckiej iecza y czeka. A że nichcieli głowy sto-
 lice Apostolskiej Rzymskiej w iedności wiary y nauki Chry-
 stusowej słuchać/ teraz Grackie Państwo Turczyńo słucha.
 Jako im to Mikolaj 5. Papież w liście swoim prawie eu-

B

chem

Schismata
 od Cárogro-
 dzkiej Cers-
 kwie są.

Bar. A. 814.

Studita
 Grek pieknie
 wymawia
 Schisma Pa-
 triarchow
 Cárogrody.

a B. A. 488.
 b B. A. 703.
 c B. A. 1044.
 d B. A. 1058.
 Hierusalem.
 wzięte A. 635
 Bar. A. 636.
 Constantino-
 pol. A. 1413.
 Cui. Aug Cure
 lib. hist Sara.

Dla schismat
 p. B. wscho-
 dnie państwo
 podał Turków.

Mele. Smotr.
Apolog. & cō
fid. de procet.
S. Spiritus

Loc sup. citat.
Icona. Chinē.
Chalco. lib.
8.

Crant Saxon.
l. 1. c. 33.

Jornan. Gott.
histo. lib. 3.

Herbor. histo.
Pol. lib. 6. c. 6.
Cromer. lib. 7
zit. Lesko alb.
3.

chem Prorockim do Cesarza Constantinopolskiego Constantyną Palzologą (gdy Onia rozrywać Pátryarchom pomagał) in Anno 1451. piśanym/ skrofutac go o schismata/ o biecował/ y onemu Karaniem Bożym groził w te słowa. Boy się karania Bożego aby się tak nie stało, iako nad onym nieplodnym figowym drzewem, ktore do trzech lat okopane y gnoiem obłożone bydz pozwolono było, a potym iesliby zostało nieplodne, aby po trzech leciech było wycięte, zeby y ziemie nadaremno niecząstępowalo. Dziwna rzecz jest/ że potym piśaniu we trzy lata Turcy Constantinopol opánowali in Anno 1453. za Constantina tego Cesarza tam zabitego. Prośe cie/ co też tu widzisz ięscze w tym wpadku Constantinopola?

Sch. Nimmoge sie domyslić. Powiedz mi.

Vn. A to to. Ten Constantinopol Miasto iako Constantina wielkiego Cesarza Rzymskiego/ ktory miał matkę Helene dla iedności wiary porębeckney wyniesło sie było; tak też za tegoż imienia Constantina Palzologa Cesarza/ y tegoż imienia Heleny matki tego dla rozzerwania iedności wiary porębeckney za pokaraniem Bożym przez Turki znieszone jest y odpadło od Chrześcian. Jako też za Juliusa Augusta Imperium Rzymskie Monarchicum powstało: tak też za tegoż imienia Augusta także Imperium wstalo y w Tyranię poszło: y inszych wteż le nadydził. Jako Jornándis Historik mówi: In eis saepe regna deficient, a quorum nominibus inchoantur. A Rus zaś nieposlušna Stolicy Apostolskiej/ a do Graków Schismatycznykow wiążaca sie Sasiadow sobie Tatárov z inszego kraju od morza Caspijskiego in Anno 1212. zabiegłych dostała/ od nich wstawnicze infestacie miała. A Stolicą Apostolską Rzymską trwa y trwać będzie ad plenitudinem temporis od Pana nąznaczona/ chociaż bramy piekielne y rozmaici niesprzytaćiele przeciw niej powstawali y powstaia/ weble słow Chyffusa Pana ktorzy non praualeuerunt nec praualebunt.

Bo wiara

Bo wiara
sie tedy
wiara b
cielne z
Czytay

Sch.
roznie
ta: ale
znice prz
ktorych
zwierzd
siej/ ob
nie słuch
Kiew od
odrywa
wać nie
wschod
y pierw
uka Lu
stona te
dną słuc
dy Lacie
nim pr

Vn.
ca przep
S. pio
wiony
geliste
trum to
była M
pod M
wpraw
Pasterk

Conſtán-
a poma-
nata/ o-
wá. Boy
d onym
h lat o-
o, á po-
ech by-
owato-
cy Con-
ná tego
e w tym

ſtán-
lene dla
ta tegoż
nta Ze-
ſchney
dło od
Rzym-
Augu-
ch wle-
pe re-
ſt Rus-
hiſmá-
o krá-
dla/ od
ſtołſká
oris od
ici nie-
le ſlow-
bunt.
wiara

Bo wiara Piotra S. w Namieſkách tego nie wſtáie. Zbami
ſie tedy zem ci wykloſ oczy powieſcía dowodna/ że Cerkiew y
wiara byla iednáſ Grackow y Laciſnikow/ á że ſciſury te pie-
ſielne z Carogrodzkich oſobliwie Prálatow pyſnych wyſly.
Czytay ſobie hiſtorie wſelákie y Látopiſow.

Sch. Znam to dobrze/ że wſchodny Koſciół z zachodnym
róznicie między ſoba w pewnych punctách wiary y náuk má-
la: ale kto przyczyňa tego/ tu cardo negotij. Widze że tych ró-
znic przyczyňa kładzieſ ná Pátryarchy Carogrodzkie (pod
których my Ruſ poſłuſeńſtwem ieſteſmy) w tym/ że Gracy
zwierzchnoſci/ kánonow/ wſtaw/ náuk/ decretow/ rad/ decia-
ſey/ objaſnienia wątpliwoſci w woterze/ A poſtołſkiej Stolicie
nieſlucháli. A czemu też mowić niemoge? Ze Laciſka Cer-
kiew od Grackiej/ á nie contra / odrywała ſie y do tych czas
odrywa/ gdy ná decyſey Grackiej Cerkwie Laciſka przeſta-
wać niechciała y niechee / wleczac o tym / iż Euángelia ná
wſchod ſłońca pierwey przepowiadana / niſ ná zachod byla/
y pierwey Cerkwie były ná wſchodzie/ niſ ná zachodzie/ y ná-
uka Euángeliej ze wſchodu ná zachod y do Rzymu przenie-
ſiona ieſt. toć tedy powinneyſza byla/ y iſt Cerkiew zachod-
ná ſluchać wſchodney. A ieſli nieſluchála/ y nieſlucha. toć też
dy Laciſka Cerkiew ieſt odſieczpna/ á nie Gracka. Qui e-
nim prior tempore, potior & iure. Regul. iur.

Vn. Prawda ieſt/ że Euángelia s. naprzód ná wſchod ſłoń-
ca przepowiedána byla: ale przydaw/ że przez Duchowne od
S. Piotra rozeſtáne; gdyż on iáko Páſterz od Pána poſtáno-
wiony a o tym zawiadywał. Ten bowiem S. b Márka Euán-
geliste uczniá ſwego do Alexándryey poſtał/ y tam Patrem Pa-
trum to ieſt Pátryarcha poſtánowił. pod ktora Pátryarchia
byla Metropolia Herácliyſka: a Biſkupſtwo Carogrodzkie
pod Metropolia Herácliyſka. A toż widzisz/ że wprzód ci
wprawdzie in oriente, ale zá przodkowániem y náwyżſhem
Páſterſtwem S. Piotra. Ze powiadaſ prezenteſiona ieſt Eu-
wánge;

Czy wſchodna
Cerkiew czy
zachodna ieſt
początkiem
ſchiſmatu.

Loz. ſup. citat
a. Aſſor. 89.
Bar. A. 35. 45
17. 68.
b. Bar. A. 41.
51.
c. B. A. 325

d.B.A. 39-45.

ē. Anic & Ana
clea. Papę in
Epist.
Ba. A. 31 34.
167. 174.

a Matthæi 4.
Ioā 1. Act. 4. 5
Loc sup cita.
& infra de pri-
matu S. Petri
& Eccl. Rom.
Jesli zachor-
dny Kościół
w wierzeblas
dz. 1.
b Con. Constā
pol. 3. in Trul
a 4. & infra
Bar. A. 817.
S. 18. 126.
c Math 10. 16
Mar 3. Luc 6
d. Ioan. 22.
e Clem disc. S.
Petri Papa epi
stola ad Iacob
Frēm Dñi.
f Ioan. 2. 9.

widny i a i wśch du nś zachod. Taki s: ale nie z Cērogrōd
du. l. c. 3. 3. rus. lem/ a piz. 3. koga piz. 3. m. piz. 3. S. Pet. 4.
ktory w Hierusalem y^d w Antiochii piewcy wczwopy do
Rzymu sie p. i. s. l. Patriarchi Hierol. l. m. s. k. i. e. p. e. z. e. by
mogi e. do argumentu zayc / ktorego ty do patriarchatu
C. i. g. rodz. k. e. go zayc m. a. s. / bo mial pr. t. e. x. p. i. e. r. o. s. t. i. e. s. i. e. m. i. e. y. s. c. i. a
s. c. i. a. p. r. e. z. p. o. m. i. e. d. a. n. i. a. E. w. a. n. g. e. l. i. e. y. S. ale temu nieprzec. 19. b. o. s. t.
bo miedzi. al. i. z. r. z. a. d. y. p. r. z. o. d. k. o. w. a. n. i. e. p. r. z. y. S. P. i. e. t. r. z. e. b. y. l. o. N. a.
ktory Pat. v. a. r. c. h. a. t. e. S. Jacob Alpheyczyk od S. Piotra po-
st. a. n. o. w. i. o. n. y. b. y. l. / g. d. z. i. e. t. e. d. y. g. l. o. w. a. w. i. a. r. y. s. w. i. e. t. e. y. w. i. d. o. m. a. z. a. s.
s. i. a. d. i. a. / b. o. t. e. y. c. z. l. n. k. i. m. a. t. a. s. i. e. s. c. i. a. g. a. c. / y. i. e. r. s. l. u. c. h. a. c. / y. p. a. r. t. i. c. u. l. a. r. n. e
Duchow. n. i. s. t. w. o. d. e. p. e. n. d. e. n. s. m. a. b. y. d. z. p. o. s. l. u. s. h. n. e. U. n. i. v. e. r. s. i. t. e. t. u.
w. o. s. l. a. m. u. y. U. b. s. l. u. t. n. e. m. u. / t. o. i. e. s. t. P. a. s. t. e. r. z. o. m. n. a. w. y. s. z. s. e. m. w.
R. z. y. m. i. e. S. t. a. l. i. c. e. o. d. S. P. i. o. t. r. a. p. r. z. e. z. m. e. c. z. e. n. s. t. w. o. z. a. s. a. d. z. o. n. a.
m. a. i. a. c. y. m. N. i. e. w. s. c. h. o. d. n. a. t. e. d. y. C. e. k. i. e. w. t. e. y. m. i. e. r. z. e. p. r. i. m. a. t. u.
a. l. z. a. c. h. o. d. n. a. m. a. Z. a. c. z. y. m. w. s. c. h. o. d. n. a. o. d. s. c. z. e. p. n. a. y. z. w. a. m. i. R. u. s.
s. i. a. / n. i. e. z. a. c. h. o. d. n. a.

Sch. Tak iest / ze a S. P'oter byl Kiazectwem Apostolow/
ale Namiaszkowie tego mogli tez wlad wpisac. Ktorego
bledu niechcac wschodni Biskupi nasladowac/oblaczyli sie
od nich.

Vn. Wigdy Kościół Rzymski y Biskupi tego w wierze praz
wdziwey y nauce^b niepobladzili. I to tez s. Studita Grek w
listach swoich toz opowieda/ tam moze s. czytac. Bo sa namiasz
stnikami^c opoki S. Piotra wiary: w ktorey tak byl wtwierz
dzo. 19. ze zadna pokusa zoney go zwalic niemogla: d a on mial.
byc Confirmator Fratru suorum in fide. Zaczym iaka wlas
dza y nauke podal ktorey pomiesztney Cerkwi / intra cancel-
los tez podania tego trzeba poslusnym successorom bydz.
Inakza wladza podal Patriarchom / inakza swoim namiasz
stnikom zostawil : onym Partycularna : tym Uniwersalna.
Jako to / oprocz stow pism^a S. ale y^c w testamentie S. Pios-
tra / w ktorym Clemensa wcznia swego takiem^f pasterzem po-
wschdynym

wśch
na po
li te
maje
pna/
pasé
wśch
w na
swey
funde
kow.
tioch
anom
zdani
rze
wi po
natw
kwi d
ściach
powie
niemo

Sch
U za
smat
ale kill
Corne
3 V si
3 Lau
3 Vigi
sem / y
pami
Vn
go w c

wspelnym Ciele Chrystusowey Skonowi / idko sam byl obna
na postawiony / czytamy. Bels. Piotr mocny w wierze: i
też y sa Namiastkowic takow p. Byl on nauczycielem y
nasem: byli też y sa Namiastkowic tego. A toż to niereformo-
pna; aby owce pasterza / a nie pasterze owiec mieli nauczać y
pasc. Przeto luboby sie lepiej y smaczniej co bylo zdalo
wschodnym pomiesztwym Biskupom y Duchownym / w wierze /
w nauce / w porzadku Cerkiewnych / tedy niepolegac bylo na
swoey opiniey / ale na decisiey Stolicy Apostolskiej na tym za-
fundowanej przykladem Apostolow y starozytnych Katolic-
kow. Zdaloc sie też niektórym wczniom Apostolskim w An-
tiochiey y indziej za nauka Cherintusa y innych / ze Chrzesci-
anom trzeba sie obrzezowac po Zydowsku / ale na tym swym
zdaniu niezasadzali sie; lecz zdanie swote pod decisia na Sobor-
rze Hierozolimskim za czasow Apostolow Swietemu Piotro-
wi podali / znajacogo za Pasterza zwierzchniego y nauczyciela
nawyszego. Tak też byla powinny sa y iest wschodney Cer-
kwi do zachodney Stolicy S. Piotra wdac sie w watpliwos-
sciach / y na decisiey iey przystac. A toż masz na to krotka od-
powiedz / ze Stolica Apostolska nigdy niezbladzila y zbladziec
nie mogla w wierze y w nauce Chrystusowey.

Sch. Widze ze Grekom Schismatysm zadawasz samym.
A zaż nie iest w hystoryach y w tym twoim Baroniuse / ze schi-
smata byly miedzy Papiżmi tak / ze nie tylko dwu Papiezow /
ale kilku wespół y oraz dla niezgod y roznie obierania iako b
Cornelius z Nouacyanusem: c Libertus z Felixem: d Damasus
z Vficynusem: e Bonifacius z Eulalusem: f Synachus
z Laurencyusem: g Bonifacius z Dioscorusem: h Siluernus
z Vigiliusem: i Alexander z Victorem / Paschalusem: k Ilru-
sem / y Innocencyusem: k Ioannes 21. z Nicolausem Antipa-
pami byli.

Vn. Nie schismata to byly / ale rozroznienie Cleru Rzymskie-
go w obieraniu Papiezow: albo przez Cesarzow lubo Tyras-

Bz

now

a Act. 15.
Ad Galat. 1.
Bar A 31.
41. 74.

Jesli schi-
smata miedzy
Papieżami
bywały
b Bar. A. 214.
c Bar A. 312.
d Bar A. 367.
e Bar. A. 419.
f Bar. A. 498.
g Bar A. 530.
h Bar A. 336.
i B. Plat de vit.
Pöt A. 1159.
k B. Plat de
Pöt. A. 1316.

now na Papiestwo bez pozwolenia Kanonicznego Ducho-
wnego wsadzenie. Ale takkolwiek był Papię obrany y posta-
dzony przecie rozzerwania nie było w wierze Katolickiey mie-
dzy niemi/iednasy wiara/iednasy powsechnosc. A Schisma to
wlasnie sie rozumie / kiedy Duchownictwo namiestne tak
czlonki oderwa sie od Głowy Stolicy Rzymskiej w prawosław-
wney wierze y nauce. przy ktorym schismacie zaraz sie tez w
heresis wiaze y concomitantia ma. A zachodna Cerkiew lu-
bo miedzy soba miała diffidia w obieraniu Papięzow/żadna
sie heresia niezmazala: ale wschodna odszczepiaca sie wiele
heresiey narodzila. W wielu miejscach wprowadzie naydziej-
ze takkolwiek roznice miedzy Duchownymi/schismatami sie
zowia largo modo sumendo: ale proprio, schisma tak
cie sie rozumie/ takie to w Grakach jest y w was Rusi.

Sch. Uiechwal sie tak barzo z temi Papięzami. Uzaś nie
byli miedzy niemi zywota rozpustnego / okrutnego latomego
a spogorszeniem owiec swoich? Onych^a Formosusow/^b Bo-
nifacyusow /^c Vigiliusow /^d Janow /^e Benedictow/ y in-
sych wielu?

Vn. Tak jest/ znaleźli sie. Ale przewartuy tylko pilno tak
daleko wiecey Pátryarchow Carogradzkich / choc posledzey
dobrze nastali. Bo oprocz Schismatycetwa y heretycetwa roz-
spustnych wielu bez pokuty zeslych naydziej. Papięzowie zaś
rospusty swe pokuta prawdziwa zmazywali/ y w wierze y w
nauce prawosławney Cerkiewney trwali. Przyganiaś kotle
garcowi ale wpátrz/ kto czernieyszy wtym.

Sch. A na to co rzecześ/ co niektorzy Historicy pisza/ze po
Papięzu Leonie 4. a przed Papięzem Benedictem 3. Uie-
wiadsta: Papięzem byla Jan 8. nazwana? A toż widzisz/ ze
tez okolo Papięzow blad zewszad.

Vn. Po heretycku idzieś zemna/ z twemi obietkami. My
mamy quæstia o schismatách miedzy soba/ktory ich Autor y
promotor, a tyś z terminow wystapil: luź nie o wierze/ale o nies-
wiescie

Jesli Papię-
ze byli z tego
zywota y
przykladu.

a Ba. A. 893.

b Bar. A. 893.

896.

c Bar. A. 540.

d Bar. A. 931.

955. 912.

e B. A. 1033.

Carogradzcy

Pátryarcho

wierospustni

odszczepni/ka

cerkisy.

Jesli niewia-

sta byla pa-

papięzem.

a Marianus Sco-

Sigibertus Mo-

Martinus Pol.

B. Plat. de vit.

Pontific.

Bielski hist. Pol

wies-
bym
dy ta-
nia
swyo-
żwia-
pię-
Otto-
też-
go 6-
był 2-
pię-
perw-
kow-
Sigib-
tific.
Pamu-
żę p-
Pátry-
cyusa-
cusa-
wbali-
Stoli-
Carog-
wny e-
Papię-
zbili-
wnik e-
cznoś-
piękie-
swoich
Sch-
Vn

wieścić gadaś. Ale y ná to/bym czás miał po temu/dowodnie
 bym ci odpowiedział racyami y historyami/ze to fałsz. Bo kie-
 dy tá niewiastá miała by bydź/to iest circa annū D. wedle vda-
 niá baynego 853. żaden historyk w ten czás żyacy o nicy w
 swych historyách niepisał. iako Anastasius Bibliotecarius
 żyacy zá Leoná 4: Benedictá 3: Mikoláia 1: Adriána 2 pás-
 pleżow y onych historie pisacy: Ademar^o, Annomi^o Mnich/
 Otto Frisingēsis, y inšy historycy. Do tego w tym roku 853.
 ięszce był Leo 4. żyw/ á zmarł in anno Dni. 855. po ktore-
 go śmierci tylko dni pieszności Stolica wacowała / ná ktora
 był Benedict 3. obrány/ iako ten Anastasius piše/ Jan Pa-
 pieżnicá zá tym niebył y niemogl bydź: A tá też baśń przez nie-
 pewne powiádacze y heretyki wdána/ iako ci samiś history-
 kowie/ ktorzy o nicy posledzey żyacy piše/powiádaia to iest
 Sigibertus, Martinus Polonus Mnich, B. Platina de vit. Pō-
 tific. Luitbrandus Tycinensis, Florimundus, Onuphrius
 Pamunus, y inšy. Ale tylko sie do rozumu wlecć/sam to mo-
 żeś powiedzieć/ ze to fałsz iest. Wes sobie przed oczy swoich
 Pátryarchow nie Unitoro/ ale schismatyków/ zwłászcza Pho-
 tyusa / Micháa Ceruláriusa/ Nicetá/ wtec też swego Cleri-
 cusa Ostrogskiego Ruskiego. Obacz że że ci wszyscy ná to sie
 wdali byli/ aby oderwánia swego słusne motiua y wielkie od-
 Stolicy Apostolskiej mieli. Bo naprzód Photius Pátryarchá
 Cárogradzki bezbożny schismat ożywićiel/ nieprzytáćiel gło-
 wny Stolicy Apostolskiej práwie pod ten czás/ kiedy oрым.
 Papieżu niewieście báia/ ná Pátryarstwie Cárogradzkim bro-
 zdził. Także po nim a Michal Cerularius podobny przeci-
 wnik choćas wiele fałszow/ calumniy/ ganby/ potwárzy/ opa-
 czności náponżenie y ochyde y wzgarde zwierzchności Pa-
 pieśkiej pisáli / y publicowali: á przecie tey baśni w pismách
 swoich skłownych nigdy Rzymskiej Stolicy niezárzucáli.

Sch. Bo podobno niewiedzieli oрым.

Va. Mogli wiedzieć / á zwłászcza Photius ktory ná ten
 czás.

Loc. sup. citat
de Photio.

ab A. 1053.

Bar. A. 1053.

czda żyw był/ kiedyś miał Papieżować y kłócił się
z Papieżami o Patriarstwo. Pewnie by byli i Schismatycz-
chowcie na hańbę Papieżów tego niepomineli. Inże klada
przygany nierząd Rymskiej Cerkwie/ a tego by minąć nie-
li/ ktorzy na rozmaite prawie potwarzzy y ochydy/ by ich było
y od Acherontá dostać przeciw Papieżom wyrzudali się byli.
A tym barżley / gdy Leo 9. Papież tego to Cerulariusa z herez-
siej y odszczepieństwa strasząc w liście do Greków piśnianym
położył te słowa. Jż Kościół Rymski nigdy niewiaść y rze-
zańców niemiał na Papieństwie/ a Cároгородzki miał. Co roz-
zumieś czyby był ten Cerularius z swoimi Adherentami Gre-
kami minal te báyke? y nieodmierzyłby był? y jeśli by też był
Leo Papież śmieć to niewieściństwo Grekó zarzucił/ gdyby był
czuł to że też kiedyś niewiaść Papieżem był? Przynieśby był
na swoy grzbiec miotalkę. Inże dowody miłam/ które sobie u
historikow czytay y da Pan Bog wmnie potym w inszym sciz-
pće moim.

Sch. Ale to náydziemy w historyách piśnano/ to znáć że to
było.

Vn. Jla to y niepoteżna conclusia / że niektórzy Histo-
rycy piśali o tym: ergo była niewiaść Papieżem/ báytać
się o circumstancie/ kto to piśał? kiedy? iákim sposobem? dla
czego? y jeśli to mogło bydź albo nie? A w historyách żaden
lepiey piśać niemoże/ tylko ten/ co oczy tego widział. Żaden
z tych Historyków tego niewidział. Wiáter włapili/ wiáter
przewiewają. gruntu niemá. Dłuższego trzeba z toba czasu
w tym/ o tym potym. Ale concluduiac powiadam/ iż schisma-
tow Autorowie są wschodni Biskupi/ a osobliwie Cároгородz-
cy ktorými się w Rusnacy nierozsadnie szczycicie. Mali corui
malum ouum.

Jeśli Papież który Heretykiem był?

Sch. **Z** Antychrymyś tej Historycy o niewieście Papieżu
ná ten

łócił się
nadyar-
le Plada
ac inter-
ch było
nie byli.
z harez
isany
y rze
Co ro-
ni Gre-
też był
yby był
by był
sobie v
m scri-
e ze to
Zisto-
pyt-
m: dla
zaden
zaden
wiatr
czasu
isma-
grodz-
corui

aplezu
na ten

na ten czas. Co rzecząc na to / że też wóści Papież w wierze po-
bladził Liberius Papież in Anno 352. obrany / y tego An-
tepapa Felix 2. a zaż oba nie Arianami byli? Bo Liberius na
Papieżstwo przez Cesarza Constantiusa niebyłby był przywo-
con / gdyby był w Syrmie na Zborze Secty Arianijskiej nie-
przysiał. A Felix zaś niebyłby też na Stolicy Papiejskiej zwo-
li Cieszył / gdyby był nie był Arianem.

Vn. Brodło na to odpowiem. Dato, non tamen con-
cesso, że Liberius Arianijsmem się pomazał y Felix: ale czytaj
dalej a wważniesz. Liberius w poźucie wrocimszy się zno-
wu z ciemnego wygnania na Stolicę Papiejską przeciwnikiem
był Arianom: dla czego od tegoż Cesarza potym z Papieństwa
wygnany był drugi raz / y tam na wygnaniu tak o Meczennik
wmarł. Ale są wywody ludzi światobliwych Cerkiwnych / że
Liberius w Syrmie pozwolił na te Sekte Ariansta (których
na on czas trzy Sekty były a różniące się między sobą) która
z mnicyśką obraza Bóstwa Chrystusowego była. Bo Homou-
sion z Katoликami nieprzydając / tylko takie podobieństwo
Oycy Bogu z Synem Jezusem Chrystusem w Bóstwie przy-
znawali: y to pozwolenie Papieża z wielkiej nierwoli / ciem-
gi y dolegliwości było. Które pobladzenie Liberius po kuta
potym meczenną nagroził. A zaś też był Piotr S. Książę
Apostolow / gdy się Pán z przysięganiem zaprzął / niepobla-
dził: A zaś y Marcellinus Papież / gdy dla poganstwa na stro-
ne miare Babilońska odłożył / nie wpadł był w błąd: ale ich błąd
z błądźni wielkiej przyszedł: zaczęły wstąpi prawdy zaprzęli /
ale sercem prawdę znali. a ten błąd ich potym po kuta serdecz-
na zmazany był. Felix zaś Papież chociaż o Arianisim po-
dwyższany był / dla zaprzeczenia się Cesarzowi temu o Arian-
isim smierć ściera meczem podał. Dowód tego taki maś.
W roku 1582 za Papieża Grzegorza 13. przy Kalendarza cor-
rigowaniu y rewidowaniu g. 13. Spór był między Ducho-
wnem w Rzymie teści tego S. Jura in Martyrologio położyc
y między

Bar. A. 352.
355.

Jeśli Libe-
rius / y Felix
Papieżowie
Arianami
byli.

Bar. A. ibidem

Bar. A. eodem

Nath. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
Ioan. 18.
Bar. A. 296.

Cicero. in
vitis Pontif.
Gregor. 13.
& alijs.

y między świętami rocznemi / pod ten czas prawie złożył
 Kościół tytułu SS. Kosmy y Damiana w Rzymie wylupić
 li: tam między starbami należona jest tabliczka z tym napisem
 starodawnych liter. Ciało S. Felixa Papieża y Męczenni-
 ka który Constantiusa potępił, co jest: wyklął. A toż schi-
 smatyku / że ci Papieżowie nie z herezyczali / y owsem bla-
 wiary prawdziwey a sprzeciwiania się Arianiſmowi, Męczeni-
 kami byli. Do tego żaden z tych Papieżow / którzy w błąd
 mogli wpasć / błędu swego wporę nie popierał / ani go z Ka-
 thedry definiował contra fidem & doctrinam Ecclesiae Or-
 thodoxam, iako wási Carogrodscy Patriarchowie pobladzie-
 wſzy przy wporze drugich błędu ex cathedra wczyl i defini-
 wali. Pobladzie tedy jest ludzka / ale trwać w bładzie y teſze
 drugich go wczyc / blabelſka.

Bar. A. 626.
 &c.

Sch. A Honorius I. Papież in Anno 626. obrany a zaſ
 herezykiem Monotelita niebył iako ſoſty Sobor Carogrod-
 zki ſwiadeczy?

S. Cons. C5.
 Rant. A. 680.

Vn. Honorius ten od Biſkupow wſchodnych za pomos-
 dem Kalinka Patriarchy Carogrodzkiego Monotelita mie-
 dzy Kanony ſoſtego Soboru Carogrodzkiego / polożony iſt
 dobrze po śmierci tego. Ale że ten Honorius Monophiſita ani
 Monotelita niebył: y to połozenie w tak rzeźnacy Synod Ca-
 rogradzki opaczne iſt / ſłuchay / powiem ci dowodnie oboie.
 Naprzod / że Monotelita niebył. Bo mu tego za żywota za-
 den nieżarzucal / y od wſytkich Cierkiew (gdy ſie ta Monote-
 lia zażrewidła / y tego w tym mniemaniu przez piſania / różne
 mieyſca dochodziły) za prawosławnego Wrenik'a był. a był
 też prawdziwie. Sergius Patriarcha Carogrodzki z inſemi
 był Monotelita. iako ſam Grecy tego niepra / y Sobor ſoſty
 Carogrodzki prawdziwy ma.

Bar. A. 626.
 &c.

Sch. A zaſ nieczytał liſtu odpiſowego / który piſał Honor-
 us do Sergiusa Monotelity z ktorego nauczył ſie / że w Mo-
 netelictwie był: a ſłowa te prawie ſa w liście tym. J. P. Jeſus
 Chryſtus

Chryſt
 bo Spr
 święte
 dza pr
 dwu na
 ſontek
 ſticy z l
 y wczyl
 był ten
 Vn.
 niemoż
 Honor
 ponitu
 pochod
 dnym z
 Bogu
 był pra
 kć / to
 ny / tak
 dzie y
 kázow
 czenni
 wſerni
 cho pa
 us roz
 daley
 riant a
 piez A
 zey po
 rius po
 iakom
 kazał
 archon

Chrystus Syn y słowo Boga, on sam ieſt ieden Działacz ál
bo Sprawca Boskich y ludzkich spraw, pełne ſa piſmá
święte iáſniecy to pokazuiace &c. Z którego odpisu dowo
dza przeciw Honoriusowi/ że był Monotelita: to ieſt że wedla
dwu natur Boſkiey y człowieczej iednoſ działanie było w per
ſonie Chryſtuſowej/ á nie dwoie według dwu natur to ieſt Bo
ſkiey z ludzkiey powiadał: iáko prawowierni Kátolicy wierzyli
y wczyli y wczá. Záczyń ſłuſznie ná tym Synodzie Monotelita
był ten Honorius poczytány.

Vn. Nie Theologia/ ale krótko odpowiem. Ze z liſtu tego
niemoże bydz Honorius za Monotelite miány: bo nie mówi
Honorius/ żeby Chryſtus miawoſy dwie naturze (co tu ſup
ponitur ex fide Catholica) miał działanie ze dwu natur tych
pochodzące/ iedno mieć/ ale mówi że perſoná Chryſtuſowa ied
nym że Działaczé była y spraw ludziom należących/ y spraw
Bogu należących. Bo iáko Chryſtus Pan/ Bog prawdziwy
był prawdziwym człowiekiem w doſkonałości iſtoty człowie
ka/ to ieſt: że z ciała y duſze rozumney prawdziwych był zło
żony/ ták też dwie naturze/ dwie woli/ y dwie operácie/ to ieſt lu
dzkie y Boſkie okazywał. Okazywał iáko człowiek ludzkie/ va
kazywał iáko Bog Boſkie: á iedenże. Jáko to Máximus me
czennik ſwięte bliwie wywodzi y tego Honoriusá liſt prawó
wiernie tłumaczy. Wiec Cyrillus y Jan Dámáſcenus/ y Agá
cho Pápiez objaſniałá. O tym iednak diſceptować Honorí
us rozumiał za rzecz niepotrzebna dáć w liſcie tym (tylko
daley czyta) przyczyny/ áby heretycy pochopu to ieſt Neſto
riant álbo też Eurychiant niemieli z tej okazyey. A toż ten Pa
piez Monotelita niebył. Przeto y tu ſobie wspomni/ co wy
żey powiedzialem/ że dato non tamen concesso, żeby Hono
rius pobiadał: ale priuaty liſt piſał takie máiacy rozumienie
iákom przełożył: ale o tym Monotelicwie diſceptować zác
kazał: ale ex Cathedra niepublikował tego/ iáko waſi Pátrya
archowie Monotelicowie/ Sergius/ Pirchus/ Páwel/ Piotr/ y

Inśl. Żatym Honorius Papież Monotelita nie był.

Sch. A czemuż go między inśe Monotelity na świętym Synodzie Carogrodzkim położono?

Bar. A. 626.

Vn. Wszakem ci powiedziat że to położenie opaczne jest. y tak wywodze. drugi punct obiecnicy mniay. Ten Honorius

Bar. A. 633.

1. Papież obrany in Anno 626. na Papieśstwo. Monotelic two to sie w Aleksandryi zaczęło/ in Anno 632. trwało za Patriarchow Carogrodzkich Monotelitow Sergiusa/ Piechusa/ Pawła/ Piotra/ Theodora. Na świętym Synodzie Carogrodzkim 3. na Trullu in Anno 680. za Agathoną Papieża

Bar. A. 680.

tytusą Pogonatą przy Posłach Papieśkich odprawowanym/ iż Honorius nigdy w tym heretycwie poczytany nie był/ za dney zaiste o tego monotelicwie wzmianki nie było: owżem na początku zaraz po przeczytaniu listu od Papieża Agathona/ na ten Sobor przez Posły posłanego zaraz wszyscy zbiorowit ten list pochwalili/ y ktorych on miaduac z imienia/ przez zwiśta/ y wrzeda potępiał w monotelicwie (między ktorymi tam Honorius miadowany nie był) tych też oni nie przybierając ani umniejszając potępiłi.

6. Sinod. Con-
stant. in Trul-
lact. 1. 4.

Action. 4. 12.
83.

Sch. Czytaj tylko daley a sta tego Synodu naydzieś a cti-
one 4. 12. y 13. anathemazacja tego Honoriusa przez zboro-
wce.

Bar. A. 692.

Vn. Negatur to. Nle było tego nigdy. fałsz to wśtany przez Greki wschodnie Biskupy y opaczne to udanie. Coć tak wywodze. Na tym Synodzie świętym Carogrodzkim in An. 680. na Trullu odprawowanym tylko to było że Monotelicity miadowane (oprócz Honoriusa/ bo y Monotelita y miadowany nie był) anathemowano. zabnych kanonow nie było stanawionych Cerkiewnych/ aż w lat 1164/ to jest in An. 692. za Justinianusa Cesarza wschodnego Sena Pogonatusa/ a za Sergiusa 1. Papieża/ a za Kallinika Patriarchy Carogrodzkiego/ zgromadziwszy sie wschodni Biskupi za powodeni
tegoż

tegoż Konstantyna do Carogrodu bezwładomeśły y pozwolenia
 Posłów Papiejskich / y tego Honoriusa między Monoteizy
 rołożyli / Kanonow nowych naczynili / y apocryphne (i.e. kłó-
 rych Schismata wrośli) przypisali nazywając y dodając te Kan-
 ony do tego Synodu na Trullu. A Synod ten był in An. 680. A Zbor wschodnych był pośledzey in An. 692. Na Syn-
 odzie Papieże Papieży byli : na Zborze nie byli. A toż os-
 bacz / że to fałszyść y przypisać chcieli pod tytuł Synodus
 tego / co reuera nie było. Tak fałsitas y praposteritas w
 Greckich / według dawney powieści / Graeca fides. Ktorych
 Kanonow poślednych Papieży / choć wulkie pogrozki y na-
 zdrowie następowało od Cesarzow z podszczuwania Pięty-
 archow Carogreckich miuili / approbować y confirmo-
 wać niechcieli y nie confirmowali / y do tych czas / (wyjawy
 niektóre / które Cerklw zachodna trzyma) Rzymiańscy
 Papieżowie Sergius Anno 692. Jan 6. in Anno 701. Jan
 7. in Anno 705. Constantinus in Anno 708. y inni Papie-
 żowie nie miały te żadne.

Sch. Coż na tym / że Papieże nie approbowali tych Kanon-
 ow chociaż pośledzey Kanonowych.

Vn. Na tym bardzo należy / bo Soboru każdego wálnego
 aby swoje władza miał konstanta / tedy te są requisita : I. aby
 de consensu Summi Pontificis Romani był. II. aby albo
 sam Papież / albo tego Legatowie cū informatione y z man-
 datem na ten Sobor pierwszosc mierzęd y wotow mądrych na
 Soborze byli. III. aby na acta Synodalne / według woli y man-
 datu Papiejskiego pozwolili y podpisali się. IIII. Naostatek
 aby Papież ten Synod confirmował. a jeśli par tytułarny
 Synod choć tam Legatow Papiejskich nie będzie / Papieżowie
 stwierdza : toż dopiero Synod Synodem prawdziwym iest.
 A iż na tym poślednym Zborze in Anno 692. poślewie Pa-
 pieży nie byli : confirmacia nie została : toć tedy nie ważne acta
 tego. Sobor on Hierosolimski o obrzezaniu dla decysyey y con-

Ł

firmas

Bar. 692.
 701. 705.
 708.

Jeśli bez
 firmatuy Pa-
 pieżow So-
 bory ważne y
 Kanony.

Aktor, r. 53
 Ad Galat. 2.

a Bar. A. 692.
& sequentibus
b Bar. A. 638.
639.
c Bar. A. 483.
& sequent.
d Bar. A. 540
& sequent.
e Cro. hist. Po.
lō. lib. 9. sub
Bolesla. Pudi-
co, y samy
nopsyła pi-
se to.

Wielek
Smottz Apo-
log. cō. Rutē.
Schism. & Pa-
sch. & Epist.
ad Patriarch.
Cyrill.

Math. 25.

firmatley S. Pieterd waga mlat/ Wiceniſki. Conſtantiſpolſki
y inſe confirmatiami Papieżow ſa vgruntowane. A ſamiſi
to wſchodni Biſkupi wiſzeli y wiedzeli. Ze kiedy te Kanony
albo co inſzego uczynili/tedy po confirmacie do Papieżow ſła-
li y Ceſarzow na to Cárogradzey Biſkupi náprawowali/ aby
confirmacie od Papieżow były/ taſo y o te Kanony/ o ^b Ecce
ſin, o ^c Enoticon, o ^d capitula tria, y inſe / y ktore Pa-
pież nte confirmował/ te wagi niemiály. Czytay ſobie w wie-
lu mieyſcach o Soborách/ náydzieſz tak iako mowie. A tożes
Schifmátýku tylko tych trzech Papieżow pryćiaiac náſtapał/
o ktorých powiedaſz że z wiary prawdziwey zbrożyli/ á nie-
wtante/ iakoć ſie wywiódło. A Pátryarchow Cárogradzkých
dzaſz niewiecey było? ktorzy w tych wſytekich hereſiách miáz-
nowanych/ y inſzych przedcym y potcym/ á Soborámi powſze-
chnemi znieſioných byli/ y ^e Ektanáſcie rázy odſzczepiali ſie
od Stolicy Apoftoliſkiej Rzymſkiej/ iako Euſebius/ Demo-
philus/ Endorius/ Anátolius/ Balliniſus/ Anſhemius/ Ne-
ſtorius/ Mácedonius/ Máximus/ Acátius/ Sergius/ Jo-
annes/ Pirchus/ Petrus/ Paulus/ Theoderus/ Phetius/ Cern-
larus/ y inſych wiele/ tylko czytay hiſtorie. Tak kſtaltownych
Pátryarchow y Páſterzow mieliſcie. Bá y teráznteyſzy Pá-
tryarchá Cárogradzki Cyrillus mácipiū Tureckie/ iako ſa do-
wody pewne heretykiem ieſt/ y daleko od wiary ſtárodawney
Grákw: á wy Buś Schifmátýcyntmi ſie chelpicie nieopá-
trznie y nierozſadnie. Widze talis eſt Ciuitas, quales ſunt
Principiū mores. Kſtaltowne záſte poſluſhenſtwo wáſe/ o-
baczcie ſie / niech nte będzie ſorom/ inueteratum errorem &
pertinaciam zrućie/ á ná drogę prawdziwą prawowierných
Náuczycielow Cerkiewnych ſtárodawnych wróćie ſie. Bo
gdy cæcus cæcum ducit, in foueam wpádną obádwa.

O Punktách Schifmatu wſchodney Cerkwie
od zachodney,

Tuż do-

Sch
dneý
o So
Vn
ſpoda
piſmá
ſcurſe
wtem
rem id
Pytay

I.

Sch

Klazed
Budo
Chryſt
Apoſt
row G
ſá/ ^e V
otufa /
phrem
w Sw
wle Ru
czytoſ
wyrza
znawá
wie Cá
my Ru
dzieni te

Sch. **I**Wz deszęc o Schismatách / skład początek ich. Proszę
cie odpowiedź mi też na puncta różności wscho-
dnej Cerkwi od zachodney porządnie / coć zagadane / a potym
o Soborách pomowiemy.

Vn. Nie na Theologás trąfił / ale na Ziemianiną / który go-
spodárstwem swoim zabawiony bedac succiduo tempore
pismá y historie czytam: przeto nie po Theologiczku y nie dis-
curssem Theologicznem ale po Historyczku króciuchno odpo-
wiewiem / wkláziac to iż Cerkiew wschodna od zachodney wpo-
rem idac Schismat w zruśsonych y z wámi Ruśia trzyma sie.
Pytaj że mnie.

I. O Przodkowaniu S. Piotra y Rzymskie- go Kościoła.

Sch. **W**Przod o prymacie Papieżow Rzymskich. W
tak mowię: że prawda jest / iż S. Piotr był
Klajęczem / Apóstolow / Archipásterzem owiec Chrystusowych /
Budowniczem / Sprawcą / y Radzcą powszechnym Cerkwie
Chrystusowej: gdyż to mamy w Ewangelich SS. y dziełach
Apóstolskich / w Soborách / y w nássych Cerkiewnych Dokto-
row Grecich ludzi światobliwych / ^a Origenes / ^b Bási-
liusz / ^c Nánzianusz / ^d Cyrillus z Hierosolimskiego / ^e Theophilus
ctusz / ^f Chrysestom / ^g Epiphaniusz / ^h Zilarius / ⁱ E-
phrem / ^k Gennadiusz pátryarchy Cárogradzkiego. Także
w Swietelnicy Ruśkiej II. w hymnách o SS. Pietrze Pá-
wle Ruśkich / y Grecich y inszych wielu. Zaczynam y wielką pro-
czytosc swietemu Piotrowi / pasty wielkie ku niemu pieszczac
wyrządzamy: ale żebyśmy mieli Papieżom Primatū przy-
znawac / toby nie do rzeczy było: gdyż też nási Pátryarcho-
wie Cárogradzcy tak o Pásterze y Oycowie nási / pod których
my Ruś posłuszeństwem takó Synowie w chrzcie od nich wro-
żeni jesteśmy / nieprzyznawają / równa z Papieżami władza
nád owcá:

Act. 1. 4.
Loc. sup. citi-
titul. o Schi-
smatách quest.
Jeśli Ros-
ćciol zachod-
ny w wierze
błądzi:
a in cap. 6. ad
Rom.
b Sermon de iud.
Dei.
c Orat. de mo-
der. in disp. ser.
d Cathed. 2.
& in Io. 6. 64.
e in cap. 22.
Lucas.
f Hō. in Math.
11. & 55. &
lib. 2. de fá-
cerdotio.
g in Anachor.
& harel. 51.
h in Math. cap.
16. 4.
Cō. Chal 4. 5.
w Ruśkich
Swieteln. y
hymnách.
i de prim. c. 11.

Ep. ad
Synatach

a lib. 3. cap. 3.
b lib. 2. c. 11.
11.
c lib. 1. c. 8. &
Epist. ad Leo.
ne Pap.
lib. 5. c. 23.
d lib. 3. c. 7. 9.
lib. 5. c. 13.
e lib. 2. c. 18.
lib 3. c. 14. 21
f lib. 2. Colle.
g lib. 4. hist.
tripartite c. 9.
19.
h lib. 9. c. 8.
10.
i inferi. Epist.
ad Roman.
k S. Hier. de
vir. illustr. in
Policarp.
l lib. 6. c. 12.
de orig. Alex.
m Pamph. Be-
cles. hill. lib. 7
c. 2. 4.
n Apolog. 2.
contra Arian.
Epist. ad Feli-
cem Papam.
o Epist. ad A-
thana. 52.
p Orat. 2. de
vir. 2.
q Th. 10.
r. Barol. 43.

niebś świadmi fawmi młac/ knd wśytlich też Duch S. z niebś
spuśczoney iſt/ y porządnie ordynowanſe.

Sch. Jużem ci na to powiedział wyżej/ może ſie tam na-
uczyć o tym / ale iż znoum powtarzaſ / nieoś też ieſze po-
wiem. Jeſli Piotr S. był przednim Biſkupem y Paſterzem
Cerkwie Chryſtuſowej Powſzechnym/ a był Biſkupem Rzym-
ſkim: tedyć zwierzchność tego znuia nieumiera/ ale przy Ni-
mi ſtałkach tego zoſtala: bo Kościół Chryſtuſow aż do ſkon-
czenia ſwiata ma ſtać. a z tym S. Pietra Namiaſtkowie w
Rzymie przednieyſzymi bywali / y ſa nad inſe Patryarchy/
y Biſkupy. U iako S. Piotr nad inſe Apeſtoly w powołaniu/
w wierze/ w nauce/ w miłoſci/ w wyroczu/ w włoſczy/ w ſtra-
zy/ w ſadzie przodek miał/ ead też Namieſtkowie tego tym
wſytkim wſytkie pomiaſtne Biſkupy przecho-
dzi: a eo wedle obitnicy Chryſtuſa Pána/ iż w iako S. Piotra
w nim y w naſtepcach tego reprezentowana oſtać nie miała.
Zaczym ſto/ ze Kościół wſytkie wſchodne w trudnościach
Cerkiewnych y w wſpłiwościach zaroſe do Rzymſkiej Sto-
lice Papieſkiej wcielały ſie/ y otrzymawaly. Przeważali to
Nauczyteli prawowierci y ſwiaci Cerkiewni Łacińſcy y
Grecy iako ^a Ireneus / ^b Sacrales / ^c Theodoretus / ^d Zo-
zomenus / ^e Euagrius / ^f Theodorus / ^g Caſſiodorus / ^h Ni-
cophorus / ⁱ Celſus / ^k Xantypulus / ^l Ignacius Archiepiſkop
Antioch iſt / ^m Policarpus Biſkup Smirniſki / ⁿ Origenes
m ^o Eufebius / ^p Athanaſius / ^q Baſilius / ^r Gregorius Wdzy-
dzenus / ^s Biſkup Egypſcy / ^t Epi. hanius / ^u Chryſtoſ-
mus / ^v Cyrillus Alexandr. ^w Gennadius Scholarius Patry-
archa Carogrodzki ktory Theodora Studite cſnie / y inſi
mnogo paſſ. m. Wec Sobory Nicenſki 2. Conſtantinopol-
ſki 3. Chalcedenſki / Sarrion. Lugduńſki / y inſe / ead iż Bi-
ſkup Rzymſki pomiaſtował: dſe mieli wſpłiwoci dſe bo-
wac / Biſkupy wſedyſtanowic / Schiſmata odryſnac / Ape-
pallatu ſawic Biſkupow/ nſe zwoſne Sobory/ na nich przed-

nie miezz

nie mie
tego w
Czyedy
Zozom
ſa/ in v
maſ do
przyw
wlem i
tory m
y wied
zwierz
Sch
ſkiey ob
Vn
try arch
ich Sto
nauki
ſedi/ y
wey pr
lubo ſe
wielſe

Sch

Ny 3
ry S. 2
gu Sy
Ktory
Creda
cha S.
chodz

niebą nte mieysca mieć / y w Konymać / y one confirmować. Pełno
tego w piśmách y historyách / y w inszych Ruskich piśmách.
Czytáy sobie nápredce w tym Eusebiusa lib. 5. histor. c. 24.
Sozomen lib. 2. c. 7. Nicephora lib. 3. c. 34. Cyrillusa / Zonora-
sa / in vita Iustiniani. Theodoretusa lib. 5. histor. c. 23. A toż
maś dowody / de primatu Ecclesie Romanæ. A coż inszego
przymiodło było Grekow do tego / że ciała SS. Piotra z Pa-
włem ukradli byli w Rzymie / którego odbiteżec museli na puł-
tory mile od Rzymu / przez grzmoty strąśliwe / tylko że widzieli
y wiedzieli to / iż gdzie ciała tego leży / tam też Cathedra tego
zwierzchności namiestników iest.

Sch. Zładze wżdy tá przeciwność przeciw Cerkwi Rzym-
skiej od Grekow poslednego tego czasu wrosła?

Vn. Powiedziałem ci wyżej. Ze z affecccye pyśney Pá-
trjárchatu Cárogradzkiego / á z nieposłuszeństwa: záczym gdy
ich Stolica Apostolska strofowała / oni zágniewáni rozmaite
nauci schismatyczne knowali. Tym strychem Arius y Luter
siedl / y inśi heretycy iáko y wáśi Pátryárchowie. Keorzy pier-
wey przeciw władzy y zwierzchności Papiestkiej lubo mowa /
lubo scripta stáwili sie / á gdy im to ganiono / z gniewu y poru
wielkie fałsze y herezie náśiali. Czytáy historie / ták znaydziesz.

2. O Pochodzeniu Świętego Duchá:

Sch. **M**Y náśládujemy w tym Pátryárchow náśzych.
Podz daley o pochodzeniu S. Duchá mowić.

My z Grekami wyznawamy nie tak iáko Mácemonius / keor-
zy S. Duchá powieǳał byǳ nierównym Bogu Oycu / y Bo-
gu Synowi / y to że nic á nic S. Duch od Syná nie pochodzi.
Keorzy Zborem Cárogradzkim A. 381. znieśiony iest / á do
Creda Soboru Niceńskiego i. keore ma. Wierzemy y w Du-
chá S. przydano słowa te. Pána y Ożywiiciela z Oycá po-
chodzącego, z Oycem y z Synem adorandū & cōglorifi-
candum

f Epist. ad In-
noc. 1. Pap.
t in thesauris
v De primatu
c. 2. 12. 7.
Bar. A. 817.
818. 826.
Bar. Añ. 103.
203. 590.
721. 342.
401. 419.
419. 440.
492. 532.
347.
Bar. 221.

Tarof. Patri-
arch. Cáro-
grodz. Epist.
ad Episc. Alex.
Antioch. Nic-
nosel.

candum. Wyznamy tedy tak wedle Soboru Niceńskiego/
iako y tego Cárogradzkiego pochodzenie S. Duchá od Oycá/
á przydaia nie ktorzy Grecy przez Syná. A że nie pochodzi
od Syná, mamy swoje z pism dowody. A wy zaś Katoolicy
Rzymscy mówicie / że Duch Święty pochodzi y od Syná.
Czego áni w piśmie niemáß/ áni ná Soborách nieprzyłożono
do Credá.

Vn. Tak zdawaá Oycowie Święci / y wszyscy Katoolicy
wierzyli / iż Duch Święty Bogu Oycu y Bogu Synowi we
wszystkim rowny / od Oycá y od Syná pochodzi / nie iako od
dwu początkow / ále od iednego / w iſtoſtwoie / nie w personách
rozumieiac / chociaß tego do Credá áni Soboru Niceńskiego
i. áni Cárogradzkiego i. mianowanych wyraźnie nieprzyłożo-
no : gdyż sam Chryſtus mówi. Ego & Pater vnum ſumus,
to ieſt / Boſtwem.

Sch. W piśmie świętym tego niemáß / áni ná żadnym So-
borze tego nieprzyłożono / że Duch Święty pochodzi od Syná.
iakoż tedy y czemu Łacinnicy ſmteia wyznáwáß / że pocho-
dzi Duch S. y od Oycá y od Syná ?

Vn. Pierwey nim ci ná to odpowiem / powiedz mi. Dla czego
ná Soborze Cárogradzkim i. przyłożono do Credá Nis-
eńskiego i. pochodzacego z Oycá / gdyż tego ná Soborze
Niceńskim w Credzie niebyło ? áboć przedtym uiecié wier-
rzyli Katoolicy prawowierni ?

Sch. Że tak wierzyli pierwey / á wierzyli wedle S. Ewán-
gelley / że Duch S. pochodzi od Oycá / przyłożyli to / á oſe-
bliwie dla tego / iż Mácemoniani przeciw piſmu mówili / że
Duch S. Bogu Oycu y Synowi nierowny y niepochodzi od
Oycá.

Vn. Tośmy domá. Że Katoolicy chociaß tego w Cred-
dzie Niceńskim i. nie było / że Duch S. pochodzi od Oycá,
wierzyli tak / á dla heretickow y potrzeby to włożyli w Credo
Cárogradzkie / áby ſie pokazało / iako wierzone / tak też wyzna-

no. Podobnym sposobem też to jest w Łacinników/ bázgoda w
każdego prawowierne go. Ze co wszyscy Kátholicy wierzyli/ że
Duch S. pochodzi od Oycá y od Syná, to też przykładá. A
że przedtym nie przykładano / przyczyna była : bo żadney
wątpliwość nie było/ ale mocno tak wierzone/ a skoro Łáces
rze ozwał: sie wprzód Mácetoniani mówiaczy że Duch S. nie
pochodzi nic od Oycá, záraz Cárogradzkim Synodem ob
śádnili Kátholicy tak wierzaczy że pochodzi od Oycá. Po
tym że sie ozywáli drudzy mówiac/ i że nie pochodzi od Syná,
tylko od Oycá, záraz też Kátholicy á zwołaszá takim Herez
tykom Pryscyllianistom ná Synodzie Toletánském y inšych
wschodnych obśádnili tak wierzaczy / że pochodzi S. Duch
y od Oycá y od Syná. co jest przez Stolicę Papieská confira
mowano. Jakie tedy motium było przykładku tego od Oycá
Cárogradzkim Soborze i. takie też motium przykładku
y od Syná ná obśádnienie wiáry/ aby vox esset interpres
mentis.

Sch. Ale dla tego w Cárogradzkim Credo przyłożono że
Duch S. pochodzi od Oycá : bo tak wierzone wedle písmá
Ewángelicy S. ktora wyraźnie mówi toż. A w písmie tego
niemáś wyraźnie żeby miał pochodzić y od Syná : co Łacín
nicy przydáli. Z czego przygány godni y od drogi prawdy E
wángelicy odstąpili.

Vn. Szkoła żeś nierzekł/ że Łacínicy godni są klatwy.
Ale teśki Łacínicy godni klatwy przeto / że do Credá przy
dáli/ że Duch S. pochodzi tylko od Oycá wedle was/ ale y
od Syná ná contenta Soborow Nicénskiego/ y Cárogra
dzkiego i. dáleko wiecey Grecy godni są klatwy/ że nád cōten
ta Soboru Cárogradzkiego przydáli/ że pochodzi Duch S. od
Oycá samego/ a tego słowka Samego niemáś w tym Crea
dzie Cárogradzkim/ áni w Ewángeliach. Bo co Łacínicy
mowia/ że Duch S. pochodzi od Oycá y Syná, to pospolicie
wszystko Kátholictwo wierzy. A co Grecy mowia/ że pocho
dzi od

Bar. A. 589.
Tom. Concil.
Toletan. 3.

Augo.

Thom. Cone.
Añ 1274.
Lugdunens. I.

Thom. Cöcil.
Añ. 1439

Florēt. vltim.

a Orat. 49. in
traſt. de fide.

b Ser. 3. con-
tra Ariāñ.

c Con. Haref.
Valent. lib. 4
c. 28.

d in Cōf. fidei
e in ſuo opere

f lib. 1. & 2.
de S. Spiritu.

g Con. Euno-
miū l. 2. 3. 5.

h om. 28. Cōt.
Sabell. Epist.

i Greg. Nizē.
in Sermon. ad
Monach.

dzi od Oycá ſámego, to nlewiſza: gbyż zdā Grecy ſami mo-
wla iſkoby z poprawkǎ że Duch Święty pochodzi od Oycá
przez Syná. Jeſli tak/ toć nie od ſámego Oycá. Ale niech ſie
obacza Schiſmátycy/ że tego ſłowkǎ niemáſz Sámego w pi-
ſmie S. 3 ſtrony pochodzenia S. Duchá wyrażnie: bo też po-
chodzenie tego nie teſt od ſámego Oycá przeciſe. Tiedy ſie
obacza że w piſmie S. niemáſz ani tego ſłowkǎ że Duch S. po-
chodzi od Syná ani tego ſłowkǎ przez Syná wyrażnie: á
przećie z inſzych ſłow Ewángelley to y my y Grecy wnoſia/ nie
združnie. Bo Duch S. nie od ſámego Oycá/ ale też y od Syná
pochodzi. A za tednǎ ſie może rozumieć to oboie wyzna-
nie/ że Duch S. pochodzi od Oycá przez Syná/ iáko że po-
chodzi od Oycá y Syná. A że pochodzenie S. Duchá takie
ieſt czytáy Sobory/ Lugduńſki ktory był przy Ceſárzu wſcho-
dnym Michále Palæologu y Pátryarſe Cárogradzkim Janie
Bekusie za Pápieżǎ Grzegorzǎ 10. in Anno 1274. Potym
ſłoneńſki ktory był przy Ceſárzu wſchodnym Janie Palæolo-
gu/ á Pátryarſe Cárogradzkim Joſephie/ á przy Metropo-
licie Ruſkim Iſiodornie/ za Pápieżǎ Eugeniufa 4. in Anno
1439. Tām ſie náuczysz/ iż w tej różnicy wnta była Cerkwi. 34
chodney z wſchodnǎ / á iż ſie Látiniſcy dowiednie z tego wy-
wiedli y explikowali/ iż to za tednoſ ſie ma wyznáć/ że Duch
S. pochodzi od Ozcá przez Syná iáko y to że pochodzi od
Oycá y od Syná. Ale co wiéſza że pochodzenia S. Duchá
od Oycá y Syná/ wyznánie nietylko v náſzych Látinim/ kow
máydzieſz/ ale y v wáſzych Grekow Doktorow Cerkiewnych y
ſwiatobliwych. ktore wy exoſculuiećie/ a Gregorius Nazy-
anzenus/ b Aráſtaſius/ c Ireneus/ d Gregorius Neocęſar-
enſis/ e Gennádus Scholarius/ f Dydimus/ g Baſilius ma-
gnus/ h Cyrillus Hieroſolimitanus/ i Gregorius Niſenus/
k Epiphanius/ l Chryſoſtomus/ m Cyrillus Al. pandrinus/
n Bekus Pátryarchǎ Conſtántinopol. Studia/ y inſzych
wiele Grekow/ między ktoremi iáko ieſt wáſzych Pátryarchow
Cárogro

Cáro-
wleſz
y nau-
cie te-
Se

grody
Syná
tak ſi-
Vi

Jeſli
ražen
ſtary
retrie
offen
drzuć
veſtr
Utoż
Thes
Cerk

Sch
Dok
ſci te
aż pr
tęnie
tym n

Vn
niżey
punct

3
Sch

fami mo-
od Oycá
le niech sie
go w pi-
o też po-
Niech sie
ch S. po-
różnie: á
nośa/ nie
y od Sy-
e wyzna-
to że po-
chá takie
u wscho-
im Janie
Potym
Dawid
Tetropo-
in Anno
Kwi. 34
tego wy-
że Duch
odzi od
Duchá
inn: Kor
wnych y
est: Láz-
eoc: sár-
lus ma-
Tifenus/
ndrinus/
y inſych
yarchow
Cárogro

Cárogrodzkich. A toż maś dowody/ że Cerkiew zachodna tak
wierzy o pochodzeniu Duchá S. iako sie z piśmem/ prawda/
y nauka Cerkiewna prawa zgadza. Przeto Schiſmatycy ma-
cie też tych nauk naśladować.

Sch. Ale my mamy podania naszych Pátryarchow Cáro-
grodzkich/ że to pochodzenie S. Duchá iest od Oycá przez
Syná, ale niemamy tego aby miało bydz y od Syná./ przeto
tak sie trzymamy tego mocno.

Vn. Ktoregoż Pátryarche macie takiego Właſczytela?
Jeśli Phocetusem albo też Cerulariusem/ y temi co od nich za-
rażeni (ktorzy poſledzey przeciw naukom Światobliwych
ſtarych wáſzych Pátryarchow wczyl) ſczyćcie ſie. eſt frōs mo-
retriciſ v waſ: ſluchać tego w tym ktory lichota był & lapis
offenſionis, y nie godzien aby w wáſzych dyperchách był/ á o-
drzucić tego náńte/ ktory dyperchą zoſłużył. Redeant corda
veſtra filiorum ad patres veſtros veros non adulterinos.
Ntożemci wymiſł ten punct o S. Duchu pochodzeniu nie po
Theologicku / ale testimonijs ſacris Soborow y Doctorow
Cerkiewnych Greckich ſwiatobliwych.

Sch. Jużci tak iest iako dowodziś Soborami ſiedmía y
D. ktorami ſwietemi w tej matercy/ dziwile ſie odmiennó-
ści tej G. kow przodkow naszych: ale niewierze temu przecie/
dż przeczytam te miewſcá/ albo ſwego P. pá ſpytam. A co ſie
tęnie Soborow inſych to iest Lugduńſkiego y Florentſkiego
tym wiáry niedáie/ bo iakó ci powiedział nieprzyznawamy ich

Vn. Miew że tylko ná pamięci o Soborách tych/ o ktorých
niżej mowé bedziem mirc: tylko poſtapmy teraz do inſych
punctow Schiſmatu/ to iest o czyſcu y ſadzie pojedynkowym.

3. Jeſli iest czyścić y ſad pojedynkowy.

Sch. **W** Schodna Cerkiew y my z nią tak wyznawa-
my/ że y ſadu pojedynkowego duſz ludzi zmar-
D 3 lych

h Cathech. 17.
i Hom. 34. in
Orat. Domiñ.
k De incar. ver
& hæreſ. & in
Ancor.
l Hom. 1. & 2.
in ſimb. Apoſt
m libr. 4. ad
Palladium in
Iob Proph.
n Conc. Lug.
Añ. 1273.

Ruś ſłucha
Pátriarchow
lichotow / á
dobrych nie.

tych/ y czyściu nieścis: ale dusze zmarłych dwu są stany y mieys-
 sca: sprawiedliwych w Królu ziemskim/ zadržanych w cie-
 mnościach. a to oboje zadržywane są tam aż do Sadu osta-
 tniego Pańskiego: po którym w ciałach swoich sprawiedliwi
 do nieba/ a zli do piekła wiecznego odesłani będą: o trzecim
 mieyscu to test o piekle czyścowym dusz/ ani w Ewangelicy/
 ani w piśmie żadnym Kanonicznym nieznajdziesz.

Concil. Toñ.
 Florent. ult.

Augustin En-
 chirid, c. 110

Vn. My Katholicy zachodney Cerkwie takle rozumienie
 mamy. że dusze zmarłych ludzka dwa stany sie dziela: zbaw-
 wionych/ y zadržanych. Wczym z strony stanow tych dwu
 z Grekami sie zgadzamy/ ale z strony mieysc dusz od nas Grecy
 różnia sie. Albowiem my tak wyznawamy. że dusze zadržane/
 zaraz swoje zadrženie cierpia w wiecznym piekle/ a nie
 w zadržaniu są ciemnym do sadu Pańskiego: a dusze zbaw-
 wionych na dwoje mieysca dziela sie. Dusze doskonale sprawie-
 dliwe albo vsprawiedliwione na tym świecie/ wyznawamy/ że
 prosto bez wszelakiego zadržania do Królu niebieskiego wie-
 cznego/ nie ziemnego/ nie czekające sadu ostatniego Pańskiego
 ida: a dusze grzeszne grzechami poszech nemi albo w pokucie
 zmarłe/ ktore za grzechy swoje na tym świecie pokuta niedo-
 stęczyły/ na mieysce piekła czyścowego doczesnego ognia
 wego dla expiowania ida. A co teraz dusze tak zbawienne tak o
 zadržane odnośa / to po sadzie Pańskim y w ciecie odnośa/
 według zasług swoich. Zaczym dusze zadržane w piekle wie-
 cznym bedace / żadnych od nas żywych pomocy przez ofiary/
 iakmużny/ posty/ modlitwy/ iako im nic niepomocne do pora-
 zowania aby zbawienia dostaly/ niepotrzebuia. Także też du-
 si doskonale sprawiedliwe w Wiecie bedace/ tegoż od nas nie-
 potrzebuia/ gdyż już nieba dostapily: chyba że sie dziekowas-
 nie p. Bogu dziela za ludzkie święte. Ale dusze w czyściu zadrž-
 mane od nas tego ratunku potrzebuia/ aby mogly z tego zadrž-
 mania czyścowego do Królu niebieskiego przyść. Przeto
 musisz mi przyznać/ że dusze každy z ciała wychodzący nim
 sie obro-

się obroci albo w te albo w owe strone / musi bydz Sad poiez
dynkow / gby mowisz / ze dusza sprawiedliwa (choc wedle
twoj opinii bedzie sie teraz mowilo) z ciela wychodzaca w
strone Raju ziemnego / nie w strone ciemności : a dusza zadrę-
cona w strone ciemności / nie w strone Raju ziemnego zanie-
siona bywa : a pewnie sprawiedliwa od Anziola dobrego / a
zadręconá od złego. Zkádze wzdy to / pytam cie / tym dusiom /
ze każda wie / obrachowawszy y osadzisz sie sama w sobie
zywoi swoj y soráwy / w ktora strone wdac sie / tylko z poiez
dynkowego sadu / z woli Bozey duchownie odprawowanego?
Idzie dusza każda z ciela (ze wzgledem iscia takie podor-
bienstwo dam) tak każda rzecz przyrodzona do macięci / albo
centru swego : ogień do gory / bo tam gniazdo iego / y centrum
sub luna : kamień do ziemi bo tam centrum tego : wiátr ná
powietrze ná pórzodek między ogień a ziemié / bo i st centrum
iego : a bedzie takie corpus naturale mixtum ktore wiecy
participuje z iednego elementu niż z drugiego / tam bedzie sie
bralo. Zkád w ecy mara sobie. A tam corpus naturale poiez
dynkow sad (ze tak rzekie) odprawiie. Tak y dusza do swego
centru / do ktorego sie ná swięcie y tak gotowala / idzie. A my
przybiciem Kátholicy / ze teź dusza w pansebných grzechách
bedaca / albo ktora w pokucie z swiáta zeszla / a niedosyc wczy-
nila za grzechy swoje / sama sie sadzi / ze bo niebá zaráz w prost
isc nie godná / ani t: z piekła wiecznego zasluzyła : przeco ná
zatrzymanie do mał piekclnych czysewých dla expiátiey zá-
ntesiona bywa. Bo gdyby sad w ten czas poiezdynkow niez
byl / tedyby dusi dobre z tráfunku w zle miesca weszly : a zle
teź w dobre miesca / y takby wulka Boza niesprawiedliwosc
byla / zeby dusi dobre w zle miesca tráfisz / czekalyby (wes-
ble rozumienia waszego) sadu Bozego ná potepienie piekcl-
ne : gdyz ze złego miesca goršeby ich czekalo. A zle dusi tráfiz
wsy w dobre miesca czekalyby t: z niebá po sadzie Bozym :
gdyz z dobrego miesca lepsze by ich czekalo. Albo y teź dusi
sprawie

sprawnieśliwe y zatrzacone w lebny mleyseu pomieściły sie
 czekać sadu Bżego ostatnego/ná kterym by dopiero lekka
 była zlych od dobrych. Czego Bog nie dopuści. Quæ enim
 comonio filiorum lucis cum Belial y z slugami tego. A są-
 miś wáci Grecy powieǳa/ że dusze sprawnieśliwe do Ráiu
 ziemnego osobno / á niesprawnieśliwe do ciemności boleśney
 ná zatrzymanie idą: zacząym to nie jest bez párticulá:nego sadu
 buś rozdzielenie. Pošli wáci Grecy z wámi Ruśta tak o dus-
 śách powieǳaący ná one Philosophy poganisťie/ktorzy po-
 wiáǳali/ że mundus non providentia diuina sed casu regi-
 tur. A to longé á veritate est. Bog álbowskiem iáko świató
 stworzył/ tak nim rządzi. Dixit & facta sunt, mandauit &
 creata sunt, praeceptum posuit & non praeeribit. Záciiym
 y to dusz oddzielenie ná swe zasłużone mieysce nie jest sine pro-
 uidentia seu iudicio particulari diuino. O ktorym Sadzie
 potedyntkowym / nie tylko Doktorowie Kościelni Látinńcy/
 ale y Grecy swiatobliwi w wielu mieyscach/ iáko ntzey sie po-
 wie/ z pisma S. pisali. Ale prawnie moriáć/ tylko sie obacz-
 cie/ á mgle z oczu swoich chćiećcie odegnáć/ y Grecy schismá-
 tyczáli/ y z wámi Ruśta zǳacie sie czyścu tego nieprzyznawáć
 explicite. iednáć o nim rozumiećcie implicite. Bo powieǳacie
 że dusze zmarłych ludzi zlych ćierpią boleści w ciemnicách ed
 nas zǳaǳiace rábunku y folgi. A cóż was przywodzi do tego/ że
 y Grecy y wy sami w Liturgiách y Zymnách modlitwy odprá-
 wicie / iákmuzny y ofiary czynicie/ wzdychánia częste odna-
 wiaćcie zá dusze zmarłych? pewnie nie zá te/które są w Ráiu we-
 dle was ziemnym/ á wedle nas w niebieskim: gdyż te dusze iáko
 inż zbawienie máiace/ takiego wzdychánia y vtrápienia wáś-
 go záleśnieo nie potrzebuja: bo iuż do portu požáǳaneo szczęśli-
 wego przyplynely. Nie zá te też/które w zatrzymaniu ciemno-
 ści wedle was / á wedle nas w wiecznym pićtle: gdyż te dusze
 iáko iuż potepione żadney pomocy zǳad niemáią/ y mieć nie
 mogą. Bo in inferno nulla est redemptio. ale rǳey te do-
 bre w

Grecy z Ru-
 śta nie expli-
 cite ále impli-
 cite o Czyścu
 trzymáia.

Ruś modły
 zá zmarłe
 czyni á niepo-
 trzebuie we-
 dle ich wiary

bre uczynki za duże obprawdowane ściągają się na ratunek
 dusz zatrzymanych w Czyscu ogniowym / aby z boleści w wesel-
 le / z smutku w radość / z ciemności w światłość / z goraco-
 ści w ochłodę chwały wieczney niebieskiej domieszczone były.
 A toż Schizmatyku obacz się / że test potędyntowy sad duży / y
 czyscowe meki / dużom na zbawiennej drodze będącym / ktora
 re wy Chłosem nazywacie / y za nie się modlicie: iako zachod-
 ny Kościół rozumie. A że zachodny Kościół te boleści du-
 szom tym w materialnym ogniu piekielnym bydy rozumie /
 wie dz o tym / że w Rzymianow nie jest to w tym artykul wi-
 ry sine quo non: dosyć nam / że y wy przyznawacie / że bo-
 leści / smutki / wzdychania / y goracości / choć nie ognia ma-
 teryalnego te duże cierpia / y ratunku od nas przy miłosier-
 dzu Bozym zadają / y dosięgają. Uleczcie bydy y tak we-
 dle was / że duże złe gorące cierpia. y to meka. Jeśli gor-
 czka taka / ktora może bydy wleczone: to wlecz ją z nadziei
 przyszłego zbawienia wiecznego. Jeśli ta / ktora lekarstw się
 żadnych nieboi: to piekło wieczne. Co rzecześ na to Schizma-
 tyku?

Sch. To rzekę / że w piśmie S. nie mozem nigdziey expre-
 se znaleźć / aby iakie miało bydy miejsce trzecie dużom / oprocz
 dwu zbawionych y zatraczonych. przeto też o czyscu Rzy-
 mianstkim nietrzymamy.

Vn. Czemuś w modlitwach wafych duże wspominać
 y za nie dobrze czynicie / gdyż sprawiedliwe tego niepotrze-
 buta / a niesprawiedliwym nie niepomoga?

Sch. Dziekujemy Panu Bogu za sprawiedliwe / temi mo-
 dliwami y dobrymi uczynkami. A że wzdyhamy / y żalostne
 za duże też czynimy dobrze: bo niewiemy kiedy się ktora y w
 ktora stronę obroci duśa.

Vn. Słusna rzecz dziękować Bogu za sprawiedliwe / ale
 za niesprawiedliwe wedle was / niepotrzebna. A duśa spr-
 wiedliwa na dobre miejsce obroci się. Niesprawiedliwa na

W giesz czyso
 wy jeśli ma-
 teryalny test
 albo nie / nie
 jest to arty-
 kul wiary w
 Cerkwie za-
 chodney.
 S. Gregor. 4.
 Dialog. c. 29.

X Math. 22.
 25. Luc. 12.
 Świeci Gre-
 cy starzy Czy-
 ściec przy-
 nawali.
 a lib. 5. Cōst
 Apost. cap 30
 & lib 6. c 41
 b1. Eccl hier.
 cap. 71.
 c hom. 6 in e-
 xod. hom. 25
 in num. hom.
 12. in Hier.
 lib. 3. in Job.
 d lib. de Mon.
 e lib 4. Epist. 2
 f Orat Funeb.
 Fratr. sui Sat
 g Missag Ca-
 thech. 6.
 h quest. 34. &
 orat. de dorm.
 i hom. 3. de R.
 piph.
 k Or pro mor-
 tuis
 l Orat. Funeb.
 pro Fratre.
 m in liturgia.
 n hō. 21. Ad.
 Apost. Rom.
 41. in 1. Cor.
 homil. 69. ad
 Antioch hom.
 3. ad Philipē.
 o Ser. 127 de
 Lazaro. hom.
 69. ad popul.
 Antioch.

zle/ktorego tuż żabne wóse wzbychania iey niewyburuła. Ja-
 śa modliwa iest dziełowac za dobrodziejstwo/ a insza iest
 prosić o co/ aby dano/ albo uczyniono było. A też obacz/ że
 implicite o czyścju rozumiecie/ y chociaż chędzie około pło-
 tu/ przecie na też opinia przypadniecie/ ktora iest podobna o
 tym czyścju y *3 pisma 6. y w podobieństwach. Ale czytaj tylko
 pilno y rozważnie Pisma Nauczycielow Cerkiewnych/ nie mo-
 wie Łaciniſkich/ nie mowie waszych posleđnych Lichetow/
 3 deptrychowe exleges, ale waszych Greckich dyptychowych
 śmatobliwych/ o tym czyścju y sadzie poeđynkowym/ naya
 dzieś nie implicite, ale explicite tak/ idko zachodny kōściół
 trzyma. Piśe o tym *Clemens wcezi S. Piotra Papież/ A.
 60. b Dyonisius Areopagita. Anno 60. c Origenes/ A. 150.
 d Tertulianus/ An. 200. e Cypryanus/ Anno 260. f Iu-
 gustin w wielu mieyscach: co też y w Carthaginiſkim Syno-
 dzie 4. canon, 79, iest. g Ambrosius/ An. 360. y inszych wiele
 Łaciniſkim. A Grecy z Cyrillus Hierosolimſki/ Ann. 300.
 h Athanasius Magnus/ Anno 310. i Eusebius/ An. 304. k
 Ephrem/ An. 305. l Gregorius Nazyanzenus/ An. 305. m
 Basilius/ An. 305. n Chrysostomus/ o Petrus Chrysologus/
 Anno. 420. p Epiphanius/ An. 460. q Theophilactus/ r
 Gregorius Nisenus/ s Damascenus/ y inszych wiele znay-
 dzieś. A też masz dowody o czyścju y sadzie poeđynkowym.

Sch. Podzmy daley o tych duszách iſzcze mowić. Ze dusze
 sprawiedliwe są w Ráiń ziemskim/ a zle w ciemności czekaie
 Sadu oſtateńego Pańſkiego/ wedle Pisma y nauki Cerkwie
 wschodney. Jako mi to dowiedzieś/ że dusze sprawiedliwe za-
 raz do niebá wiecznego/ a niesprawiedliwe (wedle ciebie do-
 ſtonale) do piekła wiecznego/ nieczekaiac Sadu oſtateńego.
 p 1 piti. Doctr. Cathol. q in Luc. cap. 12. r Oratio. & Epist. ad Olimp.
 s Serm. de his qui in fide dormierunt.

4. Dusze Sprawiedliwe ząras do Niebá idą, zle do Piekła.

Wywid

V
 Sobie
 d G
 lufon
 k m
 Jofe
 naſe
 m O
 niem
 niebi
 ſtięg
 w pi
 ſwia
 ktory
 korz
 a mel
 p w
 Zleb
 tam
 boyn
 min
 zabo
 ter in
 Sc
 nin o
 nin.
 o loc.
 Guagn
 bri An
 V
 bilis

Vn. **W**zwrocie z tłumaczow pismá S. swiatobli-

wych/ tak Lacińskich iako Greckich. Czytay
sobie nápretce ^a Chrysofoma/ ^b Basiliusa/ ^c Athanasiusa/
^d Grzegorza Nysenińskiego/ ^e Grzegorza Theologa/ ^f Cyril-
lusa obu/ ^g Epiphaniusa/ ^h Damascena/ ⁱ Theophilacta/
^k Maxima/Theodoretá/ Studite/ Typhona pietnowanego/
Iosepha Piesniopisa y inszych wielu. Wlec wspomni sobie
nasze ^l piosnki Cerkiewne y pismá Ruskie/ Homilie/ Hymny/
^m Otcowichy/ Tryody/ Minoy/ Soborniki y insze/ ázaz tam
niemasz/ że ludzie sprawiedliwi nie w Kraju ziemnym/ ale tuż w
niebie twarzą w twarz Bożą patrzą/ nieczekając sadu Pań-
skiego. O duszách zaś zatracenych w wiecznym już piekle/ leśt
w piśmie S. wedle podobieństw/ y Grecy ludzi Swiatobliwi
świadcza/ iako ⁿ Chrysofom/ ^o Maxim Mnich w Mostwie
ktory przysnawa bydy ogień podziemny na meki Niezbożni-
ków zgotowany/ kiedy zaraz z Ewangeliey o poście Łazarza
á mełach Bogacza tłumaczenie czyni. Wlec czytay Historia
^p w Strycherách Ruskich/ bá y Polskich/ o Książetách Ruskich
Złobie y Borysie/ ktorych brat Swátopetk pozabił/ kiedy
tam leśt expresse, że tuż oni Świeci Koron dostapili: á za-
boyniki ich w piśle sie meczy. Nie mowi tá historia y w spo-
minanie/ że te Książetá Świecie zabite/ są w Kraju ziemnym/ á
zaboyniki w ciemnościách/ y bedzie sie meczył: ale że sie reali-
ter już meczy/ To tedy masz dowody y tego.

Sch, My zá nášemi Pátryarchami idziem w tym mnemá-
niu o czyssen/ sprawiedliwych y niesprawiedliwych domieszcze-
niu.

o loc. sup. citat. & psal. 9. cap. 50. 73. p O Złob y Borys. Alex.
Guagninus, hist. Poloni. Cromer. hist. Pol. lib. 3. tit. Bolesław. 1. Cha-
bri Anno 1008. Melet, Smotr. in Apolog. contr. Schism. Ruteni. & Patz.

Vn. Ale to masz náśládownie y obedientia irrationali-
bilis leśt. By wasi Patryarchowie terazniysi daleko od Cer-
kiewnych

20

a Ser. paren. de
his qui in Dño
obdormiēti
b Ser. parzn.
in Martyr.
c Visione Bea.
Ammonij in
vita S. Antō.
d Serf. Parē.
de Ephrem.
e in vita S. Ba-
silij.
f Hieros. cath.
13. Alexād.
lib. 1. c. 36.
in Ioan.
g Muref. 78.
h in vita Barlaā
i Exegeli Ho-
die mecum.
k in Psal. 9. 90
cap. 5.
l Kań. pospol.
Świeści
pieśń. 5.
m Piątek ná
Strych
głos 6.
Kań. śś Pios-
tra y Páwła:
Apost. pieśń
9.
n Ser. wśław
Margar. pag
71. Tō. 2. lib.
4. moral. c. 28

Nierozumna
Ras schyma-
tycka w pos

świątowie
Przeto
dom swoim.

klewnych nauczycielow Światech Greckich w tej nauce iako
y w innych odstapili. Wzdrę lepsza jest rzecz trzymać sie ludzi
starych Światech niżli chorow: ktorzy inaczej vsza/niz ludzie
świeci/ a tesli zdrożyło sie / na drożyc sie.

Sch. Zgadze wżdy to / że Grecy niektorzy przeciwni byli
temu rozumieniu o czyściu / Katholikom Rzymianom?

Zgad obya
czay v Rusi
jesie za umar
le modla y za
nie ialmużny
czynia / cho
ciaż o czyściu
nie trzymają.

Vn. Zgad / że rozumteli o zachodney Cerkwi / że według Orle
genesia miała mieć to rozumienie / że choćby nagorszy grzesnik
y nie zbożnik był / duszą tego miała z mał piekielnych wynieść.
Ale nie tak my Katholicy / iakom ci powiedział / rozumteli.

Sch. Ba wleżło mi to w holowu / coś mi powiedział o czy
ściu / y o modlitwach naszych za zmarłe / ktore widze / że nie nie
pomocne / tak sprawiedliwym iako zadržanym : y niewiem
zgad to v nas w obyczay weszło.

Vn. Powiem ia tobie. Zastarzala rzecz nierychlo wywie
trze z nalogu y przymiotu swego. Grecy y wási przodkowle
Rus bedac w iedności z Cerkwia Lacińska / toż o duszach czy
scowych / iakom ci Doktorow Greckich mianował / trzymali
a trzymając toż za dusze czynili. A choć schismatizmus nasta
pil / o tym czyściu / przecie tednak stary obyczay ten nie zage
miedzy Grekami y Rusia / ktorego sie napili z przodkow swo
ich. A toż to Popowie wási czynia / tedni glupi: ktorzy obya
czatow sie w tym starych trzymając / weble swojej secty car
dinem huius rei niewiedza: drudzy choć wiedza / toż przecie
czynia sami za dusze / y was nie odstraszać od tego / dobrze sie
w tej mierze od was w ialmużnach mają z Popadiami / Doria
kami / y dziekami swemi.

Sch. Prawda jest / że ten zwyczaj jest v nas / ale mi to przy
pro / że powiadaś iż nasi Popowie dla tego te modły za dusze
czynia / choć nie potrzebne / aby ialmużny od nas mieli. A w
ci Xieja / ażaz też niebiera na mże za dusze y ofiar? to też dla
chciwości?

Popowie
ialmużny

Vn. Dispar ratio między Xiedzmi Rzymistami a wódze
mi Po

auce iak
ć sie ludy
niz ludzic

ant byli
n?

lug Ors
grzešní
wynić.
ntemy.

al o czy
e nie
ntewiem

wywiez
obkowie
ach czy
zymali
s nastac
e zagost
w swoz
zy oby
ty car-
przeće
brze sie
/ Donz

o przy
d dusze
A waz
tez dla

wafes
ni por

mi Popami. Bo jeśli nadsz Xieja bora idmuzny z ubogiem/
teby niebora/ aby sie modlili za dusze zmarlych/ ani za te/ kto-
re sa juz w niebie/ ani za te ktore sa w piekle wiecznym/ ale za te
ktore w zatrzymaniu sa piekła czyscowego/ vřatac/ jeśli sa
w czyřcu/ że te modlitwy y idmuzny przy miłosierdziu Pána
řkim vřzedzřiacym/ pomocne im beda do dostępienia nieba.
Zaczyn taki řkutek y řes v našey Xiezy iest. Ale wadzi Po-
powie nadaremnie bora idmuzny/ na modlenie się za zmara-
tych dusze/ gdyż trzymaia/ że idmuzny nie ani duřom zbawio-
nym ani zatraconym niepomoga. Toć teby nie dla pomocy
duřom czynia Popowie/ ale dla dare, & des.

Sch. Zągabieř mte teraz. Bohme pomowlu z swoim Po-
pem otym. Ely mene tudy/ ny mene řudy. Podzmy baley. A
o różnicy try co mowiř/ że naša wřchodna Cerkiew zdawna
Eucharistiey S. w kwąřonym chlebie/ a ząchodna w prż-
řnym zążywa?

5. O Eucharistiey w kwąřonym y prż- řnym chlebie.

Vn. **T**A różnica bącznych Grekow řtarych nigdy ob-
řkořćciła zachodnego Rzymřkiego nieodrywala/
y was by odrywac niemiala. Wiedz o tym/ że Rzymiáne pe-
řone motiua mteili řwoie/ tak z piřina S./ iak y czasowi řlu-
zac/ dla czego to czynili y teraz czynia. Czytay sobie piřina /
historye/ Daktory/ Sobory: bo sie dlugo w tym zřoba bawic
niebede. A tenze iest Sakramet ořtarzowy w chlebie prżřnym
iak y kwąřonym/ byle go Sacrificus canonicę ordinowany
porzadnie wedle piřina y nauki Cerkiewney/ w wierze prwo-
řlawney y dořkonaley powřřchney conficrowal y consecro-
wal. A tak my wierzymy/ gdy Grek albo Ruřin prawowier-
ny w chlebie kwąřonym/ a Łacinińik w prżřnym canonicę
odprawnie te ofiare/ że prawdziwa iest Eucharystya. A za-

bora moř
dlac się za
dusze niepoř
řzebnie.

Onego też D. Piotr światobliwego chociaż y Greckiego nieś
naśladał/ aby to mieli kiedyś ganie Lacińskię Cerkwi. Pho-
tus to on z Cerulariusem Łatowie Patriarchat obiażył nie
canonicę, w swych schismatach włożył? Którym y gołenia
brody Xieży zawadziły/ y inſe bałamuckie obiecte Laciński-
kom są w nich. Jakóżkolwiek iest chleb / byle chleb z maki zbo-
ża zmielcy/ a ofiara wedle piſma S. y podania Cerkiewnego
sprawiona była/ nie maſz nic przeciwności w tym. przeto łac-
ne porównanie wtym schismatu bywało y bydy może.

6. O Communicowaniu Euchariſticy pod iedną oſobą.

Sch. **A**ła to co mowiſz/ że Grecy y my Ruś Eucha-
riſticy pod dwiema oſobami używamy/ a Ła-
ćniacy/ pod iedną/ przeciw dawnym obyczajom iſzcze ob
Apoſtoloro?

Vn. Wſzytko to niegodno oberwania. Y wtym krotko ſie
zabawie. W Cerkwi zachodney zdawna ten obyczaj bywał/
że dla ſłuſnych y poważnych przyczyn / niektórych cząſow
pod dwiema oſobami / niektórych pod iedną/ Eucharistyey
ludzie żązywali: ale żeby to miało bydy co gruntownego przez-
ciw wierze / y Grekow od Lacińſkich obrywać/ nie było y
nie iest. Albowiem iest y gdy wierzymy bydy prawdziwe ciało
to Chryſtuſa Pana żywego w chlebie/ y używamy go; żarzą też
wierzymy y wyznawamy/ że wtymże ciele iest Krew. A takiego
używania Eucharistyey Swietey/ żeby kiedy miał przygane-
dać który Doktor S. Grecki/ nieznajdziesz: bo nie było to/ ani
ieſt przeciw wierze prawosławney.

7. O Beżżenności Xiędzow.

Sch. **C**o też rzeczeſz/ że naſi popowie żonáci bywają/
a wadzi

dwaśl bez żon przeciw piśmu S. y Kanonom Seborowym

Vn. Iſt ius poſituum canonicum, ktorym to wzachodnym Kościół Duchownym eſobom Kanonami zabroniono / eo ſine aby commodius Duchowni Panu Bogu ſłużyli. Ale o to miałaby ſportak być.

8. O Kalendarzu.

Sch. **A** To y Kalendarz ſtary Papieżowie pobalámus áili.

Vn. A to różnica mniey potrzebna. Bo Kościół zachodny / ſz tego potrzeba była dla emboliſmu, ſporządził go wedle zwyczaju dawnego. Ulegniemal by ſie był / ánt różnił Kościół zachodny / gdyby był wschodny dla wyprawienia do Kluby ſwoey emboliſmu to ſprawił. Maſzże co ieſſce mówić?

Sch. Miałeibym: ale mnieyſie rzeczy. To y mnie grunt / o com z toba mówił wyżej.

Vn. A toż rozumiem / żem ci nie po Theologiczku / ale po hiſtoriczku doſyć uczynił / y te ſchiſmata że ſa labadacie / malo animo & genio wybudzme / pokazał. Pokazałem y to / że wiaſſe Xus ſtárodawnych Nauczycielow Cerkiwnych odſtąpił / á nowych Lichetow ſie chwycił / y trzyma. Przeto ſłuchay mie y rady moiey / iáko maſz w tym poſtąpić ſobie / że byſie obaczył / że błądziſ / á żebyſie z błedu wyſzedł. Trzymay ſie ſtárodawnych Nauczycielow Cerkiwnych Greckich ſwiatek / á tych poſlednych / ktorzy y nauka y poſtepekami przeciwni byli ſwiatobliwym / odſtap : gdeż in maleuolam aniam non intrabit ſpiritus ſapientia. iákom ia uczynił / á co uſlech będzie chwala Bogu.

O Soborách.

Sch. **I** Uż doſyć o tym. O Soborách nam trzeba pomowić / bo

a Cañ. Apoſt. Clem. Papa. Bar. A. 95. 511. 255. 325. Coñ. Neocæſar. can. 1. ſub Melchia. Papa.

1. Cö. Nicæd. o. 7. Synod. Carth. c. 3. ſub Silu. Pap. Bar. A. 406. 590. Synod. Carth. c. 45. 47. A. 384. 1. Cöc. Rom. A. 754. & a. libi.

b Bar. A. 198. 325. in Conc. Nicæ. & A. 417. 416. 526.

1. Synod Wi-
ceński Wicini-
ski 1.

Bar. A. 347.

Synod Sár-
dyceński.

2. Cárogro-
dzki Kanoni-
czny.

Anno 381.
3. Epheski A.
430.

4. Chalcedō-
ński A. 451.

5. Cárogro-
dzki 2. A. 553

6. Cárogro-
dzki 3. A. 680

wie/bo ich wiele wspominaś/ a Grecy y my z niemi tylko ich
śledm przyznawamy/ zwołaszć które były na znieślenie heres-
tyków/ a nasi Patriarchowie na nich byli. To jest Pierwszy
Wiceński w Bithyniey przeciw Arianom in An. 325. Drugi
Constantinopolski 1.

Vn. Pośkoj troche. Uzaż też (pominawszy Gangrenski/
Urelatencki/ Carchagincki na ten czas) niebył Sobor Sárdi-
ceński in Anno 347. na którym było Biskupow 176. wscho-
dnych y zachodnych?

Sch. My tego za wálny Sobor niemamy/ iako y inszych
wielu/ ale za particularyny.

Vn. Wiere. Grekow z wami boli ten Sobor: Bo w brew
jest terażniejszy inuētiō y impressō Greckim. Bowiemy Ka-
nony 1. Wiceńskiego 1. Soboru de primatu Ecclesie Roma-
ne & preeminētia authoritatis ei⁹ sa tam obśaśnione. Uza
też tam Biskup Cárogradzki nie był między infemi Biskupa-
mi Tráckimi? czemuś go mitaś? a jeśli był; czemu go odrzu-
caś? Uciężiwowałbyś/ gdybyś Arianiżem był/ ale nie jesteś:
bo go Ariani nieprzyjmowali.

Sch. Prawda/ że tam był Biskup Cárogradzki/ ale nie do-
śćc nam/ aby ten Synod wálnym nazwać dla tego: ale trze-
ba/ żeby był na znieślenie heretyków. a tam nie było tego/ tyl-
ko sad między Anastasusem a Arianiami.

Vn. Jakkolwiek/ ale przy sadzie tym/ zaráż też Kanó-
ny uczyniono/ y Wiceńskiego Soboru apprebowano/ albo
obśaśniono. O czym niżej będzie. Jaczym Sárdiceński jest
supplement Wiceńskiego porządny y Kanoniczny. Prawo daley.

Sch. Drugi Sobor Constantinopolski 1. in Anno 381.
przeciw heretykom Macedonianom. Trzeci Epheski przeciw
Nestorianom in Anno 430. Czwarty Chalcedonski prze-
ciw Eutychianom in Anno 451. Piąty Cárogradzki 2. prze-
ciw Origenistom in Anno 553. Szósty Cárogradzki 3. na
Trullu przeciw Monotelitom in Anno 680. Siódmy.

Vn. po

Vn
Ptole
An. c
go m
noriu
śosteg
zwole
niews
mina
matie
cy nie
bo nie
brac.
& au
pleme
plasc
praw
te.

Sch
com i
chwal
Leon
in An
Vn
pierw
wálny
Sch
Vn
nego
Sch
du na
Vn
czny:

Vn. Poczekać mało. Niewspominaś onego Zborzysed/
ktore w 6. lka lat po tym 80stym Soborze w Carogrodzie in
An. 692. za powodem Ballinka Patriarchy Carogrodzkiego
go wschodni Biskupi czynili: Monotelitwo na niego Zbor-
noriusa i. wloželi: Kanonow apocryphnych nakładli/ tytułem
80stego Synodu na Trullu przypierzywszy opacznie bez po-
zwolenia y confirmacy Papiestkiej. A dobrześ uczynił/ żeś
niewspomniat: bo nullitatis est. Kiedybyście go nie wspo-
minali (bo ani uniwersalnym/ ani particularnym bez confir-
macy Papiestkiej nie był) tedy by schismat taki pullulata-
cy niemiął. Wstydać się go kląć uniwersalnym Soborem/
bo nie taki był: a niewstydać się z niego schismat semina-
brąć. My się Sárdie. niś tego nie stydamy / bo cum cōsensu
& autoritate Summi Pontificis Romani był/ choć iest sup-
plementem Nicenskiego pierwszego. Orywać go też trudno
plaszczem Synodu Carogrodzkiego 80stego mieć/ bo nie
prawda. Nie tedy do lasa chodza. Lecz daley Sobory te two-
te.

Sch. Siódmy Nicenski w B. cinley 2. przeciw Obrázobor-
com in A. 787. Ktore siódmy Soborow Grecy y my z nami
chwalimy/ iako też Nicephorus Patriarcha Carogrodzki do
Leona Papięza piśe po siódmym Soborze w lat 24. to iest
in Anno 811. o tym. Jako y Studita znal tylko te siódmy.

Vn. Jest wiecy uniwersalnych Soborow / ale pomiędzy
pierwey iesli pomieśtne Sobory przyznawaś / oprocz tych
wałnych po te czasy?

Sch. Nieprzyznawam.

Vn. To też y Carogrodzkiego in An. 692. obprawowa-
nego w Carogrodzie nie przyznawaś/ czemuś się go trzymać?

Sch. Ten ja przyznawam/ bo ten należy do 80stego Syno-
du na Trullu Carogrodzkiego.

Vn. Jużem wyżej dowiodł że nie należy / y nie Kanoni-
czny: ale iesli go ty przyznawaś/ a wieś o tym/ że na tym So-
bory

Sobor Caro-
rodzki nie
kanoniczny
Añ. 692.

7. Sobor Ni-
ceński 2.
Añ. 787.

Bar. Añ 811.
812. 826.

Canon. 2.

bory wszystkie particularne pochwalone są Canon. 2. jest też tam Sardycki / Gangrenski / Nicejski / y innych wiele / które się działy przed tym zborzyscem Anni 692. A jeśli jest pochwalony / toć primatus & praeminentia autoritatis summorum Pontificum Romanorum approbata est: bo tam też jest o tym obdążono. A choćby też niebyła tam approbata, to minus valet: bo approbatores niebyli tanta potestatis. A zaś niebył walny 8. Sobor 4. in An. 868. za Papieża Adrianą 2. za Basiliusa Maceдона Cesarza wschodniego / na którym było Biskupów 300. przeciw Photiusowi na Pátryarstwo Carogrodzkie wstępowi?

3. Sobor
Carogrodzki 4.
Bar. A. 868.

Sch. Wiemy to / że Photius był Pátryarcha Carogrodzkim ale do Soboru żadnego nieprzyznawamy się za niego.

Vn. Jakoż się to do Soboru tego nie macie przyznacie? Wzdyć requisita Synodu walcnego w nim były / któreś mias nowal / tylko te wspomni / to jest / I. Aby Sobor był przeciw heretykowi. a heretyk był Photius / bo wiel: pisał y czynił contra fidem Orthodoxam, iako się wrzeczy powiedziało / a przeciw niemu ten Zbor był. II. Aby był Pátryarcha nad nim Carogrodzki. był Ignatius. Przybawam ex saprad. etis. pęstos wie Papiescy byli / assensum dali / Papież Adelanus 2. confirmował. Toć tedy ten Sobor za walcny policzony słusze ma bydz. Wierze że P. Bog was zaślepił in caput vestrum. Do Photiusa iako Pátryarchy znaćie się / który był Rozstęwo schizmat / ladałako na Pátryarstwo nie canonicę wlaźło / y w takoprechach diabelskich położony; a do Ignatiusa człowiek ta samatobliwego / dyperchowego / nie znaćie się. Nantki wrzete tego nie zbóżnego naśladowaćie; a Ignatiusowa praeminentia wzgardzacie. Effundat Deus spiritum veritatis na was / życzymy tego.

Loc. supr. cit.
de primatu &c

Sch. Jeśli tak jest / niewiem czemu to / o tym Soborze u nas nieraź wspominać?

Bar. A. 866.

Vn. Powiem ja tobie czemu. Alż się domyślic. Do się za spras

za sprawy tego Photiusa wstydła Grecy / a wam też Ruś
tawnie tego niepowiedziała wporę swoim interesadnym idac.
Do ten Photius / takomci wyżej powiedział / na tym Sobor
rze osynym wytkłety y wygnany / ładniako niewiedzieć kiedy /
zadach / tak / że perit memoria ipsius cum sonitu.

Sch. Zgola nieś / salem / żadnego scriptu tego Soboru o
smeo v Grekow niemadś.

Vn. Jest ten Sobor v nłch / ale go tãta. Wprawdzie po
strzegły tego / że ten Photius ładniako postępował / y skoń
czył / y scripta wszystkie tego / y co co sie działo między nim
a Ignacyusem / starali sie popalić / y palili : y tak wdąta / że nie
niebyło za niego / d to fałś.

Sch. Jakoz Łacinnicy allegują tym Soborem / kiedy / i
ko powiedział / popalone są wszystkie pisma przez Greki?

Vn. Bã ięscze powiem coś po rãmieniu twoim. Wier
tylko popalono / ale też y na morzu / gdy Postowie Papiescy
z tego osmeo Soboru nãzad z scriptami Kanonow tego So
boru wracali sie / rozboynicy morscy one im powydzierali
z naprãw sнадz nasładowcom Photiusa.

Sch. Co tak. Toć solie ten Sobor 8. Łacinnicy zmyśliłi.

Vn. Negatur. Sınchay daley. Wielki Anastasius Bibli
otecariusz zãtechał z posłami Ludowika Cesarza zachodnego
na ten Sobor / człowiek mądry / opátzyny / wezony / który w
łkie a sta tego Soboru z pisał. A i z posłami temi tãchał / nã
zad; w cãle ie do Rzymu zãwiosł / a owe / które były osobno v
Papieskich / wydarte są. A toż tedy iest ten Sobor 8. Toć go
tedy przyznãć musieś. Było ięscze Synodow kilka Łateran
skich / na których Biskupow bywało po kilku set zachodnych y
wschodnych zwaśszczã on Łateraniski in Anno 1215. za Inno
cencjusza z. Papieża; na którym Biskupow było czterystã siedm
dziesiąt. Był też tam Carogrobzki y Hierosolimski dla refor
macy Cerkw. Tam ci to wãś Paeryarchat iest Amsterdzo
ny vt supra dictum. Był potym Sobor Lugduniski in An.

Bar. A. eodem.

Bar. A. 869:
871.

Baro. ibidem.

Sobor Łates
raniski in Añ.
1215.

Sobor. Lu
An.

1273.

Włocławski A.

1311.

Constant: A.

1414.

Włocławski A.

1431.

Florentski A.

1439.

Trydencki A.

1545.

Włocławski
Soborze.

1273. na którym Patriarcha Carogrodzki był z infemi wiela
Biskupami. Były też Sobory Wi. dński An. 1311. Constanti-
encki An. 1414. Włocławski An. 1431. Florentski Anno 1439.
Trydencki An. 1545.

Sch. Tych my nieprzyznawamy: bo u nas nie o nich nie-
ma. O Florentskim tak mówię/ że acz tam był Carogrodzki
Patriarcha Joseph y Cesarz Jan Palaeolog/ ale w niezgo-
dzie y gwałcie był odprawowany/ a nie skończony. Albowiem
zachodni Duchowni Greków na Sobor ten zwabiwszy/ gdy
onych disputacjami przemoc nie mogli/ do wtey gwałtownie
przymuszali. Z których Greków ledni pouciekali/ drudzy bici/
meczeni/ y dawieni byli: a do podpisu tego Soboru Cesarza
wschodniego groźliwie Łacinnicy przymusili: Josephą Pa-
tryarchę tey Wtey przeciwnego wduśli/ a odchodząc od nie-
go testament mu w ręce włożyli zmyślony. w którym tak-
by miał przyznać wnia przyjąć/ y potwierdzić/ napisano. A
toż tego Soboru Florentskiego nie wspominamy/ bo to nie
Sobor ale rączy rozboj był.

Vn. Fałsz to jest/ co mówisz/ y owsem ten Sobor w miło-
ści/ wzgodzie/ po wielu wprawdzie o schismatach disputa-
cyach przychyliwszy się do pierwszych starodawnych iedności
przy tychże osobach mianowanych y przy naszym Ruskim
Metropolicie Isidorusie odprawowany y skoncony jest. iako
a Thom. Concil. by Xiegi Cerkiewne Ruskie prawidlowe
Słowiańskim językiem napisane świadczą. Co też y Rus So-
borna w liście do Sixta 4. Papięza in An. 1476. piśnianym
przyznawa: Który list znaleziony był w Cerkwi Siola Wiel-
bowna pod Ostrogiem piśniem starym piśany. Do tego wiel-
kim dowodem jest Przywilej Władysława 3. Krola Polskiego
y Węgierskiego w Budzynie in An. 1443. po Synodzie Flo-
rentskim w lat 4. na wolność Duchowienstwu Ruskiemu pła-
sany/ że tam wnia dośła. A cta tego Soboru świadczą iż Jo-
seph Patriarcha Carogrodzki na tym Zborze będący tamże
we Flo-

a Thom. coō.
Florent An.
1439.

b Melet. Smot.
Apol. coñ.
Rut. Schism.
& parci.

Privil. Wladisl
3. Reg. Anno
1443.

we Florentiey umiart/ ná dokonieniu tego Soboru zostawie
wszy script swa ręká piśnny w te słowa. Joseph z miłosier-
dzia Bożego Constantinopolá y Nowego Rzymu Arcy-
biskup y Oekumenicki Patriarchá. Ponieważem do os-
táttniego dnia żywotámego przyšedł: przeto z powin-
ności moiey synom miłym zá łaskawościá Bożą moie
zdánie tym piśaniem moim objaśniam. Jż to co Páná
nášzego Iezusá Chrystusá Kátholicki y Apostolski kościół
Rzymu stárego trzyma, wierzę y wyznawam y ná nim
wielce polegám. A że przebłogosławiony Ociec Oycow
y náwyszzy Biskup Rzymu stárego Papież Páná nášzgo
Iezusá Chrystusá iest Namieśtnikiem pozwalam y czy-
ścić dusz bydz nieprę. Dan w Florentiey dnia 8. Czer-
wcá Roku 1439. Poty list ten. Dáte świadectwo o tym So-
borze zgodnym Gennádus Scholárius/ potym Patriarchá
Cárogradzki lib. 1. de spiritu S. c. 1. Także Greczyn Láonia-
cus Cácocondila de rebus Turc. lib. 1. A toż máš dowód te-
go Soboru. Ale powiedz mi zkádeś sie ná te Zistoria wdánia
złego Soboru zdobył/ gdyž żaden Zistorik choć Grecki o tym
niepiśał y owšem tak iákom éi przelożył bylo?

Sch Wyczytałem w Kiazetce iedney Kleriká iednego O-
strogskiego niedawnych lat nášzgo wieku wydána in publici.

Vn. Ale dla Boga/ czemuście tak nierozsadni y nieopá-
trzní w tej mierze/ że ládá scriptom wierzyéie? nieprzegryzicie
pierwey zkád wiátr. A to y ten script Authord/ ktorego sam
iákiemśi zowieš/ płocho do wiáry wášey przyšedł/ y tráfil ná
subiectá proportionalne sobie: žádných circumstánteý tej
hystorley nieupátruiéie. Przypátrzyć sie temu powiádaćzowi
było/ że polożył sie bydz Klerikiem Ostrogskim/ czemu imienia
swego niepolożył? alboé sie przy takim falsie wstydáł imienia
swego polożyć? albo tylko ten ieden byl Klerik Ostrogski: ale
bez imienia przecie niebył/ albo Sedor/ albo Zárásim/ albo
Iwan/ albo Záwryło iáki. Wiec pytać sie bylo/ iákiey wiá-
S 3

Falsz Klerik
Ostrogskie-
go iákiegoś
o Gloriam
Zborze.

rey ten

rey ten pamietać / i tak zachowania takiey wiadomości y
flawy. Żad to wyrwał te hrdmote / gderz tak dawno tego sły
chać niebyło / aniżaden Złoty ani Greci ani Łaciński ani
Hebrejski chociaż wiedcy nieprzysiężeni byli Stolicy Aposto-
lskiej Rzymskiej o tym niepisał / y omsem unia Soboru tego
Florentskiego po wszystkich prawie święcie ogłoszona była. A
coż widze / że wpor to robi / choć nieprawda / byle co było na z
hambienie Cerkwie zachodney to sobie odstępniacy podawala
y iak na vendycie choboty przedala. A kto mądry y baczny / w
circumstancie weyrzyży iесли to prawda albo nie. A coż to fałsz
o tym Soborze Florentskim zmyślony mney.

Sch. A mnieć ten script pedeyżrzany. Bo y ten Synopsi-
sta przyznawa w swoim synopsim że był Sobor Florentski y
unia na nim stanowiona była ta / ale niepowieda / by gwałtos-
wonic / by tyraniſko / ale tylko że ta unia nieblugo trwała.

Vn. A tożemci wywiode / że nie tylko siedm Synodow ale
wiecey walnych było: na których Pátryarchowie Cárogradzcy
bywali. Coż dalej bedziem mówić.

Sch. O Vnicy y o czásie chrztu nas Ruśi,

O Vnicy y o chrzcie Ruśi.

Sch. **C**O sie tknie vnicy / przyznawam / że bywały schiz-
mata przed nawrocciem naszym do Wiary
Chrystusowej między wschodna y zachodna Cerkwia y zle-
dnoczenia zaś następowały: y widze że to one Kanony Syno-
du 6. na Trullu Cárogradzkim tej niezgody násiady.

Vn. Tak iſt. Bo nieprawdziwie one pod Synod ten so-
sty wschodni Biskupi wlożyli / iakoć sie dowiodło wyżey.

Sch. Ale te Kanony na ten czas wstrone odłożywszy. po
śiodnym Synodzie Nicenskim 2. między Cerkwia wschodna
y zachodna rozzerwanié było. W którym my Ruś ed Pátryár-
chow Cárogradzkich chrzest wzięli.

Vn. po

Vn
náſza c
o vney
Sch
ſporza
doſyć
nieniz
Cárogr
luczali
wiary
Ruſka
ten Sin
Vn.
tak puł
chy Ca
Photiu
Alexan
chrzeſt
grodzk
tryarch
stamta
us byl
chrzeſt
wschod
tryarch
Pátryár
zawzięt
Łaciński
porzym
Ruſka z
nieleſten
da że An
ſtare vi

Vn. potaß mi to co mówisz. Bo ja wiem że kiedy Ruś
nasza chrzciła się wtedy wita była: przeto oraz będziemy mówić
o wniey y tym chrzcie y dalszym postępiu Ruśi.

Sch. Dobrze/ ale też będzie prawda iako ten Synopsista ro-
zporządził. Ruś naszą przodkowie Siedliska swoje mający/
dosyć pierobie Słowiańskiego narodu iako y Lachowie pogra-
nieniz Tracya bedacy wiele wojen a zwołaszczą z Cesarzmi
Carogrodzkiemi czynili y onym żołnierzom swoia ochota do-
kuczali: przysło potem do tego / że zprzezwienia Bożego do-
wiary Chrystusowej przystąpili. A naprzód Helena Kieźna
Ruśka chrzest przyela od Patriarchy Carogrodzkiego iako
ten Synopsista piśe in Anno 946. a w ten czas wniey nie było.

Vn. A ja czytałem u Barontasa y inſch/ że barontey Ruś
tak południowa iako y południowa wzięła chrzest od Patriar-
chy Carogrodzkiego y niż ten Synopsista mówi. a Bo samże
Photius Antesignanus Schismatycow piśe c list do Biskupa
Alexandrijskiego in An. 863. datę znąc / iż Ruś niektora część
chrzest przyela: a to było za Ignatiusa Patriarchy Caro-
godzkiego wita. Dopytać było tego Synopsiście co tego Pa-
tryarcha napisał. Potym b Ruś południowa to jest Żalicka
zdmładze circa An. 872, za tegoż Ignatiusa / a ten Ignati-
us był w wniey. a zaś Zonaras piśe że Ruś circa Ann. 886.
chrzest wzięła zdmładze cudownie: to było za Leona Cesarza
wschodnego który wniey był y tego Photiusa wtęta z Pa-
tryarchey Carogrodzkiej a wyrzucił / a Seephan brat Cesarzki
Patriarcha został y wniey był. A że wnia pod ten czas była
zawzięta / ztąd możesz wynać. Bo Grecy w swych Liturgiach
Łacińskim ięzykiem a pierwey Ewangelia y Epistoły czytali
potym Grecim. Także mianowana Olga albo Helena Kieźna
Ruśka że się ochrzciła iako Synopsista mówi circa A. 946.
nieletem przeczyn temu. ale c Cromer historik polski powia-
da że An. 950. Kiedykolwiek quod parum distat nihil di-
stare videtur. ale y ten chrzest w wniey był / ztąd dowod maś.

Bo Paś

Kiedy
Ruś wzięła
chrzest / y kie-
śli wtę czas
wnia była.

a Zonar. hist.
Ann. tom. 3.
Bar. A. 886.
795. &c.

a Loc. supr.
cit. Baront.
Añ. 863.

b Bar. A 872
Mel. Smotr
pareñ. ad Ruth
Schism.

c Zonar. añ.
Tō. 3 Bar. A.
886. Croñ.
hist. Pol. tir.
poli: y Stow
d Loc. sup. cit.
de Photio.

Bar. Añ. 886.
e Bar. 865.

f Croñ. histor.
Pol. tir. Mie-
cisl. lib. 3.

g Bar. Anno
934.
patriarcho-
wie po płaszy
patriarchi
do papieżow
stali.

Bar. 100. sup.
citaz.

Do Patriarchowie przedtym y potym w uniey byli a zwlaszcza
z gdy Theophilactus Patriarcha Carogrodzki v Jana II.
Papieża wymogi Pallium Patriarchalne przymiliem. iż bez
stania napotym po Pallium miała posteritas Patriarcharū
liberam electionem mieć Patriarcha/a to było in An. 934.
Do wksyey Patriarchowie przedtym po palliusie do Papie-
żow/z teoremi unia mieli/stali. A toż maś chrześć Rusi z Hie-
storkow wywiedziony. Maś też że za uniey Cerkwi zachor-
dney z wschodna ten chrześć był. Do tego żaden Historik
niepise aby unia ntemiała bydz po brozdzeniu Photiusowym/
chyba że nie co było sporki między wschodna y zachodna Cer-
kwią o chrzescie y wczenie Bulgároviale to schismy żadney nie
vrodziło.

Sch. Ale Synopsista powiada że uniey nie było w ten czas
gdy sie Rus zwlaszcza z lena chrzcila.

Vn. Powiadać/a n. edowieś to co mowi lekkiego czlowie-
ka test. A ia zaś powiadam y dowodze że unia na ten czas była.
Niech vktaze contrarium. zapłaci sie mu.

Sch. Po tey Hlenie/iako Synopsis powiada / Włodzimierz
Kiaze Ruskie Kioowskie z infa swoja Rusia ochrcila
sie od Metropolity z teyże Patriarchiey postanego według
obrzedom Greckich in An. 980. za Photiusa Patriarchy iaz-
ko sam Włodzimierz w piśmie swoim wspomina/a w ten czas
też żadney uniey nie było.

Vn. Tu zdami sieten Synopsista w powieści swojej po-
śliznal sie. Do ten a Włodzimierz bekat Swiet. stawow iez-
sli był ochrzcony in An. 980 wedle tego Synopsisty/a Dia-
emarus histor. pise że sie ochrcil in An. 1008. toć nie za Pho-
tiusa wrzeci na Patriarchia Carogrodzka ale za Chryso-
berga Patriarche Carogrodzkiego. A ten Chrysoberg był in
vnione z Cerkwią zachodna za Papieża Benedicta 7. Do te-
goż roku a Nilus Grek Mnich światobliwy Cudotworca z
Calabrie przyśedzy do Wloch do Basinskiego Klastora msa
po Grez

a Crom. histo.
Pol. lib. 3.
tit. Pola: y
Słow.

b Mel. Smotrz
in parz. ad
Rut. Schilm.

c Bar. A. 980.

zwłaszcza
Janá 11.
em. iż bez
iarcharū
An. 934.
o Papies
uści z Hie
wi zachoz
Historik
usowym/
bna Cez
adney nie
o ten czas
człowiez
zas była.
Włodzis
ochrzciłá
według
archy táz
o ten czas
woley po
troow iez
ty/ á Dis
e za Pho
Chryso
rg był in
7. Bo te
tworczá z
torá mfa
po Grez

po Grecu miał y punctom zachodney Cerkwie: ktorými terd-
znieyſzy Schiſmátycey ſermuſa/przeciwny niebył/ vníá máſac
oproczy obrzedow Greckich ſwoich. Nie zá Photiuſa/ mowie:
bo Photius zá Mikoláia 1. in An. 858. także zá Adriána 2. in
An. 867. y Janá 8. in Anno 872. Papieżow obránych zá
Cezárzá Mácédona Baſiliuſá domniemánym Pátryárchą był/
á od Leona Cezárzá wſchodnego zá Stephána 5. Papieżá in
An. 886. wygnány/wiecey ſie niewróciwſzy z wygnánia tego/
zádechł niewiedzieć kedy. po ktorým Stephan Pátryárchą
nie náſtąpił. Jákoż tedy tego Włodzimierzá Metropolitá od
Photiuſa poſłány miał chrzcić. in Anno 980. ktorého inż ná
ſwiece niebyło? Uieſli był ochrzcony zá Photiuſa: toć nie in
Anno 980. ále wyżej circa annum 880. y niżej/bo o tych láz
tách ten Photius brozdził w Pátryárchiey Cárogradzkiej. To
tu iákis niędoszor Synopſiſty tego. Jeſli tedy Włodzimierz
chrzcił ſie lubo in An. 980. zá Chryſoberga Pátryárchy/lubo
in An. 1008. toć ſie chrzcił in vnione, iákó ſie ſupra powie-
dziáło. bo ſa tychże Hiſtorikow ſwiadectwá.

Sch. Ale ſam Włodzimierz iákó ten Synopſiſtá piſe/ zna
ſie do tego w te ſłowá. Ze od Photiuſa Pátryárchy Cáro-
gradzkiego przyiátem chrzeſt. Niewiem/iák ſie to ma roz-
zumieć.

Vn. Bále tu myſlá/iákómci wywiódi. Bo Photius in A.
980. iuż niebył żyw/ albo Synopſiſtá zle hiſtoria zrozumiał:
chybá żeby Włodzimierz nie o ſwoim chrście mowił tak dálece,
tylko o chrście Ruſi przodkow ſwoich to ieſt Zeleny oſobli-
wie: ktora pod czas tego wtretu Photiuſowego ochrzciłá ſie.
Jeſliby tak ſie rozumiało w tych ſłowách Włodzimierzá/ tedy
by nie z drogi było: gdyż á principaliori & famoſiori fit de-
nominatio. Jákożkolwiek ten chrzeſt Włodzimierzow był
lubo in An. 880 y niżej/lubo in An. 980. tedy pod ten czas
vnia była / iákó ſie wyżej pokázáło.

Sch. Nie rád to ſłyſe/ że częſto powtarzaſ/ że ten Photius

G

Jeſli Pátry-
árſtuo Pho.
iákby yuſa wázneco

Diamant. 7e
Bar. A. 1008

Loc. ſup. cit.
de Photio.
Grecy vniáct
mſe miewáá
li obrzedem
Greckim v lá-
cinnikow.

Bar. A. 1009.

Supr. o Pátry
Archy Caros
rodz.

Jeśli domo
dyz Meletius
sa smortz go
due wiary.

Bar. A. 863.

Badowania
Cerkiew od
Wnitow y do
bra Cerkies
muc.

iałby miał bydz wtretiem na Pátryárstwo Carogrodzkie: a sam
na początku przyznał to/ że na Soborze 8. Carogrodzkim in
A. 869. Pátryárstwo Cerkwi Carogrodzkiej przyznano mu.
A że on Biskup był po Ignátiusie: toć był Pátryárcha. Wiec
y to mi niemilo/ że alleguieś y dowodziś mowy twej Meletius
usem Smorzyskiem/ który zmennik iest y niestateczny Wnit.

Vn. Regula prawna iest. Jz idem est aliquid non esse
quam illegitimé & perperam esse: & illegitimus actus pro
nullo reputatur. A toż że ten Photius illegitimé ani cano
nicę Pátryárchat opánował; przeto rozumie sie iakoby nie był.
A gdy by był / miałbyście go w dyprechách / iako Ignátiusa
mać. A przeto ten Photi^{us} niewinnie sie chwalił iście do Bi
skupow Alexandryjskich piśanym/ że za niego Rus chrześć wzie
ła: bo on Pátryárcha Kanonniecznym nie był/ ale Ignátius w
nit. A co sie tknie Meletiusa. Czytay iego swiatobliwa iustie
ficatia in paraneſi przeciw wam Rusi Schismatycckiej wy
danej rozważnie. Ktoż mogli lepiej wiedzcieć o waszym Ruskim
chrzeście iako on/ który był y iest przełożonym Cerkiewnym y
Theologiem / y który wszystkie okoliczności Rusi náſey wie y
w rekách ma? A toż maś/ że na ten czas / gdy sie náſa Rus
chrześciła/ był Kościół zachodny z wschodnym w społeczności.

Sch. Coż to mówisz? Dawno try wniey niemáš.

Vn. Nie oto teraz gadke mamy/ czy dawno/ czy niedawno w
nia była: tylko o to/ iesli pod czas chrztu Rusi wnia była. A ia
nie słownie/ iako Synopsista/ ale dowodnie pokaze/ iż na ten
czas była. Jeśli po chrzeście Ruskim była dalej/ bedziem potym
mówić. ale pterwey ieszcze powiedz/ co dalej z Rusią było.

Sch. Dobrze. Ten Synopsista piſe/ że Jároslaw Włodzimierzowic / Cerkwie budował za Zilároná Metropolitę cir
ca Annum 1009.

Vn. Nie ma to nic do tego. Że budował/ dobrze czynił:
ale iesli wnia była o tych czasiech/ o to gadka. A że była/ było
podobienstwo. Bo ten Jároslaw był syn Włodzimierza/ który
iakom

iakom
lubo i
archo
kieby
nia y
Sch
wala
aż ad
Vn
polie
od P
Drug
wodz
sie tk
li/ ale
ła a
go P
nie o
Nuz
mow
gdyz
ali p
to W
schis
walo
opisa
pieza
Pier
dmy
mi ni
1097
na 2.
Kiey

idkom wyżej powiedział / o chrzcił się pod wnią in An. 980.
lubo in Anno. 1008. Może to bydz/że Cárogradzcy Pátry-
archowie temi czasy odrzucali się w bład. nie ma to nic do tego/
kiedy przecie Rus w wniey chrzest wziął. Zaczym te budowá-
nia y imioná Cerkiewne Rusi wniáckiey należą.

Sch. Rus Metropolitę swote/wedle Synopsisty tego mie-
wala od Pátryarchow Cárogradzkich/ prawie ab An 1068.
aż ad An. 1252. á wniey po te lata niebyło.

Vn. Dwu tu rzeczy trzeba dowieść. Náprzód/ że Metro-
politowie Ruscy począwszy ab Anno 1009. aż ad An. 1252.
od Pátryarchow Cárogradzkich wšyscy bywali stanowieni.
Druga/ że wniey po te lata niebyło. Co ty powiedájac niedo-
wodziś. A ja powiedam/ że się ináczey náydowało. Bo co
się tknie Metropolitow. Prawda/ że od Pátryarchow bywa-
li/ ale nie wšyscy. Alaz Rus wáśá samá sobie z siebie nieobrá-
ła a Zilárioná Metropolitę circa An. 1051. postrzegłszy swe-
go Pátryarchę Michála Ceruláriusa bydz odśzepicicem? to
nie od Pátryarchy. ^b Alaz Clemensá także circa Annū. 1146.
Alaz y inšych potym wšlybysz odemnie. Atoż to sorom było
mówić / że wšyscy Metropolitowie byli od Pátryarchow:
gdysz nie wšyscy/ iáko się powiedziáło. Co się tknie wniey/ ie-
śli pod te lata ab An. 1009. áż ad Annum 1252. przy tych
to Metropolitách bywała. Powiedam z dowodami/ że ácz
schisma się odmiotáło/ ale zás wniámi częśto przeplatáne by-
wało. Jáko o pieknie niestateczność Grekow Studitá wyżej
opisał. A záz ^d Dimitr Kiazę Ruskie in Anno 1075. do Pa-
pieżá Grzegorza 7. nieśtał syná swego Krolestwo swote S.
Piotrowi oddájac? á to przyszło z wniey. ^e Alaz Micháł sto-
dmy Duká Cesarz Constántinopolski z swoiemi Pátryarchá-
mi niebył wnie Anno 1078? ^f Alaz w ten czas/ to iest Anno
1097. wniey niebyło/ kiedy Swieter ochwalone było od Urbá-
ná 2. przeniesienia SS. Reliquij Nikołáá z Míry Likón-
skiey do Baru miásta Włoskiego? bo tázże Metropolita Ru-

Jeśli Rus
Metropolitę
wšytke mie-
wala od pa-
tryarchow
Cárogradz-
kich.

a Mel. Smotrz
paraf. ad Ru-
ten. Schisma.
b Idem ibidem

Jeśli wniá
z Metropo-
litow Rus-
kich poro-
wnie bywa-
ła.

c Bar. A. 814
supr. tit. O
Schism.
d Bar. A. 1078
e Bar. A. 1078

f Mel. Smotrz
paraf. ad
Rut. Schisma
Tom. 3. bi-
bliot. SS. Pa-
trum.
1. Tó. Concil.

a Mel. Smotr
paran. con.
Schif. Rut.
b Idem ibidem
Bar. A. 1097.
T6. Cono. La
tera A. 1215.
Coniata Hist.
Græci.
Nicaeph. Græ.
lib. 5. Pach.
lib. 5.

c Croñ. hist.
Pol. lib. 9.
sub Boleslao
Pudico.

Jeśli Rus
wojny toczy
ła z Polak
mto Religia
czyli odra
pieś.

St. Ephrem wnie był/ y hymnami ten dzień święty w Cerkwi
Ruskiej ozdobił. Ktore y po dziś dzień po wschodniej Ruskiej
żmi die 9 Maj Rus obchodzi. W którym Barze było coci-
liu y sporta z Grekami o pochodzenie s. Duchy/ y wnia stanał:
o którym Zberze S. Anselm wspomina. A zaż za Clemens
st Anno 1146. b za Joanną in Anno 1176. y inszych niżej
Metropolitow Ruskich wnia niebyła? A zaż wnia niebyła na
Zborach Łáteráńskich in Anno 1215. także. Anno 1139? na
których z infemi Biskupami Carogrodzcy Patriarchowie byli.
Także in Anno 1180. A zaż y z Soboru Lugduńskiego in A.
1273. wniey niebyło? na którym Michał Palaeolog był. A toż
maś dowody/ że sie wnie po te lata przeplatały.

Sch. Puśćmy to precz. Ale poczawszy od roku 1252. wedle
Synopsisy/ aż do tych czas społeczności niebyło zachodney
Cerkwi z wschodnią. a ztym z naszą Ruską.

Vn. Ten Synopsista chybił prawdy bärzo. Kromerem
Historikiem y inszym podpira swej allegaciy/ ale opacznie/
albo impertinenter, albo saltatim. A zaż wnia Cerkwie Rus-
kiej niebyła in Anno 1253. kiedy przy Kanonizaciy S.
Stanisława Biskupa Krakow: Metropolia Ruski Gerar-
tus był/ a wnie był/ także Wit Litewski Biskup?

Sch. Często mizábateś/ że ten Synopsista/ mił sie zpra-
wda w powieściach swoich/ zwłascz gdy mówi/ że wniey
w Rusi niebyło: a to prawda jest/ co mówi. Bo iáto Cerkiew
Carogrodzka Rzymskiej przeciwna była: tak też Cerkiew naszą
Ruska cerká Patriarchiey Carogrodzkiej przeciwna była y jest
Cerkwi Łáckiej corce Cerkwie Rzymskiej záwse: niechcąc
nauki/ naboženstwa/ obrzedow zachodney Cerkwie przyimo-
wać/ tylko wschodney násláduiac. Záczym było/ że też wojny
wielkie toczyli Rusnacy nási z Łáchami bisowemi synami o
to. ktorzy ná to stali aby Rus do swej religiey poslušens-
twa papieskiego pociągneli. A jeśli kiedy bywała wnia/ tedy
bilkanaście rázy rozrywała sie: sam to Synopsista przyznáva.

O Wolno-

O Wolnościach Duchowienstwa Ruskiego!

Vn. **D**wie rzeczy mówisz tu. Jedną/ (choć przełożę
twoje obietcie) że vnia rozzerwana bywała. Drugą/
że Rus o to walczyła z Polakami/ aby niebyli Papiężni-
kami. Co się tćnie rozzerwania vnicy/ tak mówię. Turpitudi-
nem Jbycam chwalić w sobie nierozsądnego iest: wystydac się
różney tego/ że vnia wiele razy rozzerwanię miała. acz ja wiem/
że nie tak dalece przez nas Rus/ ale przez nasze Pátryarchy/
za ktorými przodkowie nasi nieostrożnie dali się wwozić.
Gdyż Chrystus Pan tego chciał/ aby iedne Sakramenta/ ied-
nen Kościół/ iedną owczarnia była: a ta iedność his seculis
exulat, ktorey się stárzy świętobliwi Grecy y náša Rus świę-
tobliwa/ náśladowiac Náuczycielow Cerkiewnych Świętych.
nie Photiusow/ Uniceutow/ Cerulariusow/ y inszych/ qui tra-
diti sunt in reprobum sensum, trzymali. Co się tćnie wojen.
Powiedasz/ że o Religia Rus z Lachami bili się/ zaście inaczey
historie wkazują.

Sch. Co mówisz to mówisz z Synopsista naszym/ że tak iest.
Bo Rus náša będąc náśladowcami nauki y obrzędow Pátry-
archey Cárógrodzkiej/ aby od Pánow Cudzoziemskich zachod-
ney Religiey w tym gwałtu niemiała/ wojnę toczyła. iako
Synopsista mówi sub Anno 1260.

Vn. Cćie dla Religiey Rus z Polakami wojny miewała/
gdyż pod ten czas była zachodney Cerkwie z wschodnią iedność
w wierze/ y nauce/ oprócz różności w ceremoniey w nabożeń-
stwach y ięzyku. Bo circa hunc Annum 1260. ^a Dánteł Xia-
że Ruskie znáiac superioritatem Sedis Apostolicę Romę
y tego Legatow de latere, vnionem przyznałszy/ posłał Po-
stow swoich do Opisoná Legatá Papięskiego w Polskęże mien-
skáiaczego (nie do Pátryarchy swego/ bo też tey mocy nie-
miał) aby Krolowski dał mu titul. Jakoż otrzymał to. co po-
tym dla schismatu zstracił odnowionego. Była y daley vnia ^b

Kto Wiele
do zerwania
powodem.

Wojna Rus
si z Polakami
mi o co.

^a Hist. Poloki.
Herbore l. 7
cap. 11.
Crom. lib. 9
tit. sub Bole-
slao Pudico.

^b Bar. A. 1274
Crom. lib. 9
tit. sub Bole-
slao Pudico.

e Mel. Smatr
par. ad Rut.
Schism.

d Herb. Hist.
Pol. lib. 4.
c. 9. 10. &c.
Crom lib. 3.
tit. Micciol.
A. 985. du-
obus in loc.
lib. 3. tit. Bo-
lesl. 1. Chro.
lib. 5. tit.
Wladisl. 1.
duobus loc.
Lib. 5. tit.
Boles. Krzy-
vvouff.

lib. 6. tit. Ka-
zimierz.

lib. 7. tit. Wla-
disl. Laskono-
gi & Lefzbiały
lib. 9. tit. sub
Bolesl. Pudico
bis.

1. 10. tit. Lefz
Czaray.

lib. 11. tit. Wa-
elavv.

lib. 12. tit.
Kazim.

e Crom. lib. 7
tit. Lefzek Bia-

Crom. lib. 12
tit. Kazim. 2.

wielki.
Loc. supr. cit.

Jak sie to ro-
zumie: Stara
Wiera.

z Lugbunskiego Soboru in Anno 1274. Była wnia eza Jand
Beka Patriarchy Carogrodzkiego/ a Maxima Metropolitico
Ruskiego in An. 1283. Nie dla religiey mowie Polacy z Rus-
sia walczyli/ ale dla drapieży/ Etera Rus more latroci-
nantium w Polsce czyniła/ tak/ iż po wszystkich wojny/ Eter-
re były/ ntebyło żadney insey przyczyny podniesienia od Po-
lakow wojny Rusi/ tylko o gwałtowne incurisie/ grabienia/
y plondrowania przez Rus Polski. Czytay sobie pilno historię
Pom. A tak sie była Rus na drapieżstwo puszcila/ że też z Tár-
sárámi compánia wzięwşy/ incurisie czyniła z swoimi sąsied-
dami. Nie dla religiey ta wojna była/ gdyż iedną była oprocz
obrzędow rożnych/ a zwałęszá w roku 1260. iáko Synopsi-
sta mowi: ale dla tego że Kolomána Krolewica Węgierskiego
go na Zalicie państwo od samychże Rusi wziętego bali sie/
ale nie Polakow o wiare.

Sch. Nie o drapież/ ale o odevmowanie nabożeństwa Gre-
ckiego Rusi od Polakow te wojny były. Bo gdy Kazimierz
wt 2. wielkiemu Krolowi Polskiemu/ Rus wassa Lwow o-
bleżony podala in Anno 1340. tedy pod ta conditio/ aby bylo
im wolne używante wiary dawney swojej/ iáko Synopsista
Cromerem dowodzi tego. to znóc/ że o wiare wojny były.

Vn. Nie o wiare/ ale o plondrowanie y rebellia Polacy
Rus wotowali/ czytay mieysca/ Eterem námienil w historiách
A że to sobie Rus wymowila o dawney wiary swojej używa-
niu circa deditionem Lwowá: tedy nie ea mente, conditio
ta przysta: test ob Krola Kazimierza/ aby mieli wolność mieć
popuszczone w schismacie Greckim Rusi bydz: bo na ten czas
o schismatach y historikow niemá: ale żeby mieli wolność
używania ritus dawnych w nabożeństwach swoich/ y circa
spiritualia, to test/ obrzedy w Liturgiách/ chrzciech/ spiewa-
niach Cerkiewnych Słowiańskim tezykiem/ nie iáko Lachowie
Lacinskim odprawia: ale iedną wiará Lachow była iáka
y Ruska/ tylko rozność była obrzędow. Tych tedy ritus y o-
brzędow

da Janá
opolita
ry z Rus
latroci-
ny/ktos
od poz-
tlenia/
historia
cz z Cás
i sábiá
t opocz
ynopsis
gierkiez
bali sie/
wd Grek
mierzo-
wow o-
by bylo
nopsisá
były.
Polacy
storiách
wzywá-
condicta
óóó mieć
ten czás
wolność
y circa
spierwá
áchowie
y táá
itus y o-
brzedow

brzedow starych Krol Kazimierz dopuscił / nie schismatá tu-
czyć. Których y terdz żaden Lach niegani: y owšem chwali/
bo sie zciągá na chwale Boża/ Omnis spiritus & lingua
laudet Dominum. A że to słowo w polszczyźnie v tłumaczá
Cromerowego iest. Wiara, to słowo Wiara nieznaczy fides/
ale religia połąćinte. A religio niewłaśnie znaczy fidem, ale
nabożeństwo/ iáko * Herborn w te słowa mowi. vt retinere
sibi veteris religionis ritus liceret, nie mowi veteris fidei
ale religionis. Zátym sie tá wolność ściaga do nabożeństwa
dawno przez Rus záwziatego. A że Rusi sło záwse naywie-
cey o obrzedy swoje dawne/iáwne to w kilku mleyscách v Cro-
merá historyká przekładania Blázeiowski^o naydzieß/ ale micy
ná té czás iedno mleyse. Gdy Jacek * s. Dominican Klastory
Rusi fundowál / nabożeństwa y ritus Romanæ Ecclesiæ,
Rus obawiała sie/ áby w te ricus láćnístie záciágniona/(gdyż
oná słowiańskiem ięzykiem zdawná ie odprawowála) niebyła
przeto temu zabiegali. Tak álbowiem mowi historik. S. Iácek
áß w Kiiowie y Háliezu regułę swoię krzewił. Ale nie-
dlugo go tám cierpiał Kiiowskie Xiążę Włodzimierz
wzwoyß nierzá wspomniony / boiać się, áby Rusacy przez
ich naukę od Greckich obrzedow nieodpadáli. A toż wá-
dziß nießie Rusi záwse o wiáre/ bo wnté czeste bywały/ tylko
o obrzedy dawne. Także też circa deditionem Lwowá to so-
bie precustoblowála Rus.

Sch. Ale tádm sa te słowa. Dawney wiáry.

Vn. Sa/ ale sie rozumie nie fidei, lecz religionis, to iest/
nabożeństwa ceremonialnego dawnego. A co sie tknie tego
słowká. Dawney. Niepoćtagay tak bárzo tego słowká.
Wzdyć dawnteyßa Religia y wiára w Rzymie/ niż w Cáro-
grodzie/ niż v Rusi. Chyba żeby sie rozumiało/ że dawna re-
ligia v Rusi względem Láchow/ gdyż Rus pierwey ochrzco-
ná/ á Polacy posledzey in Anno 965. za Miecisláwa Xiá-
żá Polského od Duchownych Rzymského Kościoła: prze-
cim tea

Her. hist. Po
loñ. lib. 4.
cap. 9.

Her. hist. Pol
lib. 6. cap. 8.
Crom. lib. 7.
tit. Leszek Bis
ly.

Herb. hist. Pol
lib. 2. cap. 3.
Crom. lib. 3.
tit. Miecislaw

ciw temu nie testem. Dáwney sieteby religiey używania Rus
dopomagała: nie tey/ktora od Cerkwie Łacińskiej zagegzo-
na bywała / y zachowana też test.

Sch. A toli widzisz/ że Rus miała wolność religiey swojej.
á teraz Łachowie nam z wami wnitami przeszkadzają/ y nas do
wniey takieyśi ciągną nad wolność naszą/ ktorey między nami
od czasu Lwowa podanego nie było.

a Mel. Smotrz
paraf. ad
Ruth. Schiffm
b Idem ibidem

Vn. Była wnia y o tych czasích/ kiedy ^a S. Alexi Metroz
polit Ruski wnit circa Annum 1364 жыл. ^b Wuz kiedy Metroz
polita Ruski Zrehory Cemiulak od Książcia Litewskiego y
Ruskiego Alexandrá Witolda do Rzymu dla potwierdzenia
jedności Cerkwie Ruskiej z Rzymem teżdżit / y otrzymał cir-
ca Annum 1411. ^c Wtec kiedy Sobor florentski był in Anno
1439. Na którym Patriarchá Joseph / á Metropolit Ruski
Isidor byli. ^d Wad to kiedy Zrehory Iumen Costantinopols-
ki Metropolit Ruskim od Piusa 2. Papieża był posádzon-
nym in Anno 1442. A widzisz/ że wnie były do tych czas: y dą-
ley pokazuje.

a Idem ibidem
Tom. Cont.
Añ. 1439.
d Mel. Smotrz
paraf. ad
Ruth. Schiff.

O Przywileiách nàwalności Ruskim Duchownym.

Sch. **A** Le oprocz wolności od Kázimierza 2. Krolá
nadány duchowienstwo nasze Ruskie ma wolność
edka/ iaka ma Duchowienstwo Rzymianstie to test/ Przywi-
ley Władysława 2. Krola Polskiego w Budzintu dány in A.
1443. A przecie Łachowie chca ia nam przelomic bezprawnie

Synopf. Schiff.
Ann. 1632.

Vn. Dobrześ z tym przywileiem wyiechał. Wo sie zniego
nauczem trzech rzeczy/ o ktore mamy gadki. I. Ze sportá była
bárziej o obrzędách / nie tak dalece o wterze. II. Ze Rus Du-
chowna odšcepna wolności niemiała. III. Ze dla wniey przez
Rus przyietey na florentskim Soborze ta wolność dána.
Mam ia ten Przywiley. Przeczytam go/ tylko słuchay pilno
w te słowa.

In No-

J
N
scrip
ti Po
TIA
uia
necn
Cuia
Rus
fentiu
ritian
e equ
ud per
spretis
euulsa
terne
rinclis
vnani
gulu
cura
plifica
vnior
cie. sta
dispon
confidi
cleiari
chay
Eccle
longis h

In nomine Domini Amen.

Ad Perpetuam rei memoriam.

NE gestarum noticia rerum ab humana euanescat memoria, cautum est, actiones legitimas, quæ recordatione indigent per scripti continentiam & testium annotationem in notitiam transmitti Posteriorum. Proinde Nos WLADISLAVS DEI GRATIA Hungariæ, Poloniæ, Dalmatiæ, Croatia, Raniæ, Seruiæ, Raufciæ, Sclauoniæ, Galliciæ, Comatiæque REX. necnon Terrarum Cracouiæ. Sandomiriæ, Lanciciæ, Cuiaviæ, Lituaniæq; Princeps Supremus, Pomeraniæ, Russiæq; Dominus & Hæres. &c. Significamus tenore præsentium, quibus expedit, vniuersis præsentibus & futuris harum notitiam habituris, Quod dum in mente nostra crebrius reuoluimus, & æquo rationis libramine caelestia pensamus cum terrenis, non aliud per vehementiam laboriosæ meditationis accepimus, quam quod spreto mundi fallaciis, & accrescentis seculi, seductrice gloria prorsus euulsa mentis nostræ aciem in caelestia figamus: ubi candor lucis æternæ cunctorum fidelium mentes illustrat, corda conciliat, & extinctis odiorum flammis vniuersorum, efficit animorum voluntates vnanimes. Quamquam autem ex assumptæ dignitatis officio singulorum regimini nostro subiectorum utilitati intendere teneamur: cura tamen efficacior nos sollicitat, ut ad ea quæ diuini cultus amplificationum, decus, & gloriam, ac laudem, ædiumque Sacrarum vniionem. *Uotuy tu motium tego przywileiu / pântie Brá* etc. statumque felicem & quietum respiciunt, conuertamus animum disponamus & mentem. Nam in cælestes thesauros reponi ea indubie confidimus, quicquid ad magnificandum Deum, & Sacrarum Ecclesiarum augmentum, ipso largiente, ordinamus. Cum igitur *Stua chaz tu pilno pobrátyme* Spiritus Sancti cooperante clementia, Ecclesia orientalis ritus, videlicet Græci & Ruthenorū, quæ longis heu temporibus in disparitate quadam & scisura fidei sanctæ, & diu-

Præilegiū Vni
dislai Reg. Pol.
Rutenis Vnitis
seruiens.

Causa motius
Præile, vniety

& diuinorum Sacramentorum non sine multorum salutis dispendio
ab vnione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ fluctuare vid. batur; Co
tuz nie de toto fluctuabat, tylko racione rimum, el seruey to.

Sch. Tute commentuy/ iuzci ia pilao y wrażnie słuchaw.
Wzdy mci też bywał we Skole Łacińskiej.

Vn. Et quam vnionem Patres nostri, imo tota plebs Catholica
temporibus nostris videre cupiebant, modo iam miserante Domino
decretis Sanctissimi Domini Eugenii nostri Papæ, quam & aliorum
Patrum plurimorum fidei sanctæ xelatorum, ab ipsa sancta Roma
na ac vniuersali Ecclesia reducta sit ad identitatem dudum deside
rata vnionis, & toż wdzisz vntey przyznanie/ y dla vntey tey
ten przywieley pro tanto, vt ipsa Ecclesia Orientalis Prælatique ac
vniuersus eiusdem ritus Græci & Ruthenorum in amplitudina domi
norum nostrorum & ditioni nostre subiectorum vbilibet consistentes
qui alias stante eiusmodi disparitate & scisura quandam depressionem
suscinebat to iest Clerus Ruthenorum restituta ipsis libertate
diuino cultu insistere possit to tu wdzisz że oná conditio Casi
miri Regis przy Łwowie tylko circa ritus byłá/ á petym gdy
Rus wterzgála/ y wtym tm wolność odeymowana iáto sub
iugatis, 3 tych słowet Libertate restituta vnzáé meżesz/ &
Saluatoris nostri clementiam pro saluandis fidelium animabus &
Sanctæ fidei conseruando statu, in pacis dulcedine vberius exorare
valeant ad laudem & gloriam Dei Omnipotentis, qui nos suo redemit
preciosissimo sanguine vniuersis Ecclesiis earumq; Episcopis seu Wla
dicis Prælati Clero & ceteris personis Ecclesiasticis ritus Græci
& Ruthenorum, hæc omnia iura, libertates, modos, consuetudi
nes, & immunitates vniuersas duximus in perpetuum concedendas, &
presentibus concedimus: quibus omnes Ecclesia Regnorum no
strorum, Polonia & Hungaria &c. eorumque Archiepiscopi,
Episcopi, Prælati, & cetera personæ Ecclesiastica vifruuntur
atque gaudent. Volumus insuper & presentibus decernimus, Quod
modo nullus Dignitatorum, Capitaneorum, Officialium, Terrigena
rum & ceterorum subditorum nostrorum cuiuscunque status & con
dicio-

Vnia.

Wolność
przed tym
Duchowni
Rusci nie
miał.

ditioni
riter
annex
& P
de iud
monii
stante
modoli
Wlad
Græc
exolue
vniuer
fession
quo a
person
habita
stitue
suris.
rarum
cam O
nus M
Petri
storum
lonia
Vn.
nienti
Nlepi
wroce
ne od
nym e
vntey
Kiew
ne Du
desier

dispendio
cur; To
rrouy te.
flucham.

Catholica
Domino
aliorum
la Roma-
m deside-
vney tey
atque ac
line domi-
nsistentes
refisionem
libertate
ia Casti-
tym gdy
dlo sub-
te; / &
nabus &
s exorare
o redemie
seu Wla-
s Græci
usuetudi-
dendas, &
orum. no-
iepisopi.
frauntur
s, Quod a
errigena-
us & con-
dicia-

ditionis existant & precipue Regni nostri Polonie predicti singula-
riter autem Terrarum nostrarum Russia. Podolia & aliarum ipsis
annexarum de iurisdictione prefatorum Episcoporum Wladicarum
& Prelatorum eiusdem ritus Græci & Ruthenorum, sed neque
de iudiciis Sacerdotum seu Plebanorum ipsorum, imo de causis matri-
monii aut divoriorum se deinceps impediane quoquo modo, non ob-
stante quavis consuetudine ad hactenus in terris prescriptis quo-
modolibet in contrarium observata. Præterea ut iidem Episcopi seu
Wladica caterique Prelati & Ecclesiastica persona sæpe dicti ritus
Græci & Ruthenorum vitæ adminiculis sustentati ad laudes Deo
exoluendas eo commodius intendere possint, ipsis & eorum Ecclesiis
vniuersis in Dominis nostris ubique existentibus omnes villas & pos-
sessiones quaslibet quibuscunque nominibus censeantur; quæ ab anti-
quo ad ipsas Ecclesias pertinere videbantur & per quascunque
personas, & in quibuscunque terris & districtibus nostris in præsens
habitas cum omnibus eorum iuribus pia mansuetudine duximus re-
stituendas & restituiimus per præsentis temporibus in æuum succes-
suris. Harum quibus Sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum.
Actum & Dat: Buda feria Sexta proxima ante Domini-
cam Oculi Anno Domini 1443. Præsentibus &c. Dat. per ma-
nus Magnifici Ioannis de Koniecpole Regni Polonie Cancellarii &
Petri de Szekocin Vicecancellarii Fidelium nostrorum sincere dile-
ctorum. Ad relationem Magnifici Petri de Szekocin Regni Po-
lonie Vicecancellarii predicti.

Vn. Atoż masz ten przywilej/że wolności Duchowni Ruscy
niemielik/ę dobra im woyna pobrano/ nie dla wiary/ ale iak to
Ucieprziaciolom: że dla vniey y wolność/ y dobrą sa przy-
wrocone Rusi vniactey. Bo dato, żeby dobrá były fundowás
ne od schismatykow/ ale Krolowie Polscy wstepem wojens-
nym to pobrali. Wolno czynić było ziemi/ co chcieli; ale dla
vniey wrocone sa quasi postliminio. Już tedy te dobrá Cez-
kiewne może rozumieć/ iakoby od Władysława tego dárowás
ne Duchownym Ruskim dla vniey; bo per bellum Rusacy
desierunt esse Domini.

Dla Vniey
mionz Cez-
kiewne sa
przywrocone
Rusi.

Sch. Ale długo ta miłaunia trwała. A myśmy in vsu tych
dobr byli Cerkiewnych y wolności. Bo iako Patriarchowie
zaniechali iey/ my iey też iako posłusni Synowie zaniechali.

Cessante causa
motiua legis
cessat & lex.

Obsequium ve
strum sit ratio
nabile.

Rus Schi
smatyczk
posłusze
stwie nieo
strojna.

Jeśli unia
była po So
borze Floren.

a Mel. Smotrz
paran. ad
Rut. Schilm.
b Loc. sup. cit
Eōstāntino
polwzięty
od Turkow

Vn. Swym sie rozkłem zarzucił. Bo cym bardziej przez
ci wam idzie. Dla uniey wolność ta dana była/ y dobra Cerk
iewne przywrocone wam sa/ żeście ja przyjęli. Istina też/ a
byście do nich nienależeli/ żeście ja pokineli. Bo cessante cau
sa motiua legis, cessat & lex: Frangenti fidei fides fran
gatur eidem. Trzymaliście tedy Schismatycy dobrą
nitow Rus/ y trzymacie impertinenter & nullo. A co sie
eknie posłuszeństwa waszego. to jest irrationabile wedle S.
Pawła. Bo kiedy sie trafiało/ że Patriarcha z schismatyczał/
to Rus za nimi często stał: a kiedy unit był/ toście wy Repu
gnantes byli. A za taką obediencją? a zwołasz że sie chwali
cie/ iż przodkowie wasi Isidorus Metropolitę Ruskiego/ kzo
ry był/ unitem y Kardinałem na Soborze Florentskim/ przo
dkowie wasi wygnali/ y do Schismy sie wrócili. A niemaś
co chwalić. probatis meliora, deteriora sequimini senten
tia Philozopha Greckiego.

Sch. A toż przecie Uniey po tym Florentskim rozboiu / al
bo chce rzecz Soboru nie było aż do tych czas.

Vn. Przecie ty cudujesz. obaczysz sie da Pan Bog/ gdyż my
w miłości Chreścianstey te mowy mamy z sobą. A temi czas
sy Unia przeplatana sie Ruskiej Cerkwie z Rzymską. a Była
Unia in An. 1476. kiedy do Sixtusa 4. Papieża wyszła Rus
z Misailem Metropolitą swym Sobornie pisała. b Ale sie
przypatrz / iako sie Patriarchia Carogrodzka z swoimi C
sarzami w Schismie odrzuciła/ tak też zguba Carogrodu na
skapila. Bo wszystkie wschodnie państwo y Carograd Tur
czyn pobral. Niechcieli bydz Unitami z Rzymianami/ sa te
raz Unitami z Turczynami.

Sch. Ale też wolności nasze sa już odnowione przez Brole
Polkie wedle Synopsisty zwołasz in An. 1501.

Vn.

Vn. Tunienie należy do tego. Bo w tym prawie tylko
 jest declaracya o chrzcie / że wolno Ruskim Duchownym
 chrzcić. A edkii iść chrzest v Rusi / iako y v Łachow. Gdzie
 Polowie kto ochrzczony będzie / byle w imie S. Trojce chrzco-
 nym był / ważno iest. Oczym są a Kanony Cerkiewne. Ża
 b Alexándra Krola Polskiego dopiero poczeło sie Ruskie
 Schisma odnawiać / podobienstwo iest in An. 1502. Bo ten
 majączone Żelene Moskiewke Schismatyczne dopuścił bydy
 Metropolita Rylowski nriakiemu Jonasowi Moskwi-
 nowi

Sch. Są też y confirmatye ob Krolow Polskich nasych
 Ruskich praw y wolności / ale miánowiącie ob Zygmuntá Nu-
 gustá in Anno 1550. wedle Synopsisty. Żaczym prawa ná-
 se ważne.

O Confirmatiách praw y wolności Ru- skich Duchownych.

Vn. **O**dpowiedam ná to. Confirmacie tych wolności
 iak ważne są / iako res confirmata. Jesli res
 confirmata, toteż Przywilej Władysława Krola Rusi dany
 dla vntey / nie ważny iest tej Rusi / ktora vntę porzuciła / przez
 to porzucenie; toć też y confirmacie nieważne. Boviem quod
 ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis con-
 ualescere. ^d Et nihil est tam naturale, quam eo genere
 aliquid dissolui, quo colligatum est. A Przywilej y tego
 confirmacie / iż plerumq; są præter jus commune, y ad in-
 stantiam, a pod czas importunam, albo informationem,
 a często sinistram apud Privilegiantem seu Confirmantem
 per privilegiantum seu confirmandum vprossono bywáta.
 (Nie o tych sie Przywileiách mowi / ktore motu proprio
 bywáta / bo te inssá auctoritatem máta) tedy iuxta Jur. Con-
 sult. Strictissimas máta mlec / nie largas, interpretationes

a Bar. A. 309
 314.
 Syn Arel. Añ
 314.
 b Rus iako
 dawno Schi-
 sma odmo-
 wila.
 Loc. sup. cit.
 Añ. 1502.

c ff de Regñ.
 Iur. Reg. 29.
 210.
 d ff de Regñ.
 Iur. Reg. 35.
 Sum. Silvestr.
 sup. Phot. Pri-
 uil. & Confir-
 matio. Num.
 123.

De interpreta-
 tione Privile-
 giorum.

Causa motiua
Priuilegij cō
sideranda.

2. Lit. decad.
3 4.

ff de Reg. Jur.

edł/ żeby sie nie nie zchabło przyczyny / gdyż dożby wstawy
jest przyczyna/ ktora mouet L. gsalatorem seu Priuilegian-
tem, dla ktorey przywilej albo confirmatia dani sa. Ktora
przyczyna motiua teści integra jest: coż też v przywilej y con-
firmatia tegoż try przyczyny vst. saluari possant: sin min?
non. Jest a v Liuusa z storika Rzymskiego/ że byla lex Op-
pia: Ktora zbytki y strojne wyniosłości/ y nakłady białych
głow na też stroje wielkie były wkrócone/ y okróslono stroje
pomierne. Tego prá wa causa motiua była/ niedostatek skars-
bu pospolitego na konczenie wojen/ y na zapłacenie żołdu żoł-
datom: aby dostateki białogłowskie/ zwołać od złata/ kłeye
nocow/ na potrzeby wojenne obrocone były. Gdy potym tak
ścisł y potrzeby gwałtowne wóichły/ ona Lex Oppia cassata
& antiquata była. Bo cessauit causa legis, cessauit & Lex.
Tak też y tu/ cessauit v Rusi schismatyczey vasa tanquam
causa motiua priuilegij, necesse est vt etiam priuilegium
cesset & confirmationes allegata nihil operentur. Cuius
est enim velle, eiusdem est & nolle.

Sch. Ale my sie nie tak daleci fuodui my ná tym Władysła-
wowym przywileju Ducho tym Ruskim danemu/ ale ná prá-
wach y wolnościach naszych przedzym.

Vn. Wzdyście ich byli wróćili y z dobrami/ wolenym
wstępem Krolow Polskich/ á nie miłosci ich/ óż u Władys-
sław wrocil tym przywileciem. Już tego nie wspominać/ coście
niemili. Od Władysława dane wam názał sz imiona Cerkie-
wne y wolności dla vntey: ztąd to trzeba pórachować. Do tego/
przypátrzy sie tylko słowom Confirmatry tych. Jest ádm/ aby
Rus circa spiritualia, obyczay dawny zachował. á oby-
czay dawny jest ritus circa spiritualia, to uści/ ebyzby dawne.
Ale żeby miały bydz schismata confirmowane/ niemy słabiz-
uść tego. Bo tych pozwałć Pan św. Chryścianiski nie
może sine auctoritate Summi Pontificis. A ritus Ruskie
circa spiritualia. (o ktore sie Rus bała/ by im poprowane nie
były)

były
fizy
luzia
patr
gem
phan
matie

Sch
litow
in y
tic Ru
1568.
1573.
Lit. 3
wane.

Vn
O wol
Duch
disław
no. E
ntepen
wstaw
nych.
żne y
post
wa S
swoy
swych
ściám
tycy
praw
stá piś
Synod

były) iſe ſa contra fidem Orthodoxam, Sacramenta Eccle-
ſiæ y auctoritatem Summorum Pontificum. A toż maſz ſo-
lunia taſa na allegowane co ſi maſz. t. i. ſie ſie dobrze przy-
pátrzy. Fruſtra enim legis auxilium inuocat, qui contra le-
gem peccat, Regul. iur. Też ſie wyczyta w conſi matrey Ste-
phani Regis A. 1585. de ritibus & ceremonijs: też w conſiſe
matrey Sigil. 2. An. 1588. to rozumey.

Sch. A na to co rzeczeſz wedlug Synopſiſty/ że Metropo-
litowie naſi Ruſcy bywali od Pátryárchów potym przywile-
ju y confirmáciách/ taſa in A. 1557. 1567. Wiec incorpora-
cie Ruſi y zjednoczenie Slácht y Ruſkiey z Polſką in Anno
1568. 1569. Wiec confiderátie nam poprzyſiężone in Anno
1573. 1586. Wiec obit iſce częſte à ſtatibus Regni & M. D.
Lit. że wolności Duchownych Ruſkich miały bydz confirmo-
wane. Wiec decretá y inſe/ áż do tych czas.

Vn. O Pátryárchy nie nie mówie/ bo niemáſz co mówić.
O wolność Slácht y niemowie/ bo nam idzie o wolnościách
Duchownych Ruſkich/ ktore zawiſły były z przywileju Wlá-
dysława Króla. O obietnice. obiecowano/ á nie nieſpráwto-
no. Ex non ente vczynić Eus, nie cztowiecza teſt. Znáć/ że
niepewne macie práwa y wolności Ruſi Duchowney/ bo ſie
wſtáwicznie ná Seymách vpominacie confirmácie Seymo-
wych. Confiderátie z hretetámi czynicie/ ktore iáko niezbo-
żne y nieporządne wagi niemáia : bo ſa refragantes Sedi A-
poſtolicæ. Wtęcie wnia náząd: też práwa beda. O to zá ſprá-
wa S. Duchá niſktera Ruſ waga temi czáſy obáczyweſz bład
ſwoy y wtrácenie wolności dla zrucenia Váſey przodków
ſwych/ do jedności Cerkiewney wrócili ſie/ á zátym wolno-
ściami beſpiecznie ſie ſzczycacy w mnoſtwo roſna : á ſchiſmá-
tocy nieporządnie ſobie przypisúia te wolności. Których
praw y wolności od Pápiſza in A. 1595. iáko ſam Synopſi-
ſta piſze/ confirmácia otrzymáli y na Brzeſkiem prawdziwym
Synodzie te wáta zewierdzili.

Ex non ente ni-
hil fit natura-
liter.

Ruſ ſie oba-
czyła Vniá-
cá.

Confirmá-
cya Vniáct
od Pápiſza
má iſe.

Sch.

Sch. Nie wszystkie Rus o tym wie y nie pozwalali/ aby ci
wniáci po confirmatía do Papieža posylali. zacząym tá confir-
matía zacząć. Bo qu od omnes tangit ab omnibus approba-
ri debet, regul. jur. á tedná tá Polska wiofny nieczyni.

Vn. Tak jest/ że nie wszystkie Rus/ ále ci osobliwie prima-
tes Ecclesie ktorzy wniá z Cerkwia Rzymiska przyznali. ná kto-
rych dosyć jest. Bo Nieuniać/ nie sa de numero Priuilegia-
torum, ále wniáci bo per respectum wniey wolności y confir-
matie zášly.

Wniáci Biskup
pi Martyrea.

Sch. Hippátius Poćley Metropolitá Kiowski z swemi
niewiela Niešťákow Rutckim y Smotryckim pod te czas y zá-
kurzyli tá ták rzeknaca wniá. Z ktorych inż tedni od nas pobici/
drubzy podepectowani/ trzeci tu w oczách naszych sa obmiesz-
rzli; gdyż nie dla naboženstwa/ ále dla ták omstwa y wynioslos-
ści/ y nieposlussenstwa do tego sie wdali. Bo y ten Smotrycki
ápologia/ ktora napisał przeciw nam/ rewocował in Anno
1628. według Synopsisty powieści.

Apol. Smotr
Orthodoxi.

Vn. Niemáš sie czym chwalić/ że do wniey y zgody nie-
ściągálo sie: ále to inż zgániono do brze. A co sie tknie Ruskie-
go y Smotryckiego. Ludzle byli Duchowni żywota pobożne/
á widzac exorbitánte swoiey bráćiey zprawdzirer nauki/ pła-
smá wydawali/ dosyć pobożne y wczone przeciw błedom y dis-
unionom Rusi swoiey parænetice y dowodnie. Ktorzy wy czy-
tác rozmáżnte ntecheće in caput vestrum. Bo onemi Smo-
trycki ták pokazal/ że punctá schismatow sa láene do poro-
wnánia y zjednoczenia/ tylko sic obaczyc trzeba/ á seribentow
płochych Ruskich swiętych Zezántow/ Orthologow. Philá-
letow/ Clericusow Ostrogskich/ ták opácznte pifacych/ od-
rzucić. A co sie tknie rewocowania przez Smotryckiego ápolo-
giey; to sinistré wdáta. Czytay in parænesi tego Smotryckie-
go ad Rut. schism: czytay protestátia tego ná Pohibeli/ iná-
czey znáydzieš. Vdawáćie to tym/ ktorzy niewiezoa statum
rei, y tákoscie z Smotryckim postepowali ná swich schadz-
kach quasi Sobornych: Miscella;

Jeśli Smo-
trycki ápolo-
gia swoie re-
wokował.

S
záfł
w/ie
V
woli
Præf
bna.
acqu
praw
go/w
człom
ich za
fami n
niepy
tylko
Tábár
pobrá
nych/n
ieštes
ábo w
da gro
wia/ E
czynia
diff-ro
šych, I
dam. E
Polšci
lužby p

Miscellanea.

Sch. **I** Wz tam chwal iako chceß/Unitow/niedam sie prze-
 linać z infemi. Chwała Bogu /ze complandea
 ząßlá. Ale gdy by była nie była/ pewnie z Rozdarcem Uzo-
 wstiem/á z Heretykami chcielißmy o nieprosić. Sed praestat.

Vn. Nie trzeba prosić tak/ iako mi powiedano. Gotowa
 wolność/ tylko niech będzie społeczność Cerkw. A co sie ckie
 Praefidarios, á wprzód Rozakow/ to intentia była nterosa-
 bna. Nie pamiętali na to. Non facienda esse mala, vt bona
 acquirantur. Ktory czlowiek dobrze/ dobrego nabýwa/ ten
 prawdziwie dobry. A ktory czlowiek/ do swego nabýcia zle-
 go/ wedle tego impressy dobrego/ złych sposobem záżywa/ zły
 czlowiek iest. A zaż to rozsádnosć takich pátronow skutac swo-
 ich zamyslow w duchownych fráńkach/ ktorzy iakimi bedac/
 sami niemal niewiedza/ iako wierza? O postępkach zákonnych
 niepytay. Do tego: ci mieli być pátronami waszemi/ ktorzy nie-
 tylko żeby was mieli bronić / ale waszemi poddanemi bywßy /
 Tatarow przez slaki puszcawßy / plany od was przez Tatarý
 pobrane oddierali? Zaczem wy v poddanych swoich swowola-
 nych/ nie tylko pomocy niemacie/ ale v poddanych poddanemi
 iestecie. Ktorzy gdy nárokiem przecim Tataro ná expeditie /
 albo wpádnienia do Turck poburza sie / á z swoich kucz wyia-
 da gromádnie/ (bo tylko w kuce wßia) iakie wam bezprá-
 wia/ Erzyroby/ y gwałty / placet iaki ná kty wywießawßy/
 czynia/ wiecie. V poddanemu swemu albo párobtowi musiecie
 defforowác czolem biñac. Kscałcowni deffores intenty wá-
 szych, Egregij custodes ouium lupi. A ia wam tak powia-
 dam. Kiedyby Kádrciane Woysko nad niemi niewisialo/ á z
 Polaki sie nieogladali/ tedyby ci. D. fesorowie/ wasi poddani/
 lubzy Pánami waszemi byli: o wiare mnieysa v nich. dußa w
 tele

Ros Schia
 smaryka las
 czy sie z Ros
 zakami y Her
 rerykami
 przecim Lás
 hom.

Strony Ros
 zakow.

z Rozakow
 nie obroná
 ale ciemiegá

Similis similia
 gaudet.

**Wielki List.
polski.**

**Owo nie Tu
reckiey prze-
ciw Łachom
z pobudki
Greckow
Schismatyc-
kow.**

**Strony He-
retyków.**

**Blizsy są
Schismatycy
Katoликow/
Ruś Ła-
chom/niz He-
retycy znie-
czali.**

**Weym spol-
ność Herety-
kow z Schi-
smatykami.**

tele. Bożysze bud i sft au. Obrobzili sie Rozdoy terdzianey
od onych pierwszych / ktorzy za swietey pamieci Zygmunta I.
Krola polskiego z mlodzi ochotney polskiey przeciw Tata-
rom nastali / y Katołicy byli: a tylko przeciw poganom bez
Przywod ludzkich stawiali sie. Przemyślal Osman Cesarz Tur-
cki w Wołoszech od lat kilku przez droge schismatu tego Pol-
ske subingować: na co mu wadzi Grecy perswasjami swemi
pomagali: ale Bog i naczey sprawił y sprawi. Lecz niedziwu-
le. Wadzi Patryarchowie w niewoli y Turka: wy też chcecie
bydź y Tatarzyną. czego Boże wchoway. Okazyey tedy zle-
dnoczenia nicopuszczaycie: Bo a fronte capillata, a tergo
occasio calua. a dziekuycie Bogu/ że do tych środków/ coście
wysłili/ nie przyszło. A co sie Heretykow tknie/ z ktorymiż mo-
wiliscie sie bely/ dla dopiecia swych intenciy: niedziw. Bo da-
to vno absurdo, plurima absurda sequuntur, Tak to bywa /
że z schismatycetwa heretycetwo rośnie/ y tak po obcugu idzie.
Tak też wadzi Patryarchowie robili/ Primatum Ecclesie Ro-
mane wzgardzwszy / w wielkie heresie wpadali. Wždy sie
wam bylo obaczyc. Żeście wy przecie Chryścianie choc od-
szepniali oni Kacerze. Wždyć przecie bliscy są ślubie Rzymia-
nie z Grekami/ y z wami Ruśią niz z heretykami. Niy eboy
narod wierzymy w Boga w Troicy iedynego/ testismy Chrye-
ścianie/ Niy y modły za umarłe czyniemy/ pościeemy/ Sakra-
mēta Cerkiewne odprawuemy/ trānssubstantiācie Eucharysti-
ey prawdytwa wyznawamy takżę inuocationē SS. czyniemy/
obrazy y reliquie SS. w wēciwosci mamy/ zakonny żywot
chwalimy/ Duchowne swote mamy/ traditiones Apostoli-
cas y Cerkiewnych wiele trzymamy/ y inſe społeczności mte-
dzy soba mamy / oprocz ceremoniy circa spiritualia różno-
ści/ ale y te nas nie dziela od was. A Heretycy nie spolku w tym
z wami y z nami Katołikami niemāia/ sami sobie bedac przez-
ciwni w naukach swoych Kacerstich. Oprocz tego/ com pomie-
dział

dział
iz po
wspie
nia:
scuna
lenia
bard
Swi
heret
tak n
quon
Vani
Łach
mow
chēte
k bry
tym c
zpiś
ram
chac
chno
tye/
troś
mi/ c
spon
kow
lo Ch
ra/ sa
actad
ich w
greck
wie h
chow

dziął wrzcy / że mała communie, z wami Schismatykami.
 iż primatum y supereminentiam Cerkwie Rzymskiej po-
 wszechney znąc niechca / y przeciw nley rozmaite hańby czy-
 nia : a żemć sie swym Sinistrom pozwalają. czym was inez-
 scia. Do co sie tknie schismat punktow / te lądne do spoko-
 senia / byle animus w was p. Bag zporządził / y ktore już so-
 berami są spokoione / y już nie trzeba o tym mówić / co raz
 Święci Oycowie Sobornie postanowili. Żaśże latet fraus
 heretickow tanquam geniminum viperarum. Do ont zgola-
 tał nasze Cerkiew zachędną / tak y wasze Grecka odio prose-
 quuntur plus quam Vatiniano. y radziby nas obu znieśli ci
 Vangelistowie : a na dobrą Bościelnę kły wedza : radziby tak
 Lachow / iako y nas Rus po Luterku albo Caluinistku refor-
 mowali. A gdybyście bacznj byli / y chętrość ich zrozumić
 chcieli / moglibyście mówić. Abite filij tenebrarum, Jde-
 t biesu. Ne czuduyte. Ta pakt my ne Durnowe. Tożci też przed
 tym chcieli variantes Confessional stowio Augspurscy / kiedy
 zpisawszy punkta swej wiary w Tubingu / posłali sub censu-
 ram Patriarchy naszego Carogrodzkiego niegdj Hieremiasza /
 chcac go tiz sobie mieć za Patriarchę / a wyuzdać sie z zwierz-
 chności Papieskiej. Ale iak ich ten Patriarcha / choc schisma-
 tyk / iako ostrożny wtey mierze / postrzegł ich wilczew chy-
 trości y parskowości / przysłownie odprawił responsami swe-
 mi / czytay sobie : a osobliwie trzeci respons tego. Ktore res-
 ponsy / według Sokolowskiogo Theologa Kanonika Krás-
 kowskiego y Prof. Jorá Sław. Akadem. Krakowskiego / ex ze-
 lo Christianitatis & Catholicismi heretickow Oppugnato-
 ra / sami hereticy z greckiego / na łaciniście przetłumaczyli / y w
 dactach publicznych Tubingkich / y scriptach Theologow swo-
 ich Witembergskich o Augspurskiej conf. essie po łacinnie y po
 grecku wordali. Takieby kłóscatem wam schismatykō odprá-
 wie heretickow przysłało być / y mówić im. Blizbysmy są Lach-
 chow Baltholickow / iak względem punktow wiary / y ceremon-

Schismatb
 lądne do v
 spokolenia.

Hereticy
 nieprzyiaciel
 mi są tak gre-
 kom iako łac-
 cinnikom
 Chreścian
 som.

Nie trzeba
 im wierzyć

Stali heret-
 tici Augspu-
 rsky confes-
 sy do Patri-
 archy Carog-
 rodzkiego
 Hieremiasza
 aby ich pod-
 swoie wziął
 zwierzchność
 Archetaf
 przyiac ich
 dla heresiey

a Confura Re-
 clesi. Orientali
 Sokolovij.

nley; tak bidlectu / samślebztwa / obyczajow / stroiu / armaty /
animusu / zrodla udnego; Stowiankiego / niz was heretycy.
Teorym niešlo o to / aby was promowowali / ale żeby swego
heretyctwa swieobody przy was dosli / y was y Lachow zara-
za swoga zarażali. Alboście chcieli z niemi w heretyctwie być?

Sch. My sie z niemi niebraćciemy; ale iż do nas sie trz was
zali / a agitur de diffidio religionis, nieodrzucałismy ich / nie
dla przywiecia ich heresey / ale abyśmy swobodney wolności dos-
łapili w kune sie zlaczywszy / a z Rozakami sie porozumiac
wszy. Funiculus triplex fortius ligat. Bo znać / że był p. Bog
za niemi / teraz.

Islel. 4.

Vn. Zgadź to znać / że p. Bog za heretykami?

Jeśli sie pra-
widnie sta-
ściło Gusta-
wowi y her-
etykom prze-
ciw Katolikom

Sch. A za nie iawnno. Ze za powodem Gustawa Książ-
cia Sudermanijskiego przeciw p. lakom y Cesarzowi Chrześcia-
ńskiemu / heretykom sie szczęśliwie powodzić / y do wolności
swoiey religiey przychodzić poczynali: przeto my trz z niemi
zlaczywszy sie / przedzy intensy naszych dostapilibysmy byli / y
imiona Cerkwie od Unitow odebrali bysmy: a iarzmo to
woli w religiach z siebie od Lachow zrzucilibysmy.

Nie każda
szczęście go-
dno tytułu
szczęście.

Vn. Nierozsądny to był discours. Ze szczęście ma z sobą
Gustaw: ergo Bogá ma. Nie idzie za tym. Ale tak było do-
scurrować. Jeśli ma szczęście wedle Boga: to szczęście pra-
wdziwe. Jeśli nie: to obłudne. Ktorego in transuersum poba.
A że nie wedle Boga / iawnno. Bo przeciw Katolikom pra-
wowiernym owcom Chrystusowym wojne podnosi / a pra-
wa żadnego do tego niema: zaczyni to szczęście i ego / nie szcze-
ście. Wielkich p. Bog dopuszczał na Katoliki persecuto-
row: onych Neronow / Dioclerianow / Deciusow / Julianus-
sow / y innych Cesarzow / y Rzymjskiego Państwa Władczow:
onych Gottom / Wandalow / Alanow / Tatarow / Hunnow /
Longobardow / Turkow etc. a przeciw p. karawsk za grzechy
Bog Katolikow Rzym Rzymem test / y państwa tego: a
nie przy-

Rzym wiele
miał nieprzy-
iacioli / y Ka-
tolicy: a zaga-
noli.

niepr-
ciwi-
by by-
sobie-
swoi-
ualeb-
coz m-
herety-
ale go-
było d-
prze-
lictwo-
iako z-
iść w z-
Sch-
retwa-
Vn-
iści. Z-
sem / J-
woyna-
za niem-
nie był-
iści / to-
nos? Z-
herety-
taphor-
zumieś-
liki: te-
które sa-
pokara-
nie czyni-
Bo cuc-

nieprzyjaciela z tąd ił á facie Bożey wali/ y żaden z nieprzyjaci
ciot niezwolował. St. lice Apostołskiy Ksymstiy postronny:
by były niezgody wewnętrzne niezastodżyły. A tak mogliście
sobie mówić. Że ten Gustaw nie przedzy przestante z szczęściem
swoim/ aż go Bog sám zniszcze. Bo portæ inferi non præ-
ualebunt contra Ecclesiam Christi. Petri petram. Do tego
coż miał za szczęście? Nie wojenna reka nie wziął, tylko co tu u
heretycyw zdrażliwi nągotowali y podali/ z nim sie zmowiwszy:
ale gdy sie mu kto szczerze opierał/ in vanū laborabat. To tak
było discurrewac. A toż/ż szczęście tego nie widli bożne było:
przeto od niego wierzgnęło y zginał/ nie zwolowawszy. A toż-
liczba/ ani Papiesstwa dostapivszy. Tak by toż y z wami było/
iako z temi/ ktorzy z temi szkodkami/ a nie od Boga chcieliście
iść w zamysłach swoich.

Sch. Nie mówię że p. Bog z Heretykami iest/ ale że za He-
retykami/ to iest/ że pomocnikiem za nimi iest.

Vn. Jesli p. Bog z niemi nie iest: to pewnie y za nimi nie
iest. Że p. Bog z Abrahamem/ Izakiem/ Jakubem/ Moyse-
sem/ Josuem/ Dawidem/ y infemi ludzmi światobliwemi na
wzrostach przeciw nieprzyjaciół tak Bożym iako y ich był: toć
za nimi był: y bił/ a że z ich nieprzyjaciółmi nie był/ przeto też
nie był z niemi/ ale przeciw nim. Jesli tedy z Heretykami nie
iest/ toć znami y za nami iest. Si Deus nobiscum. quis contra
nos? Bo on Bog nasz y obrońca owoce swoich/ nie pozłow
Heretyckich. Procz z owczarni Chrystusowej wypabli/ a Me-
taphormosim wilkow drapieżnych na sie wzięli. Jesli tak roz-
sumiesz/ że Bog za Heretykami/ iż wolował Gustaw. A toż-
liki: tedy nie tak za Heretykami/ żeby Katoliki miał zniszc /
ktore sam fundował: tylko żeby przez Heretyki pokarał/ a
pokarawszy pozalował. A toli Gustaw/ iuz też wstał: y ktory
sie czynił Augustem/ zabity iest nie z dobrem Heretykow gustem:
Bo cucurrit aduersus Deum erecto collo, & pingui cerui-

Gustaw nie
gdytey niewy
grał/ tedy
zdrażliwie
Heretycy nie
pomogli.

Śczęście
odmienne

Jesli p. Bog
z Heretyka-
mi y za He-
tykami iest.

Iob. 5-

de armatus erat. Ale my Katołicy mówimy śmieley/ że
Bóg y z wami y z niemi nie iest Bo takę Heretycy wilkami/ tak
wy schismaticy wolcondami iestecie/ Cerkwie Chrystusowej
nieprzyiacielami: ktora ma trwać vsque ad consummatio-
nem seculi, a petra Petri mocno stać. Do takich tedy media
schismaticom wdawać się/ nierozsadno było.

Gustaw razi
nel / Gusta-
wianie żywi

Sch. Myslny niedbali nie/ bylesmy ładniejszy brogo mieli
do wolności religiey swey takę Polwie: gdyż Gustaw dla
pobobney wolności Heretykom/ wojne podnosił. Ani sie bare
zo raduycie/ że Gustaw zginał. Narodzi sie takich Gustawow
wiecey: iestce co nie koniec. Niemowcie hup/ aż przeplynie-
cie Katołicy.

Jeśli dla
wiary Gus-
taw wojno-
wał.

Vn. Nie dla wolności tak balsee Augustyńskię confesi-
sney Gustaw wojował/ ale rącey dla habere. A zaż Gustawo-
wi o wolność religiey heretyckiey sło: kiedy niedawno pewna
część Moskwy zdradliwie zagrabił? Wiara Katołicka / a
ni Jezuiti z innymi Zakonnikami niezawadzali mu tam/ rącey
o habere: Rozsem do wiary Moskiewskiey Heretykow/ Nies-
mieckich Zoldatow tamże naprowadził. A zaż musło o te
wolność / kiedy w Jslanickich Ryge wział/ w ten czas/ kiedy
expeditia wielka przeciw Turkom w Wołoszech Polacy mie-
li/ tylko rącey o habere? A za y w Prusiech contentowal sie
tym/ że swoich sietarzow animował/ ale też przez treupia a
zdradnych heretykow zniem sie porozumienie / kłka Miasz ob-
Polski oberwał/ a zaż nie dla habere? A co powiadaś/ że Gus-
tawow sie wiecey narodzi. Tedy tak też narodzeni s. nieza/
takę Narodziciele: takę P Bóg cudownie y onych/ y ich facie
znośi. Hæresis tedy choć załkości/ przecie nō praualebit: nar-
dzytę a w Bogu/ ktory w prawdzie nieomyly iest. Nā laqueus
conteretur, & Catholici liberabuntur: Hæreticorum au-
tem mensa coram ipsis in laqueum, & captionem, & in
scandalum, & in retributionem illis erit.

Ad Rom. 11.

Sch. Nie

Sch.
z niew-
nó Ko-
niemi
poroz-
Młan-
niemi
takę C-
pa red-
Vn.
z Heret-
co iey i-
gdyż n-
wolno-
Katołi-
Katołi-
wonas-
wstętk-
lum Co-
rebycz-
pánow-
stárby i-
żem/ C-
Sch.
Kotent-
stanow-
Krol-
lic/ że w-
ctiey K-
was z Y-
wiecey
niecie.

Sch. Niewolem dla czego Gustawa ganił. Jeśli z tego/ż
z niewoli Cesa: skiey Heretykow wyzwalając/ Kościół y imio:
na Kościelne Katolikom odbierał/ a Heretykom rozdarwał/
nie miał go z czego ganić. A zaż też Łachowie z wami Unitami
porozumiałysy sie / tegoż nie czynią: ktorzy Cerkwie nasze/
Młanastery y imiona Cerkiewne od nas odbierają/ a wam U:
nitom rozdarają. Toć Łachowie y z wami Unitami tak dobrzy
iako Gustaw był w tey mierze. A turpe est Doctorem, cum cul:
pa redarguit ipsum.

Vn. Hieronimay Katolikow Łachow / y nas Unitow
z Heretykami y w tey mierze. Bo Rusz naszą wniaczą to odbiera/
co iey jest od was schismatykow/ do czego prawa niemieliscie:
gdyż nam Unitom/ iako wrzcy dowiodło sie/ wszystko przy
wolnościach służy. Ale Gustaw z Heretykami odbierał to od
Katolikow/ co Heretyckiego nie było nigdy/ ale prawowierne
Katolickie. Bo nie od Heretykow / ani za Heretykow no:
wonaścących / ale od Katolikow/ y za Katolikow starych/ to
wszystko budowano y fundowano było. Przeto consilium ma:
lum Consultori pessimum było. Ale gdyby sie Niemcy z He:
retyczali obaczyli/ zey Gustaw/ y tego naśladowcy przecie tam
pánować nie beda/ y owszem znedziwysy Niemiecka Rzecz y
starby wymieszysy/ onych ładaiako zostawia. A papież Papie:
żem/ Cesarz Cesarzem bedzie / y Katolictwo Katolictwem.

Sch. A toli z tych zamyslow naszych nie. Bo puncta vspes:
towania nas z wami unitami w religiey pod terażniejszy zjazd
stanow Koronnych y W. X. L. zaślę/ za prace y wśilowaniami
Broła J. M. ktorem sie contentujemy. A to niemasi co chmaz:
lic/ że wasi/ iako na on zjazd Brzeski in A. 1596. tak y na Ele:
ctiey B. J. M. blisko przeszley do traktowania o vspokoieniu
was z Unitami deputowali sobie Heretykow pro parte sua:
wleczy tam vsiśiac niż Katolikom. A wierze też/ że sie conten:
tuiecie. Ale sie bziwunie/ że sie nami Unitami brzydzicie / wzdry:
siny

Jeśli Gus:
taw odbie:
rający dobrą
Kościelne
Katolikom
na Heretyki/
rowny jest
Łachom od
bierającym
dobrą Cer:
kiewne Rusi
Schismatyc:
kiey na Unit
ry.

Stużnie sie
india milo:
wać obora
Rus.

Jesli Jezui
ci w Polsce
do rozewna
nia dla Unii
cy Rusi sa
pryczyna.

Ami Rusi tak y wy: swiekszeniowie tak y wasi. Siewidnia
kim iezyciem y ceremoniami Cerkiewne sprawy y nabozenie
swa odprawniemy tak y wy: tylko/ ze my przykladem przod
kow swoich prawowiternych primatum Cerkwie Rzymskiej
przyznawamy: y na Seborowych decyziach skrony schismat
przesztatemy/ a wy w tym przeciwni testecie.

Sch. Jako Jezui ci nastali/ tak zaraz przez nie taburza W
niey wzniecona w Polsce: przed nimi o tym slychac nie bylo:
onych to wszystko sprawki.

Vn. Krzymode im w tym czynisz. Albowiem oni bedac za
konnikami dobremi/ zywota Katolickiego nieprzygannego/
y zelatorami wiary Katolickiej/ a oppugnatorami Baa
czerstwu/ nie sa przyczyna schismat. Jesze Jezuitow nie bylo
na swiecie/ nie tylko w Polsce/ Ecdy wasi Grecy y zwami
Rusia po schismatyczali: dac im pokoy w tej mierze.

Sch. Nie to ci a mowie/ zeby mieli bydz przyczyna Jezui ci
do rozroznienia Cerkwie Rzymskiej z Grecka: ale to/ ze tu w
Polsze nasze Rus pomieskali tym wprowadzeniem Uniey tak/
iz teraz miedzy nami nie zgoda/ ale niezgoda: nie Unia/ ale nie z
unia czolga sie.

Vn. Kto opaczne wdanie. Moze to bydz: iz Jezui ci tez
nieco do tego pomogli/ aby schisma od przodkow naszych za
wziete przez nauki y kazania swote/ pokinione bylo/ a do te
dności przyszlo starodawney: ale raczy przelozonych Kosciel
nych za obaczaniem sie niektorey naszej Rusi pobożney y ma
drey sprawa jest. Boorzy Boze vchoway, nie godza na rozewna
nie miedzy nami Rusia/ ale godza na to/ aby vnum ouile &
vnus pastor byl. Ale tu moze rzecz/ co v nas po Rusku mowia.
Korory v krau to prau/ a v koho vkradeno/ toho obeszty. Ktoś
cos winien/ w Jezuita vderzyc: a niewinnie. A samiście przy
czyna/ ze do iedności nieidziecie.

Sch. Wiech nas Lachowle zaniechala. Wiercie tak chce
cie/ a

cie/ a my też takó chcemy. Wszak Łachowie mają nas za pro-
staty y kobyzniki. Niech sie z nami nie łączy Rusia.

Vn. Z miłości Chrześcijańskiej to czynia Łachowie/ że ży-
cza wam tego/ abyście schismata porzucili/ a do jedności bę-
wonej wiary przysli y posłuszeństwa pomyślnego/ ntegniać
wam Cerkiewnych dawnych ceremoniy/ a pomniac ná to/ co
S. Páwel mowi. Obsecro vos Fratres per nomen Domini
nostri Jesu Christi, vt id ipsum dicatis omnes, & non sint in
vobis schismata: sitis autem perfecti in eodem sensu & in
eadem sententia.

Sch. Nieprosiemy Łachow o taką żyćliwość: samych
siebie ntech pátrza/ iako są sami w wterze/ w náuce/ y Xieża ich.
z których dla ich rozpusty/ pychy/ y łakomstwa wielkie pogor-
senta są. Damy my P. Bogu rachunek z wiary y posłuszeństwa
nászego. Nie o náse im wiare idzie y wam vnitom/ tylko żeby
dobrá Cerkiewne zágrabili z wami/ którebyście wy máiac/ szu-
mności Łackiey zázywáli.

Vn. Ze Xiadz náydzie sie który Łacki/ iż te wády ma/ które ty
mianuieś/ przez to wiary nie traci/ ani heretykiem sie z stawa/ a
wpadek swoy pokuta prawdziwa zgładza. Kanony y decretas
ty náse Cerkiewne Xieżey wśelaka czystość/ wstrzemięzli-
wość y frugalitatem zachować każe. Coż tu wiara winná/ y
przelać? Xiadz ná swoje zle/ zły.

Sch. Gania nászym Popom Rzymscy Chrześciani/ że sie
żenia. Lepiej iedne mteć żone/ niż cudzołóstwem albo poruba-
stwem máia sie bawić.

Vn. Niemáš co chwalić/ że Duchowni wśklywáli sie
klopotami (których w małżeństwie po dostatku bywa) świę-
ckiem/ dla których expedite powinności Kápláńskiej nie-
moga wygodzić. Nie chwale też tego/ kiedy Xieża nádzakazá-
nie Kánonow granice czystości y wstrzemięzliwości prześte-
puje. Dobrac rzeczyeś Xiędzom nie żenić sie; teście lepsza ob-
wśelá

Życliwość
ści Chrześc
dół y Łach
chowie wio
da Rus do
niey
1. Ad Corin. 1

O ile przy-
kładnych Xi-
dzach.

Jeśli Unitá
idzie o Wiá-
te/ czy o do-
bre mienie y
wyniosłość.

Los. Supr. citj

Duchownym
jonárym
prześkoda
do nabożeń-
stwa joná.

popi Ruscy
choć żonaci
rospuściłi są.

współdziałley nieczystości y cięlesności chronić się. Jeśli który
żądzą krewkości nie pogardy Bانونow wypadnie: wypadnie
iako człowiek/ wielki Sturm nieprzyjaciela domowego ciała
przeciw sobie ponoszący/ aż żadnego wgaszenia dla profesley
swey niemający/ niemają się czego nasmięwać. Al o Boże
takiego złego między wami Popami/ choć Papadie mają/
wiele nabydnie się/ którzy swieboże mająć na cięlesność z żo-
nami swemi do cudzych y innych z krapidłem chodzą. Jakóż
lat temu kilka/ gdym iechał z Jarosławia do Lwowa/ pamię-
ta/ że Słachciańska jedną między Jarosławiem a Jarosławem
dwu Popow iak Żużanistow dla cudzołóstwa y zabiciactwa
bala poćwiertować. Jeśli niewierzysz: pytaj się/ od lat kilku
po wsiach. y wiecety czytości tych Popow nabydnie. A toż
to twoja ledańska obietnia. Tak żonatemn/ iako y nie żonatem-
mu ntemowina z krewkości wpasć (cielskie bez grzechu cięsi nań
kāmieniem) a on byle prawdziwie pokutował. Miałci Krol
Dawid żon wiele oprócz innych/ a przecie żona Oriasowa
miała miejsce y tego. A co się tknie coś mówi/ że nie dla
wiary/ ale dla dobre Cerktewnych Vnící pounicielei. To nie jest.
Bądźcie vnícíami wsiyscy/ przy swoich godnościach y dobrach
zostaniecie.

O Wolności
Żydow/ Or-
mianow/ Ta-
tarow w na-
bożeństwie.

Sch. Wielcy nam są nieprzyjaciela Lachowie. Bo Tatars-
rom w Litwie y Indziey/ także Ormianom/ y Żydom współdzie-
wolno nabożeństwo swoje odprawować. Necety Tatarom/
Ormianom Cerktwie/ Bużnice Żydom mieć y budować dopu-
szcąża: a nam Chrześcianom religiey Greckiey tego wszystkie-
go bronia/ y nas turbuta z vnícíami nowonastalemi/ nam Cer-
ktwie y imioná Cerktewne odbierają/ tak/ iż plus possunt filij
Diaboli, niż my filij lucis. Wielkie bezprawie Behme.

Vn. Kto wolność ma na to z prawá nadana/ używa tey.
Żydzi mają przywileje na to/ tych też łamać przykładem innych
kráíow niegodzi się: byle bużnić nowych niebudować/ co im
zabro-

zabron
cznie s
swym
kie C
taka o
Sch
dobrzy
Vn
posłus
iż s
baczyc
wrocił
były n
ia. A n
wolno
Summ
Sch
lon/ ze
K. J. V
ronáci
Vn.
stoyna/
graliś
wne ni
niendale
Pontif
probat
compla
pta fun
teby/ z
chowne
quam i

40
zabroniono. Ale Rus Schismatyczna wolności niema/á ópá-
cznie sie nią zaślania/ iako sie wyżej dowiodło. Żydz y inni
swoym kosztem buznice budowali. Rus schismatyczna wna-
skie Cerkwie y imiona Cerkiewne trzyma. A toż masz ná to
taká odpowiedz.

Sch. Czemuż nas pierwey cierpiano. Bylismy pierwey
dobrzy/ á teraz zli w nabożeństwach naszych.

Vn. Tak jest. bo Lachom ktorzy Rzymskiej Cerkwi sa
poslušni/ nie wedle czasu zdáło sie im was reformować/ ale
iz sami z miedzy was Rus pobożna niektora y kánoniczna o-
baczyła bład swoy schismatyczny/ á pokinawszy go do vnicy
wrocila sie/ á práwá y wolności wnitom/ nie schismatynom
były nábáne: dla czego słusnie przy nas wnitách Lachowie sto-
ja. A my vnići/ iz wrocilismy sie do vnicy// wracamy sie też do
wolności y imion Cerkiewnych: miewszy też ná to confirmácia
Summorum Pontificum.

Sch. Cokolwiek sie działo. Wtch bedzie Zespod pochwa-
lon/ że nas z wnitami pogleychowano/ zá práca y środki
K. J. M. tak przed szczęśliwą Koronacją tego/ iako y po Ko-
ronáciey. Spodziewam sie że iuż bedzie zgoda/ y wygralismy.

Vn. Bogday była zgoda/ ktorey my pragniemy/ byle przy-
stojna/ porządna/ práwna. Że sie chwaliś/ żeście wygrali. Wy-
graliście w tym / bo Cerkwie/ Monastery/ y imiona Cerkie-
wne niektóre náznaczone sa wam/ do ktorych meré & nulló
nie náleżeliście. A w mnie to wygrána/ kiedy consensus Summi
Pontificis byłby/ ale wiem/ że Summus Pontifex nie jest Ap-
probátorem schismat: kiedy ex libero velle wnitow w tey
complánáciey byłoby: nam quæ propter necessitatem rece-
pta sunt, non debent in argumentum trahi. Obaczcieś sie
tedy/ żebyście do vnicy przyszedłszy legitima via imiona Du-
chowne trzymáli/ á mówcie sobie. Ecce quam bonum &
quam iucundum habitare fratres in vnum, májąc ná bacze-

Dla czego
Schismaty-
cka Rus
przed tym
trudniona
nie była.

Jakamaby
zgoda.

CONCLV.
SIA.

ff de reg. iur.
162.
Plalm. 132.

Winfowas
nie Krolowi
J. Miel.

żabanie Chrystusa Pana o vney/teory mowi v Janas. Pater
sancte serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, vt sint
vnum, sicut & nos vnum sumus. Czego wam Katołley prze-
mowierni życza y mam w Bogu náozteie/ że serca wasze Pan
Bog odmieni: y da spiritum veritatis & concordia. Bo os-
zobna záiste rzecz iest/pożyteczna/sławna/y zbawienna/gdy
poddant B. J. M. bedac tedni poddánstwem / tedni też sa-
widra: bo dissensiones wiar/dissensiones animorum mnos-
za. Byłoby co wiecey z toba mowić/ale niemam czasu. Tylko
p. Bogá prosimy/ aby nas bziarki swoje y syny dobrego
swoie wzlawsy/Wládsnteiße* B. J. M. WLADTSLAWA
IV. ná tym Pánowántu/ nam szczęśliwie / długo/sławnie / y
zbawienne/ ná pomnożenie chwały Bożey/ ná znieśtienie ká-
cerstw/ná ziednoczenie/ á pokłnienie schismat/ná obwárowá-
nie gránic Koronnych/ná opárctie sienieprzylációlom Korona-
nym/ ná obrone poddánnych y steroc/ ná opárctzenie żołniera-
skich ludzizáslużonych prawdziwie/ná obrone miast/ná sprá-
wiedliwośćci czyniente/chowáci y Duchá mądrości/ á przy-
tym dobrego mienia temu/iáko Salomonowi Synowi Dawida
dowemu wdzielić raczył. Zárym badz láskaw. Inszym
czássem mozem z soba serzey pomowić.
Czołem p. Brátenku.

NA ZOILA.

Autor **C**zemu ZOILE marczyś nos/ á trzecieś głowe/
Gdy te czytaś dwoiákich Ruśninow rozmowe:
Rzekłbym żeś iest Pogánin. Tu nie Pogánistiego
Niemaś: co by to było nie do smáku twego.
Alboś Schismátyk/ Etożywyłes oprocz tego
prace ludzkie tárować / máś tu coś nudnego.
Alboś Katołik: wétożym sárbeczka iest wiary
Kátolickiey/ á wsercu sprośności bez miary.
Wszystkich spraw przygáścas iest. Powiedz mi dla czego ?
Zoil, Bom też sam/ Etożko mowie / życia przygánnego.

S. Pater
vi sine
ley prae
se pan
. Bo os
na/ gdy
ni też sa
m mno
Lyle
Krone
AWA
wnte / p
ente Paa
Krowas
Korona
Koiniera
a spras
a przye
Dawie
m

Biblioteka Jagiellońska

stdr0013253

